

Tāpati 4 no Èperēra 2004 - ôroà no te mau âmaa

Itaia 50/4-7

Firipi 2/5-11

Ruta 19/28-40

« e au teie i te Fatu »

E hoa ìno mā e, ia ora na roa i te aroha o te Atua i teie nei tāpati e ìriti ai tātou i te hepetoma moà e e haamanaò atoà ai i to te Fatu tomoraa i Ierutarema. Oia mau e hepetoma taa ê teie i roto i te òhiparaa a te Fatu i te mea e, teie hepetoma hopeà no to na oraraa i rotopū i te taata nei mā to na ra huru taata.

Hou rā o ia a tae mai ai i teie mahana, ua faaroohia to na parau, ta na mau haapiiraa e ua ìtehia ta na mau òhipa tei horoà i te feiā atoà i teimaha i te mau hopoià o te oraraa i te faahauraa i roto ia rātou e to rātou Atua e tei ìriti i te hoê tiàturiraa âpī i to rātou Atua. Teie rā, i rotopū i te feiā i fārii ia Ietu te vai atoà ra tei òre roa i mauruuru i te mau parau e te mau òhipa i ravehia e ana. E tano ai te parau ta Ietu iho i parau i mua i ta na mau pipi, aita o ia i haere noa mai e faaite e e faatupu i te hau i roto i teie nei ao. No to teie nei ao, te riro noa nei o ia mai te tahi òrometua tei faatupu i te feā i roto i te tiàturiraa e tei faahuru ê i te mau mea i matarohia òre noa atu ai te reira e tano faahou i mua i te hinaaro o te Atua.

I teie mahana, te fatata mai ra te fā o to na tere i roto i teie nei ao i rotopū i te taata. Te hinaaro nei o ia i te faatià i te reira nā roto i teie nei tomoraa no na e ta na mau pipi i Ierutarema i nià i te tua o teie fanauà âtini tei òre ā i parahihia e te taata. E tomoraa teie no te faaite i to te nūnaa tātoà i to na tiàraa, Metia nā te Atua tei tiaì maorohia e te nūnaa ia au i te tohu a te mau perofeta.

I roto i ta tātou nei taiòraa no teie mahana, mai te huru ra te vai ra te feiā i mārama i te òhipa e tupu ra e te vai ra, o te rahiraa ia te òre e māramara ra i te tupuraa no te òhipa ta Ietu e hinaaro nei i te faaite ia rātou e ia tātou atoà i teie mahana.

No te mau pipi tei parahi maoro i pihai iho i te Fatu, tei faaroo i ta na mau haapiiraa e ìte hoì i ta na mau òhipa rahi i rave eita e tano ia parau e, ua māramarama rātou i te òhipa e tupu ra. Nā reira atoà hoì te mau pipi i faaroo ia na no te mau haapiiraa i horoàhia ia rātou. Te ârue nei rātou mā te haamaitai i te Atua, te tuu nei i to rātou àhu i nià i teie fanauà âtini. Ua ìte atoà rā tātou e tau mahana noa i muri iho, e faaruè pātoà rātou ia na i te mea e, e Metia ê ta rātou e tiaì nei.

Te tahi Metia tei au i to rātou hinaaro e i to rātou tiàturiraa.

I te tahi pae, te vai nei teie mau fāritea, tei hinaaro i te haamāmū i teie mau pipi no ta rātou haamaitàraa e ta te Fatu i parau atu, « *ia māmū noa atu rātou nei, ua pii noa mai ia te mau ôfai nei* ». No rātou, e tano e parau e, ua teimaha to rātou feuriraa i te mea e, te riro nei Ietu ei taata tei haere mai e faahuru ê i te mau mea i tuu ia rātou i roto i te tahi huru hiðraa i fāriihia e te nūnaa. To rātou iho parau terā e faaapiapi ra i ta rātou māmaramaramaa i te ôpuaraa faaora a te Atua. I te mau mahana i muri nei, e o atoà rātou mai te feiā i faataahia no te aratai te nūnaa i te Atua ra i roto i te ôpuaraa a te taata no te haapohe ia Ietu.

I ta ù hiðraa, te mau fatu o te fanauà âtini anaè tei māmama i te òhipa e ineine i te tupu. Ia hið tātou i ta tātou nei taiðraa, aita roa rātou i ui faahou atu i te mau pipi i te tahi atu tatararaa i terā ta te Fatu i parau atu ia rāua « *e au teie i te Fatu* ». Ua fārii mai rā mai te huru ra e, ua māmama rātou i ôpuaraa a te Atua nā roto i ta na Tamaiti. Aita atoà te mau pāpai èvaneria i faarahi i to rātou parau i roto i ta rātou faatiàraa.

Aita e moèhia ra ia tātou e i to te Fatu tomoraa mai i roto i teie nei ao, aita o ia i fāriihia i rotopū i to na iho ra mau taata. Maoti te mau puaa e te mau puaatoro e te feiā e tiaì ra ia rātou i noaa ai te tahi fare tipaeraa. Nā te mau tiaì māmoe i fārii mai i te parau âpī no to na taeraa mai. No te aha aita te Atua i faataa i to na mau tāvini no te fārii mai i teie parau òaòà ? e tano ia tātou ia pahono e ; no te mea, aita to rātou àau i ineine i te fārii i te horoà a te Atua.

I teie poiðoi, i nià i te êà o te Fatu, o tātou ā teie e tià atu nei i mua i te haereà mai o te Fatu e ta tātou mau haamaitàraa e aore ra e ta tātou mau pātoìraa, e haamāmūraa i te hinaaro o te Atua. Nā pae rā e piti nei, e huru anaè ia ta te Fatu i fārii i roto i to na oraraa e i ta na tāviniraa. Mai te haamaitàraa e te faaìnoraa a te taata, ua ìte o ia e mau rāveà anaè ia o tē riro i te haafifi ia na i roto i ta na tāviniraa. Ta na faaìteraa i te hinaaro o to na Metua i te taata, tei ô mai ia i ta te taata parauraa. Tei ô mai i te haamaitaì e te faaìno a te taata tei tià mai i nià i to na êà. Areà teie êà ta na e rave nei i teie mahana, e òre ia e tià ia na ia àpe no te mea o te hinaaro o to na Metua.

Teie rā, ia ìte atoà tātou e aita te Fatu i hinaaro i te faahuru ê i te haamaitàraa a te taata. Aita hoì o ia i hinaaro i te haamāmū i te reira no te mea no roto roa mai i te àau o te taata. Ore noa atu ai e noaa ia rātou te māmaramama hope e te auraa o te òhipa o ta rātou e rave ra. No te Fatu rā, ua ìte o ia i te mau òhipa e tupu mai i te mau mahana i muri nei.

I mua i teie mau hiðraa e tano ai ia tātou tātaì tahi ia hið faahou i ta tātou âpeeraa i te Fatu i nià i to na êà, te êà ta na e hinaaro nei i te faaìte mai ia tātou. I teie mahana, eita e navaì noa ia parau tātou e tei muri tātou i te Fatu. Ia

haamanaò atoà rā e ua tuu te Fatu ia tātou tātāi tahi i nià i te êà ta na i faaite mai ia tātou e te tītau atoà mai nei ia tomo i Ierutarema mā te ìte e, e ère teie i te hopeàraa o te êà o te haamatarā rā. Inaha, te hopeàraa o te êà tei rapae ia i teie òire i nià i te hoê mouà, te mouà o te pohe (Toratota) i reira to tātou parau te tuuaraahia i mua i to tātou Fatu tei pūpū ia na iho i te rima o te taata e i te faaoraraa a te Atua.

Mai te peu te hinaaro nei i te faa-hotana i to tātou Fatu i teie mahana, a ìmi i roto i ta na Parau te mau tumu no ta tātou haamaitāraa. Ia òre te reira ia riro mai te tahi noa faaìteraa nā tātou i to tātou iho hinaaro. I na reira hoì ta na mau pipi i te maere anaè raa i mua i te mau òhipa i tupu e topa roa atu ai rātou i roto i te feāraa o to rātou tiàturirāa. A haamanaò atoà e ère tātou i te feiā e tiàtiā noa i hiti êà, a mātāitāi noa ai i te Fatu ia nā mua mai ia tātou te haere. E ère atoà hoì i te feiā e haamāmū i te ârueraa a te taata, i tītauhia hoì tātou no te haere nā nià i te êà o te Fatu e o ta na e aratai i te roaraa o to tātou oraraa.

Ia ora na !

Taarii Maraea òrometua

Poroì no te monire 5 no Èperēra 2004

Taiòraa: Māreto 14/53-65

Irava 61(v.h) : O te Metia ānei òe te Tamaiti a tei haamaitaihia ra ?

Ia haamaitaihia te Atua i to tātou fārereiraa i teie hepetoma moà.

Ia haamaitaihia te Atua tei faaite mai ia tātou na roto i ta na rahu i to na here e to na aroha.

Ia haamaitaihia te Atua tei tonono mai i ta na tamaiti te parau i riro mai ei taata no te faaite ā ia tātou i to na here e to na aroha.

I teie hepetoma ta tātou e ora atu e āpee ai tātou i te Fatu i roto i to na mau àti e tae roa i nià i te tātauro.

Te faaite ra ta tātou parau no teie mahana e ua haruhia te Fatu, ua arataihia o ia i mua i te āpooraa a te mau faatere faaroo o terā tau. Te haavā ra rātou ia na mai te mea ra e taata òhipa ìino roa teie. Ua faahaerehia mai te mau taata tei tano e haapāpū i te mau òhipa tiàdre ta na i rave. Aita rā i ìtehia te tiàraa o ta rātou parau e roaa ai ta rātou faautuàraa ia na i te utuà pohe. No te mea te reira te ôpuaraa e vai ra i roto ia rātou ia faautuàhia te Fatu i te utuà pohe.

Tae mai ai i nià i teie parau ta te tahuà rahi : O te Metia ānei òe te Tamaiti a tei haamaitaihia ra ?

Ua matara mai teie uiraa a te tahuà rahi i muri aè i te mau tāmataraa e rave rahi a te mau taata tei faahaerehia mai no te haapāpū i te mau òhipa tiàdre ta na i rave e te mau parau tiàdre ta na i parau. Aita e roaa rā te haapāpūraa e tupu ai teie ôpura a ìno ta rātou.

E tau i te raveraa e ui i nià i te tiàraa Metia o Ietu, teie ia huru uiraa a te tahuà rahi. Aita Ietu i faatere i te pāhonoraa, te matararaa te uiraa te haereraa atoà te pāhonoraa : **O vau ia...**

I te hiòraa a te tahuà rahi, ua manuia ta na ôpuaraa. No terā pāhonoraa a Ietu i parau ai o ia i to te fare haavāraa: **Ua ìte aè nei òutou i ta na faainaina Atua ; e aha to òutou na manaò ?** Te auraa, ua roaa ta rātou haapāpūraa e ua parau Ietu i te tahi parau tiàdre ta te tahuà rahi e parau te faainaina Atua ra Ietu. Te faainaina Atua, te faainoraa ia i te Atua. È hara rahi mau teie no te tuneteri.

No Ietu, èere ia i teie i te hara rahi ta na i rave no te mea te haapāpū noa ra o ia i to na tiàraa. Eiaha atoà e tiàturi e parau ê ta Ietu e parau i mua ia rātou. Te reira mau te faainaina Atua, ia òre Ietu ia haapāpū i to na tiàraa Metia, e tamaiti o ia na tei haamaitaihia ra.

Te ìte atoà ra tātou, èere i te mea òhie no Ietu i mua i teie mau taata e ìmi ra i te rāveà e faautuà ia na. Ia haapaò maità o ia i te mau pariraa e haere ra i nià ia na. Ia ara o ia ia òre o ia ia faaìno i to na Metua. Ia vai fātata noa rā o ia ia na noa atu te mau rāveà piò e faaòhipahia ra i nià ia na.

E tano e parau, te haavā ra teie mau faatere faaroo i te tahi taata parautià. Te ìmi rātou i te mau rāveà atoà ia upootià to rātou manaò ìno e ia manuia ta rātou ôpuaraa ìno. E ìnaha, e mau taata tiàturi Atua teie. Ia hiò anaè hia ra ta rātou peu, èere faahou teie i te mau taata faaroo oia te mau taata tei arataihia e te oparaua te Atua. Ua huri taère roa teie mau taata. Ua tuu rātou i te Atua i te hiti no te haapaò i to rātou hinaaro. Ua mana te ìno i roto ia rātou. Aita faahou te Atua e ta na parau i roto i to rātou âau. No reira rātou i tae ai i nià i te faaotiraa : Ua parau faahapa mai ra rātou atoà ia na. E e au ia na te pohe.

E àti mau to te Fatu i te raveraa a te taata. Ua tonohia mai o ia no te faaite i te hinaaro o te Atua. Ua haapii ite taata, ua faaora te mai e rave rahi, ua tiàvaru i te vārua ìno, ua faaàmu i te taata i te māa, ua parauparau i te nātura. E te hopeàraa o teie mau òhipa ta na i rave, e haavāraa ia matara mai te utuà pohe. E maa rave ta tātou i te tamaiti a te taata tei hinaaro e haafātata ia tātou no te tauturu ia tātou i te hoìraa i te Atua ra. No te maità ta na i rave no tātou, e utuà pohe ta tātou i faaineine no na.

Ia tae anaè te mau faatere faaroo i nià i te faaotiraa e haapohe te tahi taata parautià, mea rahi terā hahiraa. I mua i te òhipa i tupu, e tano tātou e faahaehaa i mua i te Atua no te ani ia na e faaòre i ta tātou hara. Ia horoà mai o ia i te itoito ia tātou i te àrora i te mau òhipa tiàdre

Ia haamaitaihia te Atua no ta na parau e ia itoito tātou i te hiòraa i to tātou mau hahi. Ia tauturu mai te Atua ia tātou i te tāviniraa ia na e te faatupuraa i to na hinaaro. Ia ora nā.

Tehaapapa òrometua

Poròì no te mahana piti 6 no Èperēra 2004

Taioraa Pipiria : Mareto 14/ 66 – 72

E homa e, ia ora na i te aroha o te Atua.

Terā mai ta tātou parau no teie mahana, o ta tātou i faaroo aè nei i te taiòraa. E parau tei araaraa maitaì i roto ia tātou , oia hoì to Petero hunaraa i to na Fatu. I muri aè i to Ietu tiàraa i mua i te Tuneteri (Tiripuna ati-Iuta), ua āpee o Petero i to na Fatu e taē noa atura o ia i roto i te āua o te tahuà rahi. I mua i tera huru no Petero, e ô mai te manao e, ua hinaaro Petero i te rave i te tahi òhipa hopeà no to na Fatu. Te auraa, ua ineine o Petero i te pupu i to na oraraa no Ietu, o ta na i āpee i te mau vahi atoà ta Ietu i haere. Eere roa atu te reira i te òhipa i tupu. Aita o Petero i āpee i to na Fatu i roto i teie hora mauui rahi no na, i te mea e, na te atea noa o ia i te haere, hiò noa ai te mau òhipa e ravehia ra i nià ia Ietu. A taa noa atu te reira, te hiò atoà nei Petero i te mau taata i putuputu mai, i reira te tupuraa ta tātou parau.

Ua rave Petero i te hoê òhipa, penei aè i to na manaò e òhipa maitaì ta na i rave, e aore ra aita o ia i ìte i te auraa, ua moè paha to na hiroà, i te huru o te mau òhipa riàrià e tupu ra i nià ia Ietu.

...Ua huna o Petero i to na Fatu...

No te aha. Ua moè mau anei to na hiroà. Eere anei te taia tei iri i roto i to na àau. Na te taia i faatupu i te pouri i roto i to na feruriraa. Inaha hoì, ua ìte na tātou i te huru o teie pipi o Petero, e taata ièiè (dynamique), e taata tei vai ineine noa i mua i te mau faauêraa a to na Fatu, te auraa, aita e taia e vaira i roto ia Petero. A hiò atoà na i ta na Fairaa : "O te Metia oe, te Tamaiti a te Atua ora."

Tera huru parau, èere ia na te hoê taata tei î i te taia.

No reira, e ò te maere i roto ia tātou, no teie tauraa no te huru o Petero, eita tātou e ìte maramarama i te auraa no te mau òhipa tei tupu i roto i te feruriraa o Petero.

Te vai mau ra te tahi mau òhipa o te òre roa tātou e anaanataē i te hiò, e inaha, taua òhipa te tupu ra, e ìmi tātou i te raveà e paruru ia tātou iho, i te mea e, tei nià ia tatou te fifi; o te auraa ia no te òhipa e tupu ra i roto ia Petero.

Ia ui te mau taata (tane/vahine) ia Petero, e taata òe no Tarirea, e e hoa rave òhipa āmui òe no Ietu, ua ìte matou ia òe i te āpee raa i terā taata e haavahia ra, o Ietu to na ioà. Ua pahono Petero, èere o ia. Eere hoê taima to Petero hunaraa, e piti, penei aè e toru, e na te aaoa moa i faaite ia Petero, e ua huna o ia i to na Fatu. No reira, a ara i ta tātou mau hunaraa, e mea iti paha ta Petero, e mea huru rahi paha ta tātou, èere paha ia na te moa e faaite mai, na te taata ihoa ia e parau mai.

Te huru o Petero, èere faahou i tera huru mātamua to na, èere faahou i te tiàraa veà tonò (apotetoro) e hohoà ra no te hoê taata tei paruparu, eiaha noa to na faaroo, te taatoà raa o to na feruriraa, no reira o ia i òto ai i te òhipa ìno ta na i rave i nià i to na Fatu. Eaha te haapiiraa ta tatou e tapeà mai no teie parau, a riro ai ei tauturu ia tātou i roto i to tātou paruparu. Mai ia Petero, i muri aè i to Ietu tiafaahouraa, ua faaàpi faahou Ietu ia Petero mai te parau ia na : “Te rahi mau ra anei to òe here ia u, a faaàmumu i ta ù mau mamoe”. No tātou atoà, e mea tià ia tātou ia faatitiaifaro faahou, te auraa ia ìte faahou tātou i to tātou paruparu, to tātou ìno i nià i to tātou Fatu o Ietu.

Ia ora na

Natupuaì òrometua

Poroì no te mahana toru 07 no Èperēra 2004

Taiòraa : Māreto 15, 1-15.

Poroì : Māreto 15,2 'Ua ui mai ra Pirato ia na, O te arii ānei òe o te âti-Iuta'.

E hoa ìno mā,

I mua i teie parau tei faataahia na tātou no teie mahana, e piti tau manò rarahi ta te âai e horoà ra i nià i to Ietu aratairaahia i mua i te aro o Pirato. A tahi : Eita e tià i te âti-Iuta ia faautuà ia Ietu i te utuà pohe, no te mea aita e mana ture i horoàhia ia rātou no te faautuà ia Ietu. Te piti : E tià roa ia Pirato ia rave i te mau tītorotororaa i nià i te mau parau i parihia ai Ietu, no te mea ua horoàhia ia na te mana no te rave i te reira tāpura òhipa i roto i te tuhaa òire tē òre e faaterehia ra e te mana o te èmepera rōma. Te auraa, eere na te tiripuna e rave ra i te tītorotororaa i teie taima nei, ua horoàhia rā te reira tāpura òhipa i roto i te rima o Pirato. No na te tahi parau rahi e tatarahia ra i roto i teie taiòraa. I riro na hoì o ia ei faatere no te tuhaa òire no Iutea i te ārea matahiti 26 e tae atu i te 36 i muri mai i te Metia.

Mai te peu e, te faatiàtià ra te mau pāpai èvaneria i te tahi huru mamoe i nià ia Pirato i roto i teie tumu parau no te mau àti o Ietu, āreà te tahi atu mau pāpāraa âti-Iuta ra, te huaì noa mai ra ia i te huru ruto o teie taata tei ānoì i te toto o te taata i te toto o te mau tutia i pūpūhia i to na ànotau (Ruta èv. 13,1), ei rāveà nā na no te tatara i te mau fifi o te nūnaa e tae mai ra i mua i ta na aro. E rāveà atoà rā teie i faaòhipahia e te mau pāpai èvaneria no te faaòòo ia Pirato, ia noaa ta rātou faahaparaa i te nūnaa âti-Iuta, te tumu hoê roa i faautuàhia ai Ietu i te utuà pohe.

Ia hiòhia rā te tupuraa mau no teie òhipa, o Pirato ia te tumu hoê roa i faautuàhia ai Ietu, o tā na i faariro mai te tahi taata tei faaturori i te manò o te taata e tei faahuehue i te arataira poritita a te Hau Rōma i roto i teie òire no Iutea. Aita hoì Ietu i àro noa aè i te faatereraa poritita a te Hau Rōma, e no te aha paì ia aita te feiā i âpee noa na ia na i faautuà-atoà-hia. Aita roa atu tātou e pāpū ra i te tuhaa a te mau faèhau rōma i roto i teie òhipa. Te vāhi noa i pāpū, na te mau tahuà rarahi, na te feiā paari, na te mau pāpai parau e te tuneteri i aratai ia Ietu ia Pirato ra, i ta rātou pariraa, e taata faahuehue teie, te hara mau te reira e au ai ia na teie pohe.

Te manò noa rā o ta tātou e tāpeà mai i nià ia Pirato'ia au i te faatiàraa a Māreto, eere o Pirato i te tahi taata ìno roa, eere atoà rā i te taata maitai roa,

eere atoà rā hoì i te mea ôhie no Pirato te faatereraa i te tahi nūnaa i roto i te ârepurepu o te oraraa.

No rātou i rave ai o Pirato i teie huru tauuiui noa tō na. Ua riro noa rā o ia mai te tahi hinere i rotopū i te faaotiraa a te mau arataì o te nūnaa e faatatauro ia Ietu e te faaòhiparaa i taua faaotiraa ra.

Te òhipa e ravehia ra e Māreto i teie nei, o te tuuraa ia i te taata tataì tahi i mua i te parau no teie taata e haavāhia ra, tei faaruè-roa-hia e te tāatoà. Faaruèhia e ta na iho mau pipi (aita rātou i pihai iho ia Ietu i te taime a tupu ai teie òhipa). Faaruèhia e te mau arataì o te nūnaa, i roto ia i ta rātou ôpuaraa e haapohe ia Ietu. Faaruè-atoà-hia e Pirato, no te mea aita o ia e māmaramama ra, e aita atoà hoì o ia e taa ra nā hea te tatara i teie fifi. Faaruèhia e te nūnaa, no te mea aita e pāpū ra ia rātou i tei hea pae horoà ai i te manaò. Faaruèhia e te mau faèhau, no to rātou ihoā ia hinaaro faatere, ia rahi atu to rātou mana e ia faatura-noa-hia rātou e te nūnaa. Faaruè-atoà-hia e Parapa, no te mea ua ora mai o ia i teie pariraa i faautahia i nià ia Ietu. To na ora, tei nià ia i te àti o Ietu. Teie rā, ua riro te parau no to Ietu aratairaahia i mua ia Pirato ei hiò-hipa no te tatara i te parau e te huru o te mau taata i âmui i taua mahana ra, e te feiā atoà e taiò ra i teie parau. Tei mua atoà ia Ietu i to tātou parau i teie mahana, i mua i te huru o te mau pipi tei huna i to rātou Fatu, e i mua atoà hoì i te huru ìno o teie nei ao i nià i ta te Atua i tonono mai no te faaora i to te ao. Ua riro atoà teie parau mai te tahi hiòpoàraa na te maru-metia tataì tahi no teie mahana e no ânanahi i to na parau i mua i te àti e te pohe o Ietu, e te māmaramamaraa i te huru o te ao i mua i teie òhipa i ravehia i nià ia Ietu.

Ia hiò maitai anaè tātou i te tūpura taata ta Māreto e tuu nei i te ômuaraa no teie pene 15,1, te haapāpū maitai mai ra te reira e aita e taata e ora i rāpae aè i teie parau. E ò atoà te mau Fāritea e te mau Herotiani i roto i teie tūpura, no te mea na rātou i rave i te faaotiraa i ravehia, ia tupu mau ihoā te manaò i ôpuahia. E taua faaotiraa ra, eita ia e tano e na te tahi taata ê atu e rave, maoti te tahi mana faatere no roto mai i te Hau Rōma, òia hoì mai ia Pirato ra te huru, e mai tei rave-atoà-hia e Herota i nià ia Ioane Pāpetito. I roto i ta tātou taiòraa no teie mahana, na te mau arataì o te nūnaa e pūpū nei ia Ietu i roto i te rima o Pirato, e na rātou atoà e rave nei i te faaotiraa no te haapohe roa ia Ietu. Te auraa, te mau arataì o te nūnaa te tumu hoê roa no teie ôpuaraa e faatatauro ia Ietu.

Ua riro noa o Pirato ei mauhaa no te âfaì i teie tumu parau i nià i te tahi tahua poritita. O te uiraa ia tā na i ui atu ia Ietu : 'O te arii ānei òe o te âti-Iuta'. Teie uiraa, o te pāhonora a atoà ia i tuuhia i nià i te tatauro, i te taime a faatataurohia ai Ietu.

E tano ia parau, ua tano teie faatataurora, ua tano o Pirato, mai te peu e terā mau ihoā te tumu, mai te peu atoà hoì e no roto roa mai te reira parau i te vaha o Ietu. Te pāhonora noa tei horoàhia atu e Ietu :

'Na òe te reira parau'. E piti manaò e vai ra i roto i teie pāhonora. A tahi : 'Na òe te reira parau, aita ra i tano'. Te piti : 'Na òe te reira parau, òia mau ihoā tenā manaò ta òe e faahiti ra'. Te mea pāpū, aita Ietu e fārii ra i terā manaò, aita atoà rā o ia e pātoì ra. Aita ihoā rā o ia e tuu ra i to na parau i roto i te tahi tiàraa 'ei arii no te âti-Iuta'. No te mau maru-metia tei faaroo i te mau parau no te mau àti o Ietu, te haapāpū ra rātou e e o Ietu ihoā te arii o te âti-Iuta, i roto rā i te tahi auraa faaroo.

Te mea faufaa rā ta tātou e hiò mai i teie nei, o to Ietu ia faahoìraa i te parau ia Pirato ra, no te rave i te faaotiraa tā na i hinaaro. O Pirato iho te fatu i ta na pāhonora i mua ia Ietu. Te riro mau ra Pirato i ô nei mai te tahi haavā i rotopū ia Ietu e te feiā e pari ra ia na. Te faahepo atoà ra o Pirato ia Ietu ia faahiti i te tahi manaò a roa atu ai te tahi faahaparaa. Te mea ta tātou i ìte, aita hoē aè pāhonora i horoàhia ia Pirato ra, i mua i te aro o te mau arataì o te nūnaa. Te huru māere o Pirato i mua i te māmū o Ietu, te faaite noa mai ra te reira i to na àravehi-òre no te faaoti hope roa i teie òhipa, e te hopoià hoì a te mau arataì o te nūnaa i roto i teie òhipa.

I muri mai, te tau nei te faanahora. E tià roa ia Pirato ia tuu ia Ietu, no te mea aita e hara i ìtehia e au ai ia na teie pohe, teie rā e ani e e aha te manaò o te nūnaa. Mea na reira te tuuraahia te parau o Ietu i mua i te parau o Parapa (te auraa no teie iòa : tamaiti na pāpā). O te faaotiraa ia i tāpeàhia mai e te nūnaa. Ua ìte atoà rā tātou e, o te mau tahuà rarahi teie e rore hānoa nei i te nūnaa, ia rave rātou i te tahi faaotiraa no te faautuà ia Ietu. No Pirato, aita o ia i horoà noa aè i te tahi manaò no te haapohe ia Ietu. Na te nūnaa iho e rave nei i te faaotiraa e faatatauro ia Ietu, e te tuu atoà hoì i te taata taparahi taata ra ia Parapa. O ia atoà hoì tei faahuehue noa na i te arataìraa poritita a te Hau Rōma. Eita atoà e òre, e faanahora atoà na Māreto i te faaararaa i te feiā taiò i ta na èvaneria e, 'te tamaiti a pāpā' eere ia te 'tamaiti here', o Parapa rā, te taata mau ia e tano ia faautuàhia e ia faatataurohia.

Te haapāpū faahou ra o Pirato i te ìrava 14, e aita ta Ietu e hara. Teie rā, noa atu teie parau tā na, ua tuu o ia ia Ietu ia rātou ra ia faatataurohia, mai te òhipa atoà ia i ravehia e te mau arataì o te nūnaa tei hopoi atu ia Ietu ia Pirato ra.

Te tahi faahaparaa o tē tano ia tātou ia tuu i nià ia Pirato, o terā ia manaò e faahitihia ra i roto i te ìrava 15 : 'no te haamauruuru i te taata'. Mai ia Ietu i tuuhia i roto i te rima o te taata, i roto atoà i te rima o te mau ètene o ia e haamauiuihia ai, e e pohe ai.

Julien MAHAA òrometua

Poroi no te mahana maa 10 no Èperēra 2004 o te Hepetoma-moà.

Mareto 15, 42-47

Ua pohe Ietu i teie nei. To na tapadò, ua tuuhia to na tino i roto i te hoê menema i paohia i roto i te mato, hurihia atu ai te hoê ofai i te uputa o taua menema ra.

Ahiri to na tino aore i tuuhia i roto i te menema, e nahea e tià ai ia tatou ia tiàturi e, ua pohe mau o ĩa.

I taaê ai ta tatou tatauro i ta vêtahi : tei nià noâ Ietu i te tatauro, ta vêtahi, areā ta tatou, aita faahou Ietu i nià i te tatauro, ua reva râ i nià i te raì i muri aè i to na tiàfaahouraa mai mai te pohe mai.

I ô ĩa e tano ai te poroi a Ietu i ta na mau pipi e, e tiàfaahou mai o ĩa i te toruraa o te mahana i muri aè i to na poheraa.

Te toe, o to te mau pipi ĩa tiàturiraa i taua poroi ra.

Te na ô atoà nei râ o Mareto e, te poheraa o Ietu, ua riro ĩa ei ohipa o tei turali ia Iotefa i Arimataio ia ore ia mataù i te faaite ia Pirato i to na tiàturi ia Ietu mai te hoê veà tonohia mai mai te raì mai no te faaite i te taata i te haamataraa no te hoê tau apî.

Ahiri e, aita taua tiàturiraa ra i roto ia na, eaha ĩa o ĩa e haereraa ai e ani i te tino o Ietu, mai te peu e, i muri aè i taua tere no na ra ia Pirato, e riro o ĩa i te haruhia e i te faautuā-atoà-hia mai ia Ietu.

No reira, o o ĩa i haere atu e ani i te tino pohe o Ietu ma te mataù ore oia hoi ma te manaònaò-ore i te ohipa fifi e tupu mai i nià ia na, e hape anei tatou ia manaò e, i vai noa na i roto i to na aau te hoê mea puai roa o te ore e maraa faahou ia na ia tapeà noa i roto i to na aau maori rā ia faaitehia i te vahi maramarama oia hoi te parau o to na here ia Ietu.

E tau to te mau mea atoà, oia ĩa, e taima atoà râ to te faarooraa.

No reira, eiaha tatou e ui e, no te aha o Iotefa i Arimataio i tiai roa ai ia pohe Ietu i reira o na e faaite ai i to na here e aore ĩa i to na faaroo ia Ietu.

E ui râ tatou e, aita anei Ietu i tiàfaahou mai mai te pohe mai e tiai noa ra ia tatou ia faaite atoà i to tatou faaroo i mua i te tupuraa o te hoê mau ohipa e faaino ra i te hohoà o to tatou oraraa vaamataeinaa i teie mahana.

Te na ô atoà ra o Mareto e, ua maere o Pirato, o Ietu i pohe e ono hora i muri aè i to na faatatauroraahia.

No Pirato, te auraa, é poto roa terâ e ono hora, ahiri i hau atu o to na ĩa tanoraa mau.

Ua manaò anei hoi o Pirato e, ia rahi anaè to oe ino i nià i te taata no te taparahi ia na e maoro mai ĩa te oraraa o taua taata ra i mua ia oe e aore ĩa i nià i te fenua nei.

Ia here oe i te taata e maoro ai to te hoê taata tiàraa mai i mua ia oe, eiaha râ ia ore oe ia here ia na, e poto mai to na ora e to na atoà tiàraa mai i mua ia oe i reira.

No te ino o te taata i pohe ai Ietu e no te puai o to na ino i pohe oioi ai Ietu.

E te reira parau, ua ite o Maria i Matatara mâ, no te mea tei reira raua i te taima i faaite ai te taata i nià i te Tamaiti a te Atua i te puai o to na ino.

No te pohe anei tatou i hamanihia ai e te Atua e aore ĩa no te ora.

Ia huri anaè o Iotefa i Arimataio i te ofai i te uputa o te menema, e au ra ĩa e, te parau maira te pohe ia tatou e, e mea puai aè o na i te ora.

Oia mau anei. No te mea te poroi a Ietu i ta na mau pipi, eere e, e pohe o na, e pohe râ o na no te tiàfaahou mai i te toru o te mahana.

O te reira poroi ta tatou e tiàturi.

Jacques, Teraì a IHORAI òrometua

Pureraa Tāpati 11 no Èperēra 2004

Te ôroà pāta : Te tiàfaahouraa

Taiðraa: Mareto 16/1-8

Faaitoitoraa: Mareto 16/6

« Ua parau mai ra rā ò ia ia rātou, Eiaha e mataù, te ìmi nei òutou ia Ietu i Natareta i faatataurohia nei ; ua tià Ia ò ia i nià ; àore ò ia i ô nei ; a hiò na i te vāhi ta rātou i vai iho ia na ra »

E hoa here mā e, te aroha mau ia rahi i te farereiraa i teie mahana matamua o te hepetoma. Ua riro hoì teie mahana ei mahana parau rahi i roto i te oraraa o te Ètārētia àti tià aè teie nei ao taatoà. Inaha hoì, Ietu tei parauhia te Ūpoo o te Ètārētia ; tei tāhitohitohia na, tei faahapahia na, tei faainohia na, tei tāpeàhia na, tei faatātaurohia na, tei pohe na, e tei tanuhia ; ua tià faahou ia i teie mahana. Na teie hoì tià-faahou-raa i horoà faahou i te tahi auraa âpī i nià i te parau no te mahana matamua o te hepetoma. I teie mahana i matara ai te uputa no te hoê ao âpī, te hoê uputa e na reira ai te taata ia tūtono i nià i te parau no te ora.

Eere ānei teie i te tahi parau òaòa e te māhanahana no te Ètārētia. E roaa faahou ānei tā te Ètārētia tūroriraa. Ua hape ānei ta na fāiraa faaroo. Aita mau ā te parau no te ora i tāòtiàhia e te pohe. Na roto hoì i te tià-faahou-raa o te Fatu mai te pohe mai i pāpū ai i te Ètārētia e e te vai mau ra te ora i ô mai i te pohe. Riro mau atu ra taua parau ra ei papa i reira e tià ai i te Ètārētia ia haamau i ta na tia-turu-raa.

Ua tupu te parau tei tohu-atea-hia e te mau perofeta, e pohe te Fatu, e e tià faahou mai ò ia i te toru o te mahana. Te auraa ra aita te parau i vai noa ei parau. Ua òhipa rā te parau i roto i te roaraa o te tau e tae roa mai nei i teie mahana i ìte-roa-hia ai to na tupuraa.

Teie ia tā tātou e fānaò nei i teie mahana i te mau parau no roto mai i te mau ìte matamua no te mau òhipa tei tupu i taua mahana matamua ra.

E tootoru na vahine i faanaho i tō rātou tere i te mēnema i taua poi-poi ra no te rave faahope roa i tā rātou faanahōraa no te hoê taata i pohe, inaha hoì aita to rātou i taimehia i te faraita poheraa ra, te fātata mai ra hoì te tāpati. Aita atu hoì tā rātou tūtonuraa māoti rā i nià i te parau no te pohe. Aita roa tē rā mānaònaòraa e ia tae i te toru o te mahana e tià faahou mai te Fatu. No te rahi ānei hoì tō rātou òto e te peàpeà, ua paruparu ānei hoì tō rātou tiaturiraa e tō rātou faaroo.

Tē rā haapii rahi tā Ietu ia rātou, aita i taahia tei hea atu ra te parau i te vairaa ; ua moè roa te hīroà ; ua rahi aè te manaraa te parau o te pohe i roto ia rātou.

Noa atu ā rā te reira huru to teie mau vahine, ua ìte rā rātou e e teie tō rātrou hoa rahi, te taura auhoaraa tei tāamu noa na ia rātou, ua hinaaro rātou i te faaite e aita te reira i mutu, te vai pāutuutu noa ra ia. E tō rātou here i tō rātou hoa, aita te reira i tau.

E mea pāpū te ôpuaraa a teie mau vahine i roto i tō rātou tere, ia fatata atu rātou i te tino pohe o Ietu. Teie rā, na fea rātou, e mau vahine anaè hoì rātou, e e ôfaì rahi hoì teie i mua i te ùputa tomoraa o te menema. Te riro mau nei teie ôfaì rahi ei haaapiapi i tē rā hinaaro tumu tō rātou. E rahi te mau uiuiraa i taua taime ra, inaha hoì ua ineine te mau faanahoraa atoà. E hoì ānei i muri no te ani i te tauturu. Ia hiò maitaì anaè rā tātou i teie mau vahine, aita te rā manaò e ôtohe, e haere rā i mua; i nià i te tahua e pāpū atu ai.

A haere noa ai teie mau vahine i tō rātou tere e teie fifi no te ôfaì rahi i mua ia rātou, eere i te òàà nei i te ìteraa atu e ua huri-ê-hia teie ôfaì. Ua ateatea rahi noa i mua ia rātou i teie taime, e tupu te mea o tā rātou i ôpua na. I te taime rā a tae ai teie mau vahine i roto i te menema, e tau i te huru no te mau faanahoraa òhipa, eere faahou atu ra mai tā rātou i manaò. Inaha hoì eere faahou te taata pohe ta rātou e farerei, e taata ora rā. E taata âpī, e taata pārahi mai, e taata àhu ùòùò, e taata e parau mai to na vaha. Âreà te taata no reira rātou i haere mai ai, aita faahou to nià iho i to na vairaa. E aha rā paha te huru ê. Aita hoì teie mau vahine i faaineine ia rātou i mua i te reira huru tupuraa òhipa.

Ua ìte to rātou mau mata i teie nei i te mau tapà matamua no te tià-faahou-raa. Te faaroo nei to rātou mau tarià i te mau parau tei haapāpū i te parau no te tià-faahou-raa. Òia ta teie taata âpī i parau atu ia rātou : “Eiaha e mataù, te ìmi nei òutou ia Ietu i Natareta i faatātaurohia nei; ua tià ia ò ia i nià; àore ò ia i ô nei; a hiò na i te vāhi tā rātou i vai iho ia na ra”.

Te riro nei teie mau parau ei mau parau tāmāhanahana e e faaitoito i teie mau vahine i te tomoraa i roto i te faaâpīraa e te faatauiraa i tā rātou hiðraa i te parau o te Fatu i roto i te ôpuaraa a te Atua.

Ua pāpū atoà ia tātou e, aita te parau o te tià-faahou-raa o te Fatu i rapae atu i te parau no to na poheraa. E na parau tāamuhia rā teie no te faatupu-hope-roa-raa i te ôpuaraa faaora a te Atua. I nià iho hoì i teie nei parau e haamau ai te Ètārētia i ta na tiaì-turu-raa a òhipa noa ai ò ia i roto i teie nei ao. Ia tāmāu noa mai rā te Fatu i te haapii ia tātou i te tāpeà mai i te faufaa rahi no te tià-faahou-raa, e ia faarahi mai i tō tātou faaroo.

Òia mau, i mua i te tupuraa o te ìno, te parau tià òre, te mau hāmani-ìno-
raa, te fāi atoà nei tātou i tō tātou paruparu e tō tātou mau mataùraa; i tītauhia
ai tātou ia haere āmui e tō tātou Fatu. Inaha hoì tō tātou itoito e tō tātou puai
no roto anaè mai ia i te Fatu.

Ia tauturu noa mai te Fatu i ta na Ètārētia i te faaìteraa i ta na parau e tae noa
atu i te hōpeà.

Ia ora na.

Taùhere òrometua

Mahana maha 20 no mē 2004 - Revaraa

Tumu parau : To te Atua hoìraa i roto ia na iho

Ia taiò tātou mai te tāpati mai o te tiàfaahouraa o Ietu, o ta tātou e parau atoà nei, te tāpati o te Pāta, e tae mai i teie mahana, tei te maha àhururaa ia tātou o te mahana. Hoè àhuru ia mahana e toe ra, ò atu ai tātou i roto i te pae àhururaa o te mahana, aore ra, ò atu ai tātou i roto i te ôroà Penetetôte. O te tahi ia no te mau ôroà rārahi ta te mau faaroo marumetia e haapaò nei.

I teie mahana taa ê, e ôroà rārahi atoà ta tātou e haapaò nei i roto i ta tātou Êtārētia, o te ôroà revaraa ia o Ietu i nià i te raì.

Mai te peu te parau nei tātou e revaraa, te parau ra ia te tatorita, e maùeraa. E au atu ra ia e, eere te taata terā e reva ra, e manu rā. Ua maùe te manu ra o Ietu i nià i te raì. Na tatorita mā ihoā ia ta rātou huru hiòraa i te revaraa o Ietu i nià i te raì. No tātou nei, èere te manu tei maùe, e taata rā tei reva.

Eere rā o Ietu te taata mātāmua roa tei reva na i nià i te raì ia au i te faatiàraa a te pīpīria. Oia mau, i roto i te Faufaa Tahito, te faahitihia ra te parau o Ènoha. No to na faaroo, ua tāhitihia o ia e te Atua, ia òre hoì o ia ia ìte i te pohe (Tenete 5/24 ; Hēpera 11/5). E i roto i te “II Mau arii 2/1-18”, te faatiàhia ra i reira te parau no to te perofeta ra o Èria faarevaraa i nià i te raì. Tei roto o Èria i te tahi però-ahi hutihia e te puaarenu-a-ahi, faareva atu ai ia o ia i nià i te raì, na roto i te mataì pūâhiohio. O nā taata teie, ia au i te faatiàraa a te pīpīria, tei reva na nià i te raì.

I teie mahana, te hāmanaò nei ia tātou i te revaraa o te toru o te taata, oia o Ietu, i nià i te raì. Mai te peu, aita tātou i faataa i te tahi mahana hāmanaòraa no te revaraa o nā taata toopiti o te Faufaa Tahito i nià i te raì, no terā ia mea e, te vai ra ihoā te tahi taa-ê-raa i roto i nā taata toopiti e o Ietu.

Teie hoì te auraa, ta tātou hāmanaòraa no teie mahana, aita ia i haamauhia i nià i te parau o te revaraa, ua haamauhia rā i nià i te parau o te taata tei reva. Ìnaha hoì, e ua ìte tātou, e parau taa ê ihoā to Ènoha rāua o Èria, e parau taa ê ihoā to Ietu.

A tahi : o Ietu, ua na roto o ia i te pohe o ta na i ôfati i te tara, ia au i te manaò o Pauro, i tià faahou mai ai o ia mai te pohe mai, e ua haere o ia e fārerei i to na mau hoa e ta na mau pipi, e ua pārahi i pihai iho ia rātou i roto i nā mahana e maha àhuru, hou a reva atu ai i nià i te raì. Âreà o Ènoha rāua o Èria, aita ia rāua i ìte i te pohe i ravehia mai ai rāua e te Atua. No taua tumu ra te tahi mau taata i te tau o Ietu i manaò ai e, o Ietu, o te perofeta Èria ra ia, tei hoì mai i nià i te fenua nei.

Te piti no te taa-ê-raa i roto i nā taata tootoru teie ia : o Ietu, o te Parau ia no ô mai i te Atua ra, tei tiàhapa mai i roto i teie nei ao e ua rave i te huru o te taata. Âreà no Ènoha rāua o Èria, e faanahoraa to rāua mai to tātou atoà.

Ua haere mai rāua i roto i teie nei ao mai ia tātou atoà, mai te mau taata atoà o teie nei ao. No reira tātou i òre ai i tāpaò i te tahi mahana taa ê no te hāmanaðraa i to rāua faarevaraahia i nià i te raì, no te mea, aita ta tātou hāmanaðraa i haamauhia i nià i te revaraa, ua haamauhia rā i nià i te taata i reva, i nià ia Ietu.

No tātou nei, teie ia nā revaraa e toru ta te pīpīria e faahiti ra. No te tātōrita, te vai atoà ra ia ta rātou ôroà no te maùeraa o Māria, ta te pīpīria e òre e faahiti ra. No te mea, ua faaautuahia o Maria e te haapaðraa tātōrita. Aita tātou i roto i te reira huru tiàturiraa. Mea maitaì rā ia tātou ia ìte i teie mau parau, ia òre tātou ia ânoì noa i ta tātou huru tiàturiraa e ta te tātōrita.

Mai te peu te vai ra te mau tūàtiraa i rotopū ia tātou e te tātōrita, te vai atoà ra ia taua mau taa-ê-raa ra tei haapāpū mai i to tātou vairaa i te pae o te oraraa faaroo e te huru o ta tātou tiàturiraa.

Ia hoì mai tātou i nià i te revaraa o Ietu, te ui ra ia te manað i teie taima : “Eaha mau na teie revaraa no Ietu i nià i te raì ta tātou e haamanað nei i teie mahana.”

Ei pāhonoraa i teie uiraa, e hið mai na tātou i te parau no te Roto ta Ioane e faahiti ra i roto i te pene mātāmua o ta na êvaneria. Taua tað ra “Roto”, no roto mai ia i te reo herēni. Teie hoì to na auraa, e Parau. No taua tumu ra i tià roa ai ia tātou ia taið i te Ioane 1/1, mai teie te huru : “I vai na te Parau i te mātāmua ra, i te Atua ra te Parau e o te Atua hoì te Parau.”

E te ìrava 14, e taið ia tātou mai teie te huru : “I riro mai nei te Parau ei taata e ua tiàhapa mai iō tātou nei. ” Te faaite mai ra teie nā ìrava i te tahi no te mau tiàraa e mauhia ra e Ietu na roto i ta na iho òhipa e te rāveà a te Atua.

Mai te peu, ua mātāu tātou i te faaroo no Ietu. « E tamaiti na te taata, e tamaiti na Tāvita, e tamaiti na te Atua, o te Metia o ia, o te Arii no te mau arii e te vai noa atu ra...”, i teie mahana hāmanaðraa na tātou i to na revaraa i nià i te raì, e tano roa ia tātou ia parau e : « O Ietu, o te Parau ia no ô mai i te Atua ra. « Te Parau, tei riro na, na roto i te rahuraa a te Atua, ei raì, ei miti, ei fenua e tae noa atu i te mau î atoà e vai ra : to te raì, to te tai e to te fenua.

Na roto i te êvaneria a Ioane, te riro nei taua Parau ra, ei taata. O Ietu ia, tei tiàhapa mai i roto i teie nei ao. E tià roa ia tātou ia rave faahou mai i te ìrava mātāmua o te pene mātāmua a Ioane, e ia taið tātou mai teie te huru : « I vai na o Ietu i te mātāmua ra, i te Atua ra hoì o Ietu e o te Atua hoì o Ietu. »

To te pāroita nei, Ietu tei tiàhapa mai i roto i teie nei ao, o Èmanuera ia, ia au i te tohu a te perofeta ra o Itaia, oia hoì, o te Atua iho ia iō tātou nei. Te Atua, tei vai iho i to na huru Atua no te rave i te huru o te taata, ei rāveà faaìteraa na na ia tātou, i to na huru mau.

Mai te peu, o Ietu, o te Atua iho ia, e tià roa ia ia tātou ia parau e : « Ta tātou hāmanaðraa no to Ietu revaraa i nià i te raì, e hāmanaðraa ia i to te Atua iho revaraa i nià i te raì. »

Eita rā te manað e faaea noa i ô. Mai te peu, ua tiàhapa mai Ietu i roto i teie nei ao, e parau ia tātou no to na revaraa, te hoì ra Ietu i nià i te raì, te hoì ra Ietu i te Atua ra, te vāhi no reira mai o ia. I roto i teie hiðraa, eita ia e tano faahou te parau e faahitihia ra e Marèto i roto i ta na êvaneria, tei na ô e :

« Ua reva o Ietu i nià i te raì e te pārahi ra i te rima àtau o te Atua. « No te mea, mai ta tātou i hið mai na, te revaraa o Ietu i nià i te raì, o te hoì ra ia o Ietu i te Atua ra, o te hoìraa ia o te Parau i te vāhi no reira mai o ia. E mai te peu hoì e, te Parau, o te Atua iho ia, e parau ia tātou e : « Te hoì ra te Atua i te Atua ra, te hoì ra te Atua i roto i te Atua. »

To te pāroita nei, teie ôroà hāmanaðraa na tātou i to Ietu revaraa i nià i te raì, e ôroà ia no to te Atua hoìraa i roto ia na iho. E ôroà hoìraa no te Atua, ia au i te huru o te taata, i roto ia na iho, ia au i to na huru mau.

Mai te peu e ui tātou e, tei hea atu ra ia te Atua i teie mahana, e pāhono ihoā ia tātou e, to nià te Atua i te raì. Terā rā, eita tātou e faaea noa i ô. Mea tià ia tātou ia hið atoà mai te pāhonoraa ta Ietu iho e hōroà nei ia tātou.

Oia mau, i roto i te ioane 4/21-24, te na ô ra o Ietu i te vahine tāmāria :
 “ Teie taua hora ra, te fātata mai ra, e haamori ai te feiā haamori mau i te Metua mā te vārua e te parau mau. E Vārua te Atua, e te feiā e haamori ia na, e haamori ia mā te vārua e te parau mau.

Te na ô atoà ra Ietu i te mau āti luta i roto i te hiero o Ierutarēma : “ A vāvāhi na i teie nei hiero, e ua ruì toru anaè, ua tià faahou ia ia ù.” Ua ìte tātou e, te parau nei Ietu no to na iho tino o ta na e faaau ra i te hiero, te vāhi e noho ai te Atua. O te manað atoà te reira o Pauro. Te na ô ra hoì o ia i te mau taata no Tōrīnētia : “ Aita òutou i ìte e, o te hiero òutou o te Atua, e te pārahi ra te vārua o te Atua i roto ia òutou na.”

To te pāroita nei, to hea atu ra ia te Atua i teie mahana. Te pāhonoraa, tei roto ia ia tātou iho. I roto ia tātou iho, tātou e fārerei ai i te Atua. To tātou tino, e vāhi nohoraa ia no te Atua.

Te na ô ra te tahi òrometua tuiroo no te fenua Paretāne, te raì, o te tahi ia vāhi teitei, o te tahi vāhi ātea ia tātou te taata nei, te tahi vāhi taeà-òre-hia e tātou. Aita ia e faufaa no tātou ia ìmi i te Atua i nià i te raì, tuatini noa atu ā te raì, e ìmi rā i roto ia tātou iho.

Mai te mea ra, i roto i te oraraa faaroo o te tahi taata, ua faahoì-noa-hia o na i roto ia na iho. No te mea, o na iho te fare o te Atua. E i roto ia na iho e fārerei ai o ia i te Atua. To te Atua hoìraa i nià i te raì, o to tātou atoà ia faahoìraahia i roto ia tātou iho no te taùraa i te Atua.

Martin a AVAE òrometua

Aoraa mahana Penetetote i te 30 no mē 2004

Taiòraa : Ohipa 2/1-11 ; Irava 11 : “I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa mai i te peu taaê a te Atua i ta tatou iho nei mau parau mau.”

Ia ora na e te Taata o te Atua taaê i faaïtehia ia tātou e te Taata ra o Ietu no Nataretā e ta na mau Pipi i terā tau e terā tau e tae roa mai ia tātou i teie Penetetote 2004. Mai te Etaretia i taïruru i te matamua i te Penetetote, te âmui-tahi ra tātou i teie Penetetote eiaha noa i te vāhi hoê, mā te hinaaro hoê atoà rā, i te haamoriraa ia Na.

Oia mau, e tapaò taaê tei ìteahia i taua Penetetote ra, nā roto i te parau àro no te haa e te horoà a te Varua o te Atua, ia tià i tō te âmui-tahi-raa ia parau i te parau êê. A tae ai hoì e, ua tià atoà ia rātou i te parau i te nā ôraa e, “I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa mai i te peu taaê a te Atua i tā tātou iho nei mau parau mau.”

Ia uiui noa tātou, e aha na te mea i tupu na. Te mea pāpū i tera ra tau, ua rau te huru taata e te huru nūnaa taata e te huru taata faaroo e tāpapa na i te òire Ierūtarema. E no te mea hoì e, e òire pū teie, ua rau atoà ihoa ia te huru o te mau manaò, te mau tumu e te mau hinaaro i aratō na i te nahoà taata i te hoê vāhi mai terā te huru.

E no te tāmata i te faahohoà i te huru oraraa o te hoê òire pū i mūtaa ra i Iteraèra, eita paha e hape ia parau e, aita te reira i tauï roa ia faaau-noa-hia i te mea e ìtehia nei i teie tau i te Aià e i te Ao nei. Oia hoì, te tahoê-noa-hia nei ā te mau faanahoraa tumu no te oraraa taata, te oraraa nūnaa e te oraraa faaroo i te hoê vāhi aita atu.

No taua arataïraa noa rā, i tupu ai te mau fārereïraa e te mau rururaa o te mau taata e rave rau tō rātou huru, tā rātou peu e tā rātou tiaïraa. No roto mai ā hoì te reira i tō rātou mau hiroà taata, tō rātou mau hiroà nūnaa e tō rātou mau hiroà faaroo. Ua taïtaïhia te reira nā muri iho ia rātou, no te mea e huru oraraa fāriïhia, aita e àpera.

A tae ai hoì e, ia ò i roto i te mau mahana no te tahi mau ôroà tumu nā te hau e te faaroo, ua horo pūpā roa atu ā ia te faata i te òire pu. No te mea ia e, ua faaineïnehia ei puna no te mau faanahoraa no te mau tumu òhipa no terā mau ārea. E i reira e ìte-atoà-hia ai te mau faa-ànaanatae-raa e te mau faa-òada-raa, eita e noaa ia tataù.

Aoraa mahana Penetetote i te 30 no mē 2004

Taiòraa : Ohipa 2/1-11 ; Irava 11 : "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa mai i te peu taaê a te Atua i ta tatou iho nei mau parau mau."

Ia ora na e te Taata o te Atua taaê i faaïtehia ia tātou e te Taata ra o Ietu no Nataretā e ta na mau Pipi i terā tau e terā tau e tae roa mai ia tātou i teie Penetetote 2004. Mai te Etaretia i taïruru i te matamua i te Penetetote, te âmui-tahi ra tātou i teie Penetetote eiaha noa i te vāhi hoê, mā te hinaaro hoê atoà rā, i te haamoriraa ia Na.

Oia mau, e tapāò taaê tei ìteahia i taua Penetetote ra, nā roto i te parau àro no te haa e te horoà a te Varua o te Atua, ia tià i tō te âmui-tahi-raa ia parau i te parau êê. A tae ai hoì e, ua tià atoà ia rātou i te parau i te nā ôraa e, "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa mai i te peu taaê a te Atua i tā tātou iho nei mau parau mau."

Ia uiui noa tātou, e aha na te mea i tupu na. Te mea pāpū i tera ra tau, ua rau te huru taata e te huru nūnaa taata e te huru taata faaroo e tāpapa na i te òire Ierūtarema. E no te mea hoì e, e òire pū teie, ua rau atoà ihoa ia te huru o te mau manaò, te mau tumu e te mau hinaaro i aratō na i te nahoà taata i te hoê vāhi mai terā te huru.

E no te tāmata i te faahohoà i te huru oraraa o te hoê òire pū i mūtaa ra i Iteraèra, eita paha e hape ia parau e, aita te reira i tauï roa ia faaau-noa-hia i te mea e ìtehia nei i teie tau i te Aià e i te Ao nei. Oia hoì, te tahoê-noa-hia nei ā te mau faanahoraa tumu no te oraraa taata, te oraraa nūnaa e te oraraa faaroo i te hoê vāhi aita atu.

No taua arataïraa noa rā, i tupu ai te mau fārereïraa e te mau rururaa o te mau taata e rave rau tō rātou huru, tā rātou peu e tā rātou tiaïraa. No roto mai ā hoì te reira i tō rātou mau hiroà taata, tō rātou mau hiroà nūnaa e tō rātou mau hiroà faaroo. Ua taïtaïhia te reira nā muri iho ia rātou, no te mea e huru oraraa fāriïhia, aita e àpera.

A tae ai hoì e, ia ò i roto i te mau mahana no te tahi mau ôroà tumu nā te hau e te faaroo, ua horo pūpā roa atu ā ia te faata i te òire pu. No te mea ia e, ua faaineïnehia ei puna no te mau faanahoraa no te mau tumu òhipa no terā mau ārea. E i reira e ìte-atoà-hia ai te mau faa-ànaanatae-raa e te mau faa-òàòà-raa, eita e noaa ia tataù.

No reira, eere ānei o te tumu atoà ia i haapāpū ai te parau a Ruta, te taata pāpai i te Puta Ohipa a te mau Apotetoro. I te na ôraa e, "Ua tairuru maite aè ra rātou atoà i te vāhi hoê mā te hinaaro hoê." Oia mau, e nā te ôroà faaroo Ati-Iuta o tei topahia te idà e, Penetetote, nā te reira e ùme rahi noa atoà atu rā i te nahoà taata i Ierūtarema.

Inaha, te vai ra te mau Etene aore rā-te mau taata êê i rātere noa mai e te vai ra o tei faatumu roa i te fenua Iteraèra e i to na òire pū o Ierūtarema. E te vai ra ihoa rā te taata âià o Iteraèra e te taata faaroo Ati-Iuta i faaea tāmau roa i Iteraèra e Ierūtarema e te vai ra o tei rātere noa mai no te mea, ua faatumu roa rātou i te mau fenua êê.

Areà rā, mai roto mai i taua mau huru ra e taua rauraa ra, e mai roto atoà mai i taua vāhi hoê ra e taua hinaaro hoê ra, e tapaò taaê tei ìteahia i te tupuraa. E no te mea hoì ua parare te reira nā Ierūtarema taatoà, ua faatupu atu ā ia i te mau rururaa taata mā te faatopa òre i tō rātou maere, tō rātou faahiahia e tō rātou poupou òtià òre.

Ia uiui tātou e aha na rā terā tapaò. Teie ia te tahi hiòraa. Parau mau, te hoê tuhaa maoti rā, terā ia taeraa te tahi e faatuàti i te tahi ê, nā roto i te reo taaê atu i tō na iho. I teie tau, ua ûàna roa atu hoì ia faanahoraa, aita e faaauraa. Ua horoàhia ānei, aore rā ua noaa ānei te reira àravahi e te paari i te taata mai mutaa roa mai, te reira ia.

Mai te mea e, ia parau te rauraa o te mau taata e te mau nūnaa i te reo hoê te hoê taahiraa, tē vai atoà ra te piti o te taahiraa e tiahia ra i te nahoà taata ia faatae i roto i te faatuàtiraa. Oia hoì, ia hoê noa atu ā reo tō te taatoà, ia ìmi atoà rā i te raveà ia taa i te manaò hoê e te hinaaro hoê e porohia ra i roto i te mau manaò e fanau ra.

E ia tià-mau-hia atu rā e te taatoà, o te taahiraa toru ia. Oia hoì, ia tae roa atoà te hoê taata e te hoê nahoà i te fariiraa, ma te reo hoê e te manaò hoê i te tahi o te mau peu taa ê a te Atua i roto i te faatuàtiraa. O te auraa ia o te parau, "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa i te peu taaê a te Atua i tã tātou iho nei mau parau mau."

Ia uiui tātou e, e aha rā teie peu taa ê tã te Atua. Aita atu paha ia maoti rā, te poroì hoê roa i roto i te ôroà Penetetote, ua haamaitaì te Atua i te faatuàtiraa i rotopu ia Na e te taata e te nūnaa, mā te horoà i te àveià no te oraraa hau atu i te maitaì. Inaha, i teie Penetetote i Ierūtarema e i te tau o te mau Apotetoro, aita te taata i pouri te reira.

Maitaì roa atoà atu ai rā te reira, i te mea ua ûàna te haa a te Vārua maitaì, o Ia te mana, te paari, te here e te aroha taa ê o te Atua. No te mea, te òpuaraa hoê roa a te Atua, ia faaurua-tamau-hia te varua o te taata e te Varua maitaì o te Atua, mai tei ìteahia i te Taata ra ia Ietu. I tià ai i te Etaretia ia hiò ia Na ei Tamaiti nā te Atua.

Ia au i teie huru tupuraa òhipa, te faaite noa ra te Atua i tō na pīpiri òre i tō na maitaì mai te tau e te tau e a tau a hiti noa atu. O Ietu atoà iho tei haapāpū i te reira i tō na tau mai tā Ioane i pāpaì na ē, “Nā ù hoì e ani atu i te Metua ra; e nā Na e hōroà mai i te tahi Faaà ia òutou, ia pārahi mau o Ia e â muri noa atu io òutou nei. Ioane 14/16.”

I muri iho, aita atoà rā te Apotetoro Pauro i haaparuparu i te reira tiaturiraa e te reira tiaì-turu-raa, ia riro ei niu e òre ai e huru ê ai te maitaìraa o te oraraa faaroo o te Etaretia i tō na tau. Tē nā ô mau ra hoì o ia i te pāpaì i to Roma ē, “O te Vārua iho hoì, e tō tātou atoà nei vārua, o tei faaite ia e, e tamarii tātou na te Atua. Roma 8/16.”

I muri roa nei, i te haamataraa te Arii Tu Pomare II e farii i te faaâpiraa faaroo i te tau o te mau pororaa a te mau Veà tono o te Tōtaiete nō Ronetona (LMS), ua ìte o ia i te faufaa o te tururaa a te Vārua. Inaha te na ô ra tā na pureraa ē, “Hō mai tō òe Vārua maitaì ei haamaitaì ia mātou. Eiaha mātou e haavare. Eiaha mātou e haere noa mai i to òe fare, a hoì atu ai i to mātou iho fare, parau ìno ai. Nicole J.”

E ua tae mai i tō tātou tau nei, i teie Penetetote 2004. Te poroàraa, ia hāroàroà tātou i te òhipa a te Vārua o te Atua i teie ā mahana i teie vāhi taata e i te vāhi ôroà tā tātou i tāpapa mai, a parau atu ai tātou i tā Na peu taa ê i teie nei ā, e i te mau vāhi e i te mau taime i reira tātou e ora atu ai, e e tavini atu ai...

Taoàhere òrometua

Aoraa mahana Penetetote i te 30 no mē 2004

Taiòraa: Ohipa 2/1-11; Irava 11: "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa mai i te peu taaê a te Atua i ta tatou iho nei mau parau mau."

Ia ora na e te Taata o te Atua taaê i faaitehia ia tātou e te Taata ra o Ietu no Natareta e ta na mau Pipi i terā tau e terā tau e tae roa mai ia tātou i teie Penetetote 2004. Mai te Etaretia i tairuru i te matamua i te Penetetote, te âmui-tahi ra tātou i teie Penetetote eiaha noa i te vāhi hoê, mā te hinaaro hoê atoà rā, i te haamoriraa ia Na.

Oia mau, e tapaò taaê tei iteahia i taua Penetetote ra, nā roto i te parau àro no te haa e te horoà a te Varua o te Atua, ia tià i tō te âmui-tahi-raa ia parau i te parau êê. A tae ai hoì e, ua tià atoà ia rātou i te parau i te nā ôraa e, "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa mai i te peu taaê a te Atua i tā tātou iho nei mau parau mau."

Ia uiui noa tātou, e aha na te mea i tupu na. Te mea pāpū i tera ra tau, ua rau te huru taata e te huru nūnaa taata e te huru taata faaroo e tāpapa na i te òire Ierūtarema. E no te mea hoì e, e òire pū teie, ua rau atoà ihoa ia te huru o te mau manaò, te mau tumu e te mau hinaaro i aratō na i te nahoà taata i te hoê vāhi mai terā te huru.

E no te tāmata i te faahohoà i te huru oraraa o te hoê òire pū i mūtaa ra i Iteraèra, eita paha e hape ia parau e, aita te reira i tau roa ia faaau-noa-hia i te mea e itehia nei i teie tau i te Aià e i te Ao nei. Oia hoì, te tahoê-noa-hia nei ā te mau faanahoraa tumu no te oraraa taata, te oraraa nūnaa e te oraraa faaroo i te hoê vāhi aita atu.

No taua aratairaa noa rā, i tupu ai te mau fārereiraa e te mau rururaa o te mau taata e rave rau tō rātou huru, tā rātou peu e tā rātou tiairaa. No roto mai ā hoì te reira i tō rātou mau hiroà taata, tō rātou mau hiroà nūnaa e tō rātou mau hiroà faaroo. Ua taìtaìhia te reira nā muri iho ia rātou, no te mea e huru oraraa fāriihia, aita e àperaa.

A tae ai hoì e, ia ò i roto i te mau mahana no te tahi mau ôroà tumu nā te hau e te faaroo, ua horo pūpā roa atu ā ia te faata i te òire pu. No te mea ia e, ua faaineinehia ei puna no te mau faanahoraa no te mau tumu òhipa no terā mau ārea. E i reira e ite-atoà-hia ai te mau faa-ànaanatae-raa e te mau faa-òada-raa, eita e noaa ia tataù.

No reira, eere ānei o te tumu atoà ia i haapāpū ai te parau a Ruta, te taata pāpai i te Puta Ohipa a te mau Apotetoro. I te na ôraa e, "Ua tairuru maite aè ra rātou atoà i te vāhi hoê mā te hinaaro hoê." Oia mau, e nā te ôroà faaroo Ati-Iuta o tei topahia te iòà e, Penetetote, nā te reira e ùme rahi noa atoà atu rā i te nahoà taata i Ierūtarema.

Inaha, te vai ra te mau Etene aore rā-te mau taata êê i rātere noa mai e te vai ra o tei faatumu roa i te fenua Iteraèra e i to na òire pū o Ierūtarema. E te vai ra ihoa rā te taata âià o Iteraèra e te taata faaroo Ati-Iuta i faaea tāmāu roa i Iteraèra e Ierūtarema e te vai ra o tei rātere noa mai no te mea, ua faatumu roa rātou i te mau fenua êê.

Areà rā, mai roto mai i taua mau huru ra e taua rauraa ra, e mai roto atoà mai i taua vāhi hoê ra e taua hinaaro hoê ra, e tapaò taaê tei iteahia i te tupuraa. E no te mea hoì ua parare te reira nā Ierūtarema taatoà, ua faatupu atu ā ia i te mau rururaa taata mā te faatopa òre i tō rātou maere, tō rātou faahiahia e tō rātou poupu òtià òre.

Ia uiui tātou e aha na rā terā tapaò. Teie ia te tahi hiðraa. Parau mau, te hoê tuhaa maoti rā, terā ia taeraa te tahi e faatuàti i te tahi ê, nā roto i te reo taaê atu i tō na iho. I teie tau, ua ûàna roa atu hoì ia faanahoraa, aita e faaauraa. Ua horoàhia ānei, aore rā ua noaa ānei te reira àravahi e te paari i te taata mai mutaa roa mai, te reira ia.

Mai te mea e, ia parau te rauraa o te mau taata e te mau nūnaa i te reo hoê te hoê taahiraa, tē vai atoà ra te piti o te taahiraa e tiahia ra i te nahoà taata ia faatae i roto i te faatuàtiraa. Oia hoì, ia hoê noa atu ā reo tō te taatoà, ia ìmi atoà rā i te raveà ia taa i te manaò hoê e te hinaaro hoê e porohia ra i roto i te mau manaò e fanau ra.

E ia tià-mau-hia atu rā e te taatoà, o te taahiraa toru ia. Oia hoì, ia tae roa atoà te hoê taata e te hoê nahoà i te fariiraa, ma te reo hoê e te manaò hoê i te tahi o te mau peu taa ê a te Atua i roto i te faatuàtiraa. O te auraa ia o te parau, "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa i te peu taaê a te Atua i tā tātou iho nei mau parau mau."

Ia uiui tātou e, e aha rā teie peu taa ê tā te Atua. Aita atu paha ia maoti rā, te poroì hoê roa i roto i te ôroà Penetetote, ua haamaitaì te Atua i te faatuàtiraa i rotopu ia Na e te taata e te nūnaa, mā te horoà i te àveià no te oraraa hau atu i te maitaì. Inaha, i teie Penetetote i Ierūtarema e i te tau o te mau Apotetoro, aita te taata i pouri te reira.

No reira, eere ānei o te tumu atoà ia i haapāpū ai te parau a Ruta, te taata pāpai i te Puta Ohipa a te mau Apotetoro. I te na ôraa e, "Ua tairuru maite aè ra rātou atoà i te vāhi hoê mā te hinaaro hoê." Oia mau, e nā te ôroà faaroo Ati-Iuta o tei topahia te iða e, Penetetote, nā te reira e ùme rahi noa atoà atu rā i te nahoà taata i Ierūtarema.

Inaha, te vai ra te mau Etene aore rā-te mau taata êê i rātere noa mai e te vai ra o tei faatumu roa i te fenua Iteraèra e i to na òire pū o Ierūtarema. E te vai ra ihoa rā te taata âià o Iteraèra e te taata faaroo Ati-Iuta i faaea tāmau roa i Iteraèra e Ierūtarema e te vai ra o tei rātere noa mai no te mea, ua faatumu roa rātou i te mau fenua êê.

Areà rā, mai roto mai i taua mau huru ra e taua rauraa ra, e mai roto atoà mai i taua vāhi hoê ra e taua hinaaro hoê ra, e tapadè taaê tei iteahia i te tupuraa. E no te mea hoì ua parare te reira nā Ierūtarema taatoà, ua faatupu atu ā ia i te mau rururaa taata mā te faatopa òre i tō rātou maere, tō rātou faahiahia e tō rātou pou pou òtià òre.

Ia uiui tātou e aha na rā terā tapadè. Teie ia te tahi hiðraa. Parau mau, te hoê tuhaa maoti rā, terā ia taeraa te tahi e faatuàti i te tahi ê, nā roto i te reo taaê atu i tō na iho. I teie tau, ua ûàna roa atu hoì ia faanahoraa, aita e faaauraa. Ua horoàhia ānei, aore rā ua noaa ānei te reira àravahi e te paari i te taata mai mutaa roa mai, te reira ia.

Mai te mea e, ia parau te rauraa o te mau taata e te mau nūnaa i te reo hoê te hoê taahiraa, tē vai atoà ra te piti o te taahiraa e tiaihia ra i te nahoà taata ia faatae i roto i te faatuàtiraa. Oia hoì, ia hoê noa atu ā reo tō te taatoà, ia ìmi atoà rā i te raveà ia taa i te manaò hoê e te hinaaro hoê e porohia ra i roto i te mau manaò e fanau ra.

E ia tià-mau-hia atu rā e te taatoà, o te taahiraa toru ia. Oia hoì, ia tae roa atoà te hoê taata e te hoê nahoà i te fariiraa, ma te reo hoê e te manaò hoê i te tahi o te mau peu taa ê a te Atua i roto i te faatuàtiraa. O te auraa ia o te parau, "I te faarooraa atu tātou ia rātou i te parauraa i te peu taaê a te Atua i tā tātou iho nei mau parau mau."

Ia uiui tātou e, e aha rā teie peu taa ê tā te Atua. Aita atu paha ia maoti rā, te poroì hoê roa i roto i te ôroà Penetetote, ua haamaitaì te Atua i te faatuàtiraa i rotopu ia Na e te taata e te nūnaa, mā te horoà i te àveià no te oraraa hau atu i te maitaì. Inaha, i teie Penetetote i Ierūtarema e i te tau o te mau Apotetoro, aita te taata i poui te reira.

Ia hiò tātou èere ānei teie i te haapāpūraa e na te Atua te reo ta tātou e parau nei. Mea maitai ia haamanaò tātou i te reira i te taima ihoā ra tātou e àimaro ai e na hea i te faaòhipa i te reo ta tātou e parau nei. Ia ùmeùme noa atu tātou, a haamanaò na tātou i te pare Papera e tae noa atu i te parau no te mahana Penetētōte.

Te fā no te faahuru-ê-raa-hia te reo i te pare o Papera ra, eiaha ia ia moè te Atua i te taata. Te fā no teie temeio i te mahana Penetetote, ia maramarama ia te taata e ua úpootiā te Atua no to Na here i te taata.

E mai te mea e ui noa tātou e, e aha ra te temeio i tāua mahana ra ? O te haruru noa ānei o te matai rahi, o te fāraa mai ānei o te ārero māā mai te àhi ra te huru ? O te reira mau ānei hoi o te temeio ? Te temeio ta tātou e hiò nei, èere ānei o te fā mau ia no teie mahana e te mau tāpaò ta te Atua i hinaaro e faaite ia tātou o ia hoi te faahoīraa i te nūnaa o te Atua i roto i te ao āpī ta Na i faaineine no tātou pāatoā. Ia òhipa anaè te Vārua o te Atua i rotopū i to Na nūnaa e tupu mai te fēririraa āpī o te aratai i te feiā atoà tei tiāturi i te mana o te Atua i roto i te faatupuraa i te hoēraa ta te Atua i hinaaro no to na nūnaa, noa atu to rātou taaēraa te tahi e te tahi.

O te patu rahi ia tei vavahihia i te mahana no te Penetētōte e te Vārua Maitai. Ia hinaaro te Atua e faatupu i ta Na i ôpua no te maitai o to Na nūnaa, aita e patu ètaèta e tiā mai no te haafifi i ta Na ôpuaraa. O te haapiiraa rahi ia ta te Penetētōte e faaite mai nei ia tātou. Te parau rahi e faarohia ra e tātou i te tahi taima "*eita e haerē*", na roto i te temeio no te Penetētōte èere faahou ia i te parau mau, e parau paruparu ra. E parau te reira tei tano no te feiā paruparu.

Ta te Vārua o te Atua tītauraa ia tātou i teie mahana Penetētōte, o te faatupuraa ia i ta te Atua òhipa nāmua roa no te mea tei ia Na ra te òhipa e te rāveà atoà no te faatupuraa i to Na hinaaro, ma te haamanaò e : "*Aore roa e taata e tiā ia parau e, o letu te Fatu, maori ra o tei parau i ta te Vārua Maitai rā*" (1 Torinetia 12. 3vh).

Ia ora na i te Aroha o te Atua.

Ralph Teinaore òrometua

“E Aroha te Atua”

Ètārētia Porotetani Māòhi Église Protestante Māòhi

Papeete, i te 26 no àtopa 2004

VEÀ ÒROMETUA

I te mau taeà e tuahine òrometua,

E hoa ìno mā e, ia ora na roa i te aroha o te Atua.

Terā mai ta tātou Veà òrometua no teie hopeà matahiti 2004 e no te ômuaraa o te matahiti âpī 2005. Te hinaaro nei au nā mua roa e haamauruuru maitā i te mau taeà e tuahine i haapaò mai i teie tuhaa ei tautururaa i te feiā e tuhaa ta rātou i taua mau taima haamoriraa ra.

Te haamanaò-atoà-hia atu nei tātou e no ta tātou hepetoma pure no te hoêraa o te mau Ètārētia, e haamata ihoā te reira i te 18 no tenuare e ôpani i te 25 no tenuare 2005. Nā te Tuhaa hoê ta tātou mau tumu parau e faaineine mai ta tātou e haamauruuru atoà nei i te fāriiraa mai e rave i teie tuhaa òhipa.

I teie tau mahana fifi i niā i to tātou fenua, te pii nei au ia tātou ia pārahi i roto i te hau e te pure mā te ani i te Atua i te tauturu ia òre to tātou nūnaa ia topa i roto i te herepata o te riri-hae e noa mai ai te peàpeà.

Ia itoito e ia òaòà i ta tātou täviniraa e ia haamaitā te Atua ia òutou e i to òutou mau ùtuafare. Ia maitā roa i teie Noera e te matahiti âpī 2005.

Taarii MARAEÀ òrometua

Tāpati 31 no Âtopa 2004
Tapati Ôroà Reforomātio

Taioraa : Ruta 19/1-10

E hoa ìno mā e ia ora na roa i te aroha o te Atua i to tātou nei fārereiraa i teie nei Tāpati no te Reforomātio tei riro ei mahana i reira tātou e hiò faahou ai i te òhipa rahi i ravehia mai e te mau àtio o te faaroo o te reira tau, mai ia Rutero, o Taravino e te vai noa atu ra, i mua i te mau haavīraa a te Ètārētia i te faaroo o te taata.

Eiaha ia moèhia ia tātou e, to rātou manaò tumu e te tiàturiraa i tūrai ia rātou, te faahoīraa ia i te taata i nià i te Parau a te Atua e te faaararaa hoī i te mau faatere o te Ètārētia no te reira tau, i to rātou atearaa i te hinaaro mau o te Atua. I te mea e, ua tae roa te Ètārētia i te « *hooraa i te moni te parahiraa o te taata i roto i te patireia* ». E te reira moni, no te faatià ia i te tahi fare pure rahi ia au i te hinaaro o te Pāpa no te reira tau. Ore noa atu ai e hope ia tātou te faahiti i ô nei te mau hahiraa o te Ètārētia, te parau pāpū, ua riro te piiraa a te mau àito o te Reforomātio ei reo te haamanaò e tei faaara i te Ètārētia i to na vairaa i mua i te Parau a te Atua.

E ère rā e, e parau teie no te hoē Ètārētia, e parau rā no te täätoà o te mau Ètārētia i teie mahana, mai ia tātou atoà nei te tuuhia ra i mua i teie mau piiraa no roto mai i te mau àito o te Reforomatio. No reira, e ère teie i te mahana haamanaòraa noa i te piiraa a te tahi mau àito o te Metia i faaroohia i te tahi tau, e piiraa rā e tià ia tātou ia faaroo ā i teie mahana ia òre hoī tātou ia taeà-atoà-hia i te faahaparaa a te Èvaneria a te Metia.

I te tau o te Fatu, o ia iho tei haere roa mai i rotopū i to na mau taeà e tuahine no te faaara ia rātou i to rātou atearaa i te hinaaro tumu o to rātou Atua. E ère no te mea e, aita te pure e haapaòhia ra, e ère atoà hoī no te mea aita te mau ture e haapaòhia ra, inaha ia au i te mau faatiàraa a te mau pāpai

Èvaneria te haapaðhia ra taua mau mea nei. E ua tiàturi hoì te tahi pae e, te riro nei te reira huru haapaðraa na rātou ra, te ìriti ra ia ia rātou i te ùputa o te ora mure òre. No reira, te ôhie nei te moèraa i te hiroà nūnaa te hinaaro tumu mau o te Atua. Oia hoì, te faatupuraa i te ora, te faaìteraa i te maitaì hope òre o te Atua. Haamanaò na tātou i te parau o te taata âpī i hinaaro ia noaa ia na te ora mure òre. Te haapāpū ra o ia i te Fatu e ua hope ia na te mau mea atoà i te haapaðhia mai to na âpīraa mai ā. E te faaìte ra te Fatu te maa vāhi iti e toe ra, tei òre rā i maraa ia na i te amo.

I roto i teie nei taiðraa na tātou te ìte nei tātou i teie terona ia Tataio ; e taata, ia au i ta na iho fāira a i te Fatu, i rave na i te ìno i nià i to na nūnaa. Teie rā, te ìte nei tātou i te hinaaro rahi e vai ra i roto ia na ia ìte aè o ia i te Fatu e no to na poto, ua paìuma i nià i te hoê tumu rāau. Te rāveà noa ia e ìte ai o ia i te Fatu, òre noa atu ai te Fatu e ìte mai ia na, òre noa atu ai paha e tāuà mai ia na. Ua rahi rā to na òaða i te mea e, o ia iho tei ìmi i te mau rāveà atoà ia ìte i te Fatu, e inaha, te Fatu tei ìte mai ia na. Ia taið maitaì tātou i teie parau, e ìte tātou e, e ère o Tataio terā e ìmi ra i te Fatu, te Fatu rā tei ìmi mai ia Tataio. Hau rao atu aita te Fatu i tiaì ia fāi mai o Tataio i ta na mau hapa i rave, aita te Fatu i ani haere i te taata i te huru o teie Terona a feruri atu ai e tano ānei ia na ia tomo i roto i teie ùtuafare, ua faaoti rā i teie nei ùtuafare o ia e àmu ai i te māa.

Eita atu ra Tataio e horo faahou na mua i teie nahoà rahi no to na poto, eita atu ra e ìmi i te rāveà no te paìuma i nià i te tumu rāau no te hiò i te Fatu, e parahi rā i to na ùtuafare a tiaì ai ia tomo mai te Fatu. Areà te tahi pae tei tiàturi i ta rātou mau raveraa ia vare te Atua, te muhumuhu ra ia i te faaotiraa i ravehia e te Fatu e te faahapa ra i roto i te hohonuraa o to rātou àau. Aita Ietu e faahapa ra i teie huru i to rātou, te hinaaro noa nei rā e faaìte e, i rotopū ia rātou te vai ra tei moè e te ìmi nei i te mau rāveà atoà ia ìte atoà i te Atua. Aita rā e ùputa faahou e tano ia rātou ia tomo no te mea ua teimaha roa i te mau faahaparaa i faautahia i nià ia rātou.

Ia hiò tātou i te tiàraa o Tataio i roto i te oraraa o te nūnaa, e tiàraa mana to na i roto i te faatereraa a te Hau Roma. Ta na òhipa te òhiraia ia i te tute i faaotihia e te Hau Roma. Te pāpū-noa-atoà ra ia tātou i te mau tumu e riri ai te taata ia na. Hau roa atu ai, ua faaòhipa o Tataio i to na tiàraa no te èia i te taata rii. Te mea faahiahia rā i tupu i roto i teie nei fārereiraa no Tataio e te Fatu, teie ia :

- Ua rahi te òàòà o Tataio i te faarooraa i te reo o te Fatu. E aha e òre ai, ua tiàturi ānei o Tataio e fārerei o ia i te Fatu. O ia te taata hara, ta te muhumuhu a te nūnaa e haamanaò noa mai nei i te mau taime atoà. No te òàòà rā i nehenehe ai ia na ia ìte maitaì atu i te Fatu. E ère te taata noa ta na i ìte atu, te taata i tui te roo no te mau òhipa i ravehia e ana, no te mau haapiiraa tei tau i te àau o te taata. Ua ìte mau atu rā o ia i te veà a te Atua, te Tamaiti a te Atua tei haere mai i mua ia na te taata hara. Nā to te Fatu tiàraa mai i mua ia na i tupu ai te òàòà i roto i to na àau. E no te mea, ua rave te Fatu i te tahi òhipa manaò-òre-hia, te haafātataraa mai i te hoê taata mai ia na ra te huru i matara ai te ùputa o to na àau i te mea e, ua pāpū roa ia na te faaòreraa hara ta te Atua i ineine te rave. No reira, e mea faufaa no te taata faaroo te ìteraa i teie nei fārereiraa i to na Fatu. Eita e òre i te uiui e, i te hea taime to ù fārereiraa i to ù Fatu, e aore ia, a hea rā vau e fārerei ai i to ù Fatu. Haamanaò na tātou i terā reo to te Fatu i te parauraa mai e, "*Inaha, te tià noa nei au i te ùputa, te pātoto atu nei ; ia faaroo mai te hoê taata i ta ù reo, e ua ìriti i te ôpani ra, e haere atu vau i roto ia na ra, àmu atu ai i te māa i o na ra, e e àmu atoa o ia i ô nei i o ù nei*". Te auraa, tei ùputa noa te Fatu te tiàraa mai ia ìriti atu tātou i to tātou àau a tomo mai ai o ia a noho ai i o tātou nei.
- Te fāiraa a Tataio i ta na mau hapa i rave i nià i te taata, e te faahoïraa mā te tatarahapa ta na e hinaaro nei i te tuu atu i mua i te Fatu ei rāveà e huru tano aè ai te haereà mai o te Fatu i to na ùtuafare. O te mau parau matamua ia i

matara mai no roto mai i ta na vaha, « e horoà vau i te áfa i ta ù nei taoà na te taata rii, e i hāmani ìno na vau i te tahi taata atu i te hoē mea iti aè, ia taimaha ia ta ù e faahoì atu nā na ». Te huru terā no te fārereiraa i roto i te Fatu e te taata i hinaaro ia na. Nā te òaòà i faatupu i teie fāiraa mai te tahi mea tē òre e mau faahou ia tapeà i roto i te hohonuraa o te àau. E tuu rā i te reira i mua i te Atua, ia ineine to te Fatu tomoraa mai i roto i te ùtuafare. Te huru o Tataio, te huru atoà ia ta tātou i roto i te Tamaiti i puhara i ta na taoà hou o ia a haamanaò ai i te maitaì rahi o to na Metua ta na i faaruè. Mai ia Tataio ua tiàturi atoà o ia e, e hau aè ta na tatarahapa i te maitaì e te here o to na Metua. Ua ìte tātou e, aita roa. E me rahi aè ihoā te here o te metua, te here o te Atua i ta tātou tatarahapa. Eiaha i te mea e, te parauhia nei ia tātou eiaha e tatarahapa faahou, ia ìte rā tātou e, nā te rahi o te here o te Atua i te taata (ia tātou), hara noa atu ai, e tauturu te fāiraa i te reira i mua ia na.

Nā roto i teie nei fārereiraa no Tataio e te Fatu, te faaìte noa mai ra ia tātou e, ôpua noa atu ai tātou i te faanaho i ta tātou mau ìmiraa rāveà no te faatià ia tātou i mua i te Atua, ua nā mua mai na ta na aroharaa mai ia tātou nei. No reira, eita roa e tano ia tātou i teie mahana ia teòteò e aore ia ia faahiahia i ta tātou mau rāveà e tià ai tātou i mua i te Atua. Te riro mau nei rā te aroha o te Atua nā roto i ta na Tamaiti ei tauturu ia tātou i te ìte i te faufaa rahi o te haapaòraa i to na hinaaro. E tupuraa hoì te reira no to tātou faaroo i te Metia. E ère rā i ta to tātou iho hinaaro i faatupu. A ora anaè i te faaroo o te Metia to tātou Fatu !

Taarii MARAEA òrometua

Tapati 28 no Novema 2004
Tiairaa matamua

Taiòraa : Mataio 24 /23-51

Irava faaitoitoraa : Ir. 42 « *E teie nei, e ara, aore hoì òutou i ìte i te hora e tae mai ai to òutou Fatu.* »

E hoa here mā, teie tātou te ò nei i roto i te tau no te tiaàraa e o ta tātou e ìriti nei i teie mahana. Te tau no te tiaàraa, o taima ia i faanahohia i roto i te oraraa no te Etārētia e tomo ai tātou, te mau Maru-Metia, i roto i te faaineineraa ia tātou no te haamanaòraa i te haereà mai o to tātou Fatu i te ao nei na roto i te parau o te fānau. Te haamanaòraa rā ta tātou e parau nei, to tātou ia faahanahanaraa i te Atua o ia i faatupu i ta na ôpuaraa ora no to te ao na roto i te tonoraa mai i ta na Tamaiti i roto i te ao o te taata. Te haamanaòraa ta tātou e parau nei, to tātou atoà ia hiòraa e faatanoraa i to tātou parau e to tātou oraraa i nià i taua ôpuaraa ora a te Atua ra.

Ia na reira anaè tātou i te hiò i te parau o te haamanaòraa, te ìte ra ia tātou e, te tau o te tiaàraa, aita te reira i tātia-noa-hia i nià i te tahi òhipa o tei tupu ua hau i te 2000 matahiti i teie nei. E parau rā teie e tītau ra i te taata no te mau tau e no te mau vāhi atoà ia vai noa i roto i te ôpuaraa ora a te Atua.

E no te tautururaa ia tātou i roto i ta tātou tiaàraa, aita atu e mea e tià ia haapaò, o te vai-iho-raa ia tātou ia tūramahia e ia arataihia e te Parau a te Atua. No reira, no teie Tāpati matamua roa no te tau o te tiaàraa, te na ô nei ta tātou parau : « *E teie nei, e ara, aore hoì òutou i ìte i te hora e tae mai ai to òutou Fatu.* »

E parau te metua i ta na tamarii :

Mai te tahi metua o tei here e tei manaònaò i te parau no ta na mau tamarii, no to rātou oraraa e no to rātou a nanahiraa, te huru atoà ia o Ietu i ta na mau pipi e te feiā atoà e pee ia na.

I mua rā i te reira parau, te uiui ra te manaò ; te vai ānei te tahi metua aita e here ra, e aita e manaònaò ra i te ora e te a

nanahiraa no ta na tamarii. E mai te peu hoì e parau tātou ; oia te vai ra, te ui faahou ra ia te manaò e ; e tano mau ānei ia taata ia parauhia e metua ? Inaha, te metua eere ānei e taata terā o tei î i te here e tei ineine i te faatupu i te ora ? Eere ānei e taata terā o tei î i te paari e tei ìte i te mea e maitaì ai te oraraa o ta na tamarii ?

Te metua, e ara o ia i nià i ta na tamarii, e haapii o ia ia na i te èà e au ai ia na ia haere, e e faaara o ia ia na i te mau fifi e riro i te tupu mai. Ua na reira Ietu no ta na mau pipi. Ua na reira te Atua i to te ao atoà.

E hinaaro te tamarii i te ìte :

I te ìr.3 no ta tātou pene parau, te ani nei te mau pipi ia Ietu ; *“ E faaite mai òe ia mātou i te tupuraa o taua mau mea nei? E te tūpaò o to òe taeraa mai e te hopeà o teie nei ao ?”*

Te huru mau terā o te tamarii, o te anianiraa. E tau a mea ra, eiaha roa atu ia haafaufaa-òre-hia aore ra ia tūpohehia. E mea hinaarohia te reira no to na tupuraa, oia hoì te tītauraa i te ìte. Na to na hoì hinaaro i te ìte e tūraì ia na ia ani.

Ia riro te tītauraa i te ìte aore ra te maramaramaraa o te parau ei òhipa tumu na tātou. Ia òre anaè, òi riro tatou i te pārahi noa i roto i te taa òre e te ora noa i roto i te pōiri.

I roto i ta tātou parau, te hinaaro nei te mau pipi e ìte a hea te hiero o Ierutarema a pararī ai ia au i ta Ietu i parau (ìr.2), e te hinaaro atoà nei rātou e ìte i te mau tapaò no to na hoìraa mai e te hopeà o teie nei ao.

Ia ìte te metua i te pāhono :

Te mea fifi roa, eere te uiraa a te tamarii, te ìteraa rā te metua e : e aha te pāhono e aore ra e na hea i te pāhono. Te auraa ra, ia ìte ia o ia e aha te parau e tano ia parau, e e na hea ia parau.

O Ietu, ua ìte maitaì o ia e aha e na hea i te pāhono i ta na mau pipi. Teie, te faaite nei o ia ia rātou i te mau òhipa e tupu i roto i teie nei ao hou to na haereraa mai. Te faaite atoà nei i te huru no to na hoìraa mai e te huru tupuraa no te hopeà o teie

nei ao. E hau roa atu rā, ua ìte e ua fārii atoà o ia i to na ôtià. Teie to na reo i te haapāpūraa; *“Areà te reira mahana e te hora, e òre roa te hoê e ìte, e òre hoì te mau merahi o te rai, e òre atoà te Tamaiti, maori rū o taù Metua anaè ra”*. No reira, eiaha e tāmata i te numerā aore ra te tohu i te taimē e hoì mai ai Ietu, eita e ìtehia e tātou. E peu faufaa òre anaè te reira. Eiaha e haru mai i te tuhaa a te Atua na tātou. A vai iho i te tuhaa a te Atua na na iho. Teie atoà paha te tahi vāhi e fifi ai tātou, te òreraa tātou e ìte e e fārii faahou e ôtià to tatou. Manaòraa ia tātou, e tià ia tātou te mau mea atoà, e aore ra o tātou te Atua.

Ia faaitoito te metua i ta na tamarii ia haapaò maitai i roto i te oraraa:

Noa atu ua ìte te tamarii, e tuhaa rahi na te metua i te faaitoito tāmāu-raa i ta na tamarii ia haapaò maitai i roto i te oraraa, i mua ihoā rā i te mau peu rii tià òre atoà, òi topa o ia i roto i te fifi e te àti. E parau pāpū atoà rā, i parau ai o ia, no te mea ia te na reira ra o ia.

No Ietu, te mea faufaa e te au no ta na mau pipi mai ia tātou atoà, eere te ìteraa i te mahana e te hora e hoì mai ai o ia, o te araraa rā. No te mea hoì, eita tātou e ìte i te taimē; e no te mea atoà hoì, i te taimē manaò-òre-hia e tupu ai te reira, i tītau e i faaitoito ai o ia i tātou ia pārahi noa i roto i te ineineraa.

Ua ìte Ietu, na roto i te huru o te oraraa nei, na roto i te mau faahemaraa e te mau àti e rave rau, te mau peu o teie nei ao, e riro te Atua e ta na ôpuaraa ora i te moèhia ia tātou.

Te na ô ra rā Ietu, e ao to te reira tāvini ia hoì mai o ia, te ara ra, oia hoì te ora māite ra i roto i te tiàturiraa e te taviniraa i te Atua.

Iotua IOANE òrometua

Tapati 05 no Titema 2004
Tiairaa piti

Taiòdraa : Mataio 3 : 1-12.

Irava tumu : Mataio 3 : 11 vahi ropu « ...O ia rā o te haere mai i muri iho ia ù nei... »

I roto i teie tiāiraa piti na tatou, te tuuhia nei tatou i mua i te mau faaiteraa a te perofeta ra o Ioane papetito. Ua ìte hia te ôhipa i tupu i roto i te pororaa a Ioane. Ua hopehope mai to Ierutarema, to Iutea e te mau fenua tapiri mai i te ânavai Ioritana. Aita e taata àore i ìte te ôhipa e rave hia nei e Ioane papetito. Aore rā, àita e taata àore i faaroo i teie ôhipa ta na e rave nei. Na roto i teie tāvini to te Atua, ua hotu faahou te faaroo o te taata. Ua tupu faahou te manaò o te taata e haere i te Atua ra. Inaha, te auraa mau hoì te reira no te parau o te faaroo. Te faaroo, to te taata ia haapaòraa i te hinaaro o te Atua. To te taata tomoraa i roto i te ôpuaraa a te Atua.

Mai te mea e, te taata tera e haapaò ra, e o ia atoà tera e tomo ra, àrèa te tumu e te haamataraa o te faaroo, te Atua iho ia. Te Atua anaè te tumu o te faaroo e te ora. Te mea mau teie e tupu nei i roto i te taata, na roto i te raveraa a te perofeta. Oia hoì, te ìte faahou raa ratou i te Atua ei tumu no to ratou ora. Te ora tei haamanaò mai i te rahi o te hamani maitaì, te here e te aroha faaòre raa hara a te Atua. No reira, te faufaa i roto i te ôhipa i rave ia e Ioane papetito, éere i te rahi o te taata i âmui mai i te pae ânavai. Éere roa atu te reira te mea faufaa i roto i teie parau. To te taata rā fārii faahou raa e hoì faahou i mua i te Atua. Ia riro te Atua ei haamataraa âpī. Na roto ratou i tumu i te haere faahou i mua i roto i te oraraa. Eere anei te reira te mea e moè noa hia nei ia tatou. O ia hoì, i muri i te matara raa to tatou mau fifi, e hoì faahou i mua i te parau a te Atua. Na te Atua e faaite mai i te êa e tano e rave no te haere i mua. Teie rā, e aha te mea e ìte hia nei, ia hinaaro te taata e faanaho faahou i to na oraraa, te haere nei tatou i te taata ra. Te moè hia nei te parau o te Atua, te

matamehà e te faahopeà. O ia hoì, te na rapae nei tatou i te tumu o te parau tià e te parau mau.

Te na ô nei Ioane papetito, “...*O ia rā o te haere mai i muri iho ia ù nei...*”. E parau teie no te fatu ta Ioane e faahiti nei. Tei roto atoà te perofeta i te tīairaa ia Ietu. Aita rā o ia e tīai ôhipa òre noa nei. Ua ìte hia te mau tãpaò o ta na tīairaa. Te tãpapa raa mai te taata i te pae ânavai no te papetito ia ratou, te fãrii raa ratou i te parau no te tatarahapa e te hinaaro faahouraa ratou e faaâfaro i to ratou oraraa i nià i te hinaaro o te Atua. Tera te tahi mau tãpaò no ta na tīairaa i te fatu. Haapoto noa tatou, ua faaineine Ioane i te taata no te fãrii raa i to tatou fatu. Inaha, ia fãrii tatou i te fatu i roto i to tatou oraraa, e ani atoà hia ia tatou e pãtoì i te mau mea tei òre i turu e tei òre i tūati i te hinaaro o te Atua. Te haamanaò mai ra te parau no te fãrii raa i te Atua i te parau no te pãtoì raa i te ìno, te parau tià òre, te ôhipa piò e te haavare. E ôhipa teie na te taata tataitahi. Eita e tīai ia faatupu roa hia te tahi tãtiraa no te pãtoì raa i te ôhipa ìno. Te taima te taata e fãrii ai te hoì i te Atua ra, e haamata atoà o ia i te reira ôhipa.

Teie tīairaa ta tatou, éere faahou ia te tīairaa i te fanauraa o to tatou fatu. No te mea, ua fanau ê na o ia, ua pohe atoà hoì e ua hoì faahou i to na Metua ra. Te mea rā ta tatou e tīai nei, te tīai nei ia tatou, i te tupu raa te hinaaro o te Atua. Te hinaaro o te Atua ta te reira e ta te reira taata faaroo e tīai nei. Ua horoà mai Ioane papetito i te tahi hiòraa no te tīairaa e tano tatou e rave. Eere i te mea pãrahi noa. Ua haapãpũ rā o ia ta na faaiteraa i mua i te taata. Ua poro haere o ia i te parau maitai. Ua pãrahi i roto i te tahi oraraa haehaa e te parau mau. I mua i teie hiòraa ta Ioane i hōroà mai, te ìte atoà ra ia tatou i te huru tīairaa e tano tatou e haapaò. I ô e tano ai te parau i parau hia e Ioane papetito, “... *O ia rā o te haere mai i muri iho ia ù nei...* ”

Te haapãpũ noa mai ra o Ioane e, eita ta na ôhipa i haamata mai e faufaa òre i roto i te ôpuuraa a te Atua. Na te tamaiti iho a te Atua e haamaitai te ôhipa i haamata hia mai. Inaha, te hope raa ta na taviniraa, te tupuraa ia te hinaaro o te Atua e te faahanahana raa i te Atua. No reira, teie atoà paha te tīairaa e

tano tatou e rave. Taa noa atu ai te parau no te haamanaòraa i te fanauraa mai Ietu, e mea tano roa atu tatou e tīaì i te tupuraa te parautià, te parau mau e te hanahana o te Atua na roto i ta tatou tāviniraa. Iaorana.

Marc, Teihotua a POHUE òrometua.

Tapati 12 no Titema 2004
Tiaàraa Toru

Taioraa : Itaia 35

Iatopo 5: 7-11

Mataio 11: 2-19

Irava Tumu : « *O òe anei te tae mai, e e tiaì atu anei tatou i te tahi ê.* »

Hoa ìno mā e, ia ora na maitaì tatou i te aroha o te Atua i to tatou farereiraa. Ia haamaitaìhia te Atua no to na aroha e to na here rahi ta na e faaìte noa ra na roto i te mau mea atoa ta na i rahu, to te fenua, to te moana e to te reva. Ia haamaitaì-atoa-hia ra te Atua no ta na parau tei riro mai ei taata, e ta na e hinaaro noa ra e turama i te taata i roto i to na oraraa. Ei ia na te hau, te mana e te hanahana e àmuri noa atu.

Ta tatou parau i teie mahana tiaàraa toru, te faaìte mai ra ia i te manaò e aore ra te tiàturiraa tãpetepete o Ioane Papetito. Tei roto o ia i te fare tapeàraa, e ua tonono atu ra o ia tau puè pipi no te haere e haapãpũ i mua i te aro o te Fatu, o na anei tera Metia e tiaìhia nei e aore ia e tiaì faahou anei i te tahi. Te uiui ra te manaò, fatata rii aita e pãpũ faahou ra ia Ioane, o te Metia mau teie. I te tahi aè nei mahana, te fãì ra Ioane « *O vau nei, te papetito nei a ia outou i te pape ia tatarahapa outou, o ia ra o te haere mai i muri iho ia u nei, e mana rahi to na i to u, e ore au e au ia hopoi i to na tamaa ; e papetito ia o ia ia outou i te Varua Maitaì e te auahi.* » Ia hiohia te huru o Ioane i teie taime, tera parau ta na i parau e teie parau ta na e parau nei i teie nei, te maere nei tatou i tera huru uiuiraa ta na, o òe anei tera e aore ra eita.

Tatou i teie mahana, eita e òre tatou i te maere rii i teie huru uiraa, inaha te ora ra Ietu i pihai iho i teie mau taata, Ioane ma, ta na mau pipi, te haapii nei ia ratou e te tere nei na roto ia ratou, e te uihia atu nei, o òe anei te haere mai aore ra e tiaì faahou matou i te tahi. Te auraa ra, ìte-noa-hia ai Ietu, faaroo-noa-hia ai to na reo, aita te manao o te taata e pãpũ ra, o vai

mau teie taata, o na ihoa teie i tohuhia e aore ra o matou tera e hape ra, no te mea, aita te manaò e tano ra i nia i te parau i faaara-atea-hia mai. E tītauraa teie i te haapāpūraa. Mai te peu i tera tau, te uiuihia atu ra o òe anei te tae mai, i teie mahana eita tatou e maere mai te peu e uihia mai tatou i teie huru uiraa, ia ui mai te tahi pae, o ia mau anei, ua tae mai anei e aore ra e tae mai anei. Te auraa, tei roto te taata i te tau no te uiuiraa. Aita e mea i reira e pāpū ai te tiàturiraa o te taata, o òe ihoa e aore ra e tiaì faahou atu ā matou i te tahi. Tera ihoa i faaìtehia mai e aore ra eere tera roa ? Na hea tatou i teie mahana, nahea i mua i tera rahiraa uiuiraa.

I teie mahana, ua tae te taata i nia i te tahi faito, aita e taa faahou ra e aha ra to ratou tiàturiraa. Ua mātau i te parau i te tahi mau parau, aita ra i pāpū e, te mea i parauhia, te reira anei, te riro ra anei te reira ei tūruiraa pāpū. Ahiri i ìte e e i fārii, tera ua tae mai, eiaha ia e uiui faahou. Mea maitaì te uiui, no te mea, te vai ra te hinaaro i te maramarama. I mua i teie huru uiraa, te uihia ra i te tau o Ietu, e i te mau taata tei faaroo e tei pee ia na. Aita ratou i maramarama i to ratou tau, feia piri roa ia na, faaroo noa ai, ìte noa ai, aita atoa ratou i taa maitai. Teie tau, aita atu ta tatou hororaa maoti ra, te mea ia i papaìhia.

E peu tumu na tatou i teie nei, ia piri mai te hopeà matahiti, haamata faahou tatou i te tomo i roto i te mea o ta tatou i mātau i te parau, e tau no te tiaìraa. Ua tano anei te reira tiaìraa, aita anei tatou i hape. Parau mau, ua ò i roto i te peu tumu o te faaroo, ia tae i tera tau, e parauhia ihoā, tau no te tiaìraa. Te uiraa paha e tano tatou ia ui, e tano anei ia tatou ia tiaì i te tahi taata tei tae ê mai na. Aita anei i hape te tiaìraa. No te mea mai te peu e tiaì, no te tahi ia taata tei òre ā i tae mai. No te aha tatou i te mau matahiti atoa, e tiaì, inaha tei roto i ta tatou fāìraa faaroo, ua riro mai te parau ei taata, ua tiàhapa mai, eita ia e tiaì faahou. No te aha paì tatou e haamata âpī noa ai. No reira, tera uiraa o òe anei te tae mai e aore ra e tiaì faahou anei i te tahi, te riro ra ia ei faahauti i to tatou tiàturiraa. E aha ta tatou e tiaì ra. Tera ta tatou i fāì aè nei, to na pohe e to na tiafaahouraa, eere ia te Metia tei tae mai, no te aha ia tatou e tiaì ai.

Mai te peu tei roto tatou i te tau no te tiaàraa, e tano atoa tatou ia uiui faahou, eiaha i nia i tera uiraa i uihia i tera tau. E uiraa ra i nia i to tatou oraraa faaroo, ta tatou mau fààraa, ta tatou peu, no te aha tatou i tiaà faahou ai, inaha ua ìte maitaà tatou e, ua tae mai. No te aha tatou i mua i te tahi òhipa tei tupu e tiaà faahou ai. Mai te reira mau anei te horoà a te Atua, ia tae i te tahi taime, e faufaa òre o na, e ia oti e tiaà ia tupu faahou. Hinaaro ra anei tatou i tera parau no te pūraa mai Ietu i te ao nei ia riro mai te raau ia moè o na i raro i te repo, haamata âpī faahou, mai teie ta tatou e tiaà nei. I te mau matahiti atoa te faaâpī nei, mai te mea atu ra, ua ò tatou i roto i te peu. Ahani na, o òe ihoa te tae mai e aore ra e tiaà faahou i te tahi. E ui ia tatou ia tatou, no te aha tatou i tiaà ai.

Aita tatou e tiaà ra ia tãpiti faahou te Atua i ta na ôpuaraa. Ua vaiho mai Ietu i te parau, e tei roto i te mea o ta na i parau e i faaite te parau no te ora. Te mea faufaa no tatou i teie mahana, te raveraa ia i tera parau ta na i vaiho mai, e ta na i haapãpū tera te raveà e roaa ai ia outou te ora. Eita atoa e tano ia tatou ia tiaà faahou, no te mea tera uiraa i uihia i tera mahana, te tano maitaà ra i nia ia tatou i teie mahana. I roto i ta tatou peu, noa atu e e oraraa faaroo, noa atu e te ao tãatoa nei, ua ò i roto i tera tiaàraa. Noa atu e e òàðaraa na te taata, àma te mori, ia ineine te mña, hoohia mai te mau tauihaa, tera ta te taata tiaàraa. Tera ihoa ta tatou e tiaà ra, tera ihoa ta tatou e pure ra, eere anei no tera mau mña ta tatou i faaineine, eere anei no tera maa tauihaa ta tatou i faaineine, eere anei no tatou noa ihoa tatou i tiaà ai, ia tupu ta tatou peu e to tatou hinaaro. Ahiri na, te tiaà mau ra tatou i te Fatu e aore ra vãhi ê roa to tatou tiàturiraa i te haamauraa.

No reira, no tatou i teie mahana, mea maitaà ia pãpū atoa tatou i mua i teie uiuiraa na Ioane, e tiaà faahou ra anei tatou e aore ra e faatupu i te mea ta te parau e titau mai ra ia tatou. Ua riro mai te parau ei taata, ua tiàhapa roa mai, ua pãrahi roa mai i roto i te taata, e i roto i tera pãrahiraa mai i roto i te taata, ua taparahihia e te taata. E tiaà ã tatou i te aha. E tano mau teie parau no te Ati Iuta, te tiaà ra ratou i te tupuraa no te mau tohu no te tahi metia. No ratou mea pãpū e, tei roto ratou i te tau no te tiaàraa, area tatou, no te aha e tiaà ai i te tahi mea tei tae ê mai

na. Eiaha e tiaì faahou, mai te peu ra i nia i tera parau ta Ietu, e hoì faahou mai o ia, ua tano ia tatou i te tiaìraa i te reira.

O vai mau na ta tatou e tiaì ra. Eita e tiaìhia te taata tei tae mai. Haamanao ia na, E. Haamanao i te parau o ta na i vaiho mai, E. Haamanao i te mau poroì o ta na i vaiho mai, E. Haamanao i ta na parau e hoi faahou mai o na, E. Eita ra e tiaì faahou. No reira, a haere i mua, faaea i te uiui faahou. Faaea i te tiaì i te Fatu tei tae mai. A mau i ta na parau, mai ta te taata Taramo e pehepehe ra, ia riro aè ei ramepa i to tatou âvae, te reira aè te tūrama i to tatou mau èà i roto i teie tau fifi e te àehuehu rahi. I mua i te parau no te tiaìraa, tiaì noa atu ā te taata i ta na tiaìraa, o te Atua rā teie e tiaì mai nei ia tatou ia tauì. Te mea pāpū, te tiaì mai ra te Fatu ia tatou ia faaâpī i to tatou oraraa, ia fanau faahou tatou. A vaiho na ia fanau ta na parau i roto ia tatou, mai ta na ihoa i parau, na te parau ta ù i haapii ia outou e tāmā ia outou. Tāmā to tatou feruriraa, tāmā to tatou àau, tāmā ta tatou hiòraa i te parau no to tatou faaroo. Te reira te mea e faaâpī. No reira, e haere i te parau ra e e faaitoito i te faarooraa i te parau.

Henri, Manaèna a TUPAIA pipi òrometua

Tapati 19 no Titema 2004
Tiairaa Maha

Mataio 1/18-25

Irava 24 : "E ara aè ra Iotefa, haapaò atu ra i ta te Merahi a te Fatu i parau mai ia na ra, tii atu ra e aratai mai i ta na vahine."

E to te hui faaroo, ia ora na i teie tapati no te maharaa o te tiairaa i te fanauraa o te Metia ia au i te tarenaraa Teretetiano no te ao nei. I te here a tatou e i te parau no to na aroha mau, i teie mahana haamanaðraa i te parau o te Faaora e te Atua i haapapu-faahou-hia i roto i te oraraa o te taata nei, na roto i te Taata ra e te Metia ra ia Ietu no Natareta.

I roto i te hiroà tumu Iteraèra, e parau rai to te Metia i roto i te taima fifi e te ahoaho o te oraraa o te nunaa i te pae faaroo e te pae poritita. Oia mau, e puai mai te hinaaroraa ia tià mai te hoê Metia, tae noa atu hoì te tiàturiraa e tià mau mai o ia, e te tiairaa i te vaveraa to na taeraa mai. No te mea e àito tiàturihia o ia no te àro ia hoì mai te ora e te maitai i te tau fifi.

Inaha, hou te fanauraa o Ietu i te mataèinaa no Natareta, ua topa faahou na Iteraèra i roto i te tahi faatitiraa e te mau faaèreraa no te tahi mau maitai o te oraraa tei fanað-noa-hia na e te taata hoê e te nunaa taatoà. I teie haereraa, na te hau èmepera Roma faanahoraa. No reira, tei roto te nunaa e to na mau aratai i te manaðnaðraa e te ôpuaraa ia hoì mai te hau.

I roto ra i te mau tupuraa òhipa o te oraraa, ua ìte e ua faì na te tahi pae taata i te huru no te faraa mai te parau âpi no to te hoê Metia ineineraa e puhapa mai i rotopu i te taata. Oia mau ! E ua hiðhia na i roto i te parau no te momoàraa o te hoê ùtuafare âpi (Iotefa raua o Maria), te ùputa no te ihoraa mai taua àito ra. Te àito e tano e horoà atu i te tiàturiraa e tià ai.

Taua tiàturiraa ra, e tano e parau e, ua aahia ia i nià i te papa o te àau o te taata âpi ra o Iotefa, noa atu ia e aha te huru o te mau parau âpi maere e te ataata i tae mai ia na ra. Inaha, e riro te

vahine ra o Maria o tei momoàhia ia na ra, i te hapu noa mai ma te òre hoì raua e faaea. Ia au hoì i tera huru ra, te faaâpi ra ia i te faanahoraa oraraa taata e te hiroà nunaa Iteraèra.

Aita ra o Iotefa i faarahi roa i te reira. Ua tià ra ia na e tauà i te faufaa no te ôpuaraa e vai ra i roto i te parau e te tavevovevo ra i te na ôraa e *“Eiaha e mataù i to vahine ra ia Maria ia aratai mai i te ùtuafare, no te Varua maitai hoì i hapu ai. E te tamaiti ta na e fanau, o ta òe ia e topa atu ia Ietu, e faaora hoì o ia i to na taata i ta ratou hara”* (1/20vr-21).

I te na reiraraa ra, ua tupu atoà te haamanaòraa i te mau parau i parau-atoà-hia na e te mau perofeta matamua ia Iteraèra, e te faatuàtiraa i te reira i te mau tapaò âpi e ìtehia nei e Iotefa, i te na ôraa e *“Tià mau atu ra tei parauhia mai e te Fatu i te vaha o te perofeta i taua mau mea atoà nei, a na ô mai ai ra e, inaha, e hapu te hoê paretenia, e e tamaiti ta na e fanau, e e topahia ia o ia ia Emmanuera, oia hoì te Atua i o tatou nei, ia iritihia ra”* (1/22-23).

Te hopeàraa o te reira mau parau, ua ìtehia ia i roto i te araraa e te haapaò o Iotefa i tii ai o ia iho i ta na vahine ia Maria, i na ô ai te parauraa i te ìrava 24 e : *“E ara aè ra Iotefa, haapaò atu ra i ta te Merahì a te Fatu i parau mai ia na ra, tii atu ra e aratai mai i ta na vahine.”*

Te tiàturiraa paì e te faaroo o teie taata âpi i te faa-ara-raa i tae mai i roto i to na tarià e to na feruriraa. Aita o ia i haamarirau roa i mua i te huru-ê-raa o te hapuraa o te vahine i momoàhia ia na. Aita o ia i mataù noa atu a i mua i te faahuruê-raa-hia te peu a te hoê nunaa mai ia Iteraèra o tei puai i te haapaò i te mau aratairaa a te ture e te hiroà tumu.

Te mea e ìtehia atu ra, to Iotefa ia ineineraa e to na tiàmaraa i te farii i te ôpuaraa maitai no te tauturu ia na e to na ùtuafare. E àano atu a hoì te ôpereraa o te reira faufaa i roto i to na vaamataèinaa, to na nunaa e te mau taata atoà. Te auraa atoà i ô nei, ua papa-maite-hia te tiairaa a teie taata âpi o Iotefa i te Metia, ia òre ia hahi ta na faaineineraa.

I teie area ta tatou e haere atu nei, tei roto tatou i te mau haamanaòraa no te tiaàraa teretitiano i te Metia. Te Metia tei fanau ê mai na a 2000 matahiti i teie nei. Te tau ra o to na huru, to na mau fifi e to na mau àti. I teie tau ta tatou e ora nei, ua rau te mau fifi o tei faatupu i te mau teimaha, te mau auta, e te mau pohe i roto i te oraraa o te hoê taata e te hoê nunaa.

I teie a tau, ua rau te mau hinaaro faatiàma e te tatara i te fifi e te àti. Ua rau atoà te mau reo e te mau parau e faarohia o tei tamata i te faatoro i te mau tapaò no te haereà mai te mau Metia âpi. I mua hoì i te reira, ua rau atoà ta te taata hiðraa patoì anei e ta ratou hiðraa farii anei i te reira ei raveà haamama ia ratou. E tano ai e uiui e, te fià ra anei te reira i mua i te hinaaro o te Atua.

Ia tauturu mai ra te huru e te hiðraa o teie taata âpi Iotefa o te riro atoà nei ei metua horoà ora no te ùtuafare, te vaamatèinaa, te nunaa e te taata atoà na roto i to na faaroo. Te tahi faaroo tei haafanau i roto ia na i te araraa, te haapaðraa e te faaòhiparaa i te titauroa taviniraa i tae ia na ra. Ia tauturu mai a te Varua Atua i to tatou Varua Taata i te vai ineineraa i te tiaàraa i te Metia, te Emmanuera te Atua i o Tatou nei, te Faaora i te Taata. Ia ora na.

Joël, Taoàhere a HOIORE òrometua

Mahana m̄a 25 no Titema 2004
Noera

Ruta ev 2/1-14

Irava10: Eiaha e mataù inaha hoì e parau maitaì ta ù e hopoi mai ia òutou nei, o te riro ia ei òàðaraa no te taata atoà.

Ia haamaitaìhia te Atua i to tātou fārereiraa i teie Noera
Ia haamaitaìhia te Atua tei tiaì ia tātou i te roaraa o teie matahiti
Ia haamaitaìhia te Atua tei faafānaò ia tātou i te mau maitaì atoà
ta na i horoà mai na roto i te fenua, te moana e te raì.

Ia haamaitaìhia te Atua no te maitaì e faatupuhia ra e te mau
taata rāau, te mau taata taurumi, te mau taote, te mau tuati e te
mau taata pure.

Ia haamaitaìhia te Atua no te haehaa, te faaòromaì, te maru, te
here e te aroha ta na i tuu i roto ia tātou i òre ai to tātou mau fifi
e nānea.

Ia haamaitaìhia te Atua no te parau ta na i faaìte ia tātou i teie
mahana.

Ia ora nā i te here e te aroha o te Atua i to tātou fārereiraa i teie
Noera.

Ia ora nā te mau taeaè e te mau tuahine. Māuruuru i te Atua i te
fārereiraa. Ia maitaì te ùtuafare, ia maitaì te faaìteraa e ia maitaì
te tāviniraa.

E fārii mai i te aroha o to Tefana i Ahuraì i te rima veàveà.

Ta tātou parau no teie mahana, ua tāpeàhia mai te ìrava 10 no
teie Ruta evaneria i te pene 2 tei nā ô e: Eiaha e mataù inaha hoì
e parau maitaì ta ù e hopoi mai ia òutou nei, o te riro ia ei
òàðaraa no te taata atoà.

No te mau taata tiaì ànimara te parau i roto i ta tātou taiòraa.
Eere no te haafaufaaòre i te tahi atu mau taata e ta rātou òhipa i
parauhia ai te parau o te taata mau tiaì ànimara. No te mea rā
ua māiti te Atua ia rātou no te faaìte i to na hinaaro i hiò ai tātou
i to rātou parau. Te auraa, e tiāmāraa te reira no te Atua i te
māiti i te taata aore rā te pupu taata ta na i hinaaro no te faaìte i
ta na parau. Aita ta tātou i te reira vāhi. Ta tātou o te fāriiraa i te

tupuraa o te hinaaro o te Atua. Te òhipa ia ta te pāpai èvaneria Ruta e faatià ra i to te veà a te Atua e te nuu o te raì tonoraa-hia e te Atua no te haere e faaara i te mau taata tiaì ànimara i te haereraa mai o ta na tamaiti here i te ao nei.

Hou te mau taata tiaì ànimara, ua nā mua te Atua i te parauparau i na taata i māitihia o Iotefa e o Māria no te amo i teie ôpuaraa ta na no te haereraa mai o ta na tamaiti i te ao nei na roto ia rāua. Ua māiti te Atua i teie ùtuafare âpī no oti noa mai ra i te momoàhia. Eere atoà i te mea òhie no teie nā taata i mua i teie ôpuaraa a te Atua, te vāhi maitaì rā i ìtehia ua fārii teie nā taata i teie ôpuaraa a te Atua i te amora a i ta na tamaiti here. Ia haamaitaìhia te Atua no te reira no te mea ua fārii teie nā taata i ta te Atua ôpuaraa. I reira atoà e tupu ai te ôpuaraa a te Atua. Te auraa, i roto i teie ôpuaraa a te Atua, ua hinaaro atoà te Atua i te tauturu a te taata.

Te ôpuaraa ta Iotefa e o Māria i fārii èere o rāua anaè te fānaò, èere atoà te nūnaa âti Iuta anaè te fānaò. E fānaò te nūnaa māðhi e te mau nūnaa atoà o te ao nei i teie ôpuaraa a te Atua. Te vāhi faufaa ia ta tātou e ìte ra, ia fāriihia te ôpuaraa a te Atua èere te tahi pae noa te fānaò, e fānaò rā te mau nūnaa atoà. Mā te ìte pāpū e fānaò te feiā tei tiàturi i te Atua. E fānaò te feiā tei faatupu i to na hinaaro. E fānaò te feiā tei fārii i ta na parau e ta na ôpuaraa. Te auraa, na te reira nūnaa e haapāpū i to na parau i mua i teie ôpuaraa a te Atua.

Mai te peu ua fārii o Iotefa rāua o Māria i te ôpuaraa a te Atua, te riro ra te reira ei hiðraa nehenehe roa na te mau ùtuafare atoà. Te auraa, te riro ra o Iotefa e o Māria ei hiðraa na tātou e te mau ùtuafare no teie mahana no te òhipa i ravehia e rāua òia hoì te fāriiraa i te ôpuaraa a te Atua. Mai te peu ua fārii Iotefa e o Māria i te ôpuaraa a te Atua, e aha ia te mea e taupupu ai tātou. Ua pāpū ia tātou tei fārii i te ôpuaraa a te Atua, ua faatupu ia i te hinaaro o te Atua. Tei fārii i te ôpuaraa a te Atua, ua fānaò ia i te ora a te Atua. Tei fārii i te ôpuaraa a te Atua, ua ìte ia i te faufaa o te òhipa ta na e rave ra.

Tano roa atu ai teie parau no te mea tātou te taata e hinaaro no te Atua. Te auraa, na te Atua i hinaaro ia tātou. Na na te

ôpuaraa i te hinaaroraa e hāmani ia tātou ia au i to na huru e to na hohoà. E ua tupu taua ôpuaraa na na. I parauhia ai to Iotefa e to Māria, i parauhia ai to tātou, i parauhia ai to te taata. Te auraa, aita e parau to tātou i rāpae i te Atua. Aita e parau to tātou i rāpae i ta na ôpuaraa. Aita to tātou e hororaa. Tei hinaaro e fārii i te ôpuaraa a te Atua, e Atua to na. Tei òre e hinaaro e faatupu i to te Atua hinaaro, aita ia e tiàturi ra i te Atua.

Ua fārii o Iotefa e o Māria i te ôpuaraa a te Atua i te amuraa i ta na tamaiti. Tupu noa ai te pāpaïraa i faauehia e te èmepera rahi Taitara Aututo, aita o Iotefa e o Māria i ò i te fare tīpaeraa. Te auraa, eita te fānauraa o te tamaiti a te Atua e tupu i te vāhi i faanahohia e te taata. E tupu rā i te vāhi o te ànimara òia hoì te vāhi ta te Atua i faanaho mai te matahurahura mai o teie nei ao ta te Tenete pene 1 e faaìte ra e mea maitaì roa, e mea maitaì roa. Ua àfaì te Atua i ta na tamaiti i roto i te rahu i reira o ia e pū mai ai i te ao nei. Tano roa atu ai teie faanahoraa ta te Atua i nià i te mau ìte matamua ta na i māiti no te fānauraa o ta na tamaiti òia hoì te mau taata tiaì ànimara e te mau mātoi. A taa noa atu ai Iotefa e o Māria, ua māiti te Atua i te mau tiaì ànimara e te mau mātoi. Te auraa, ua māiti te Atua i te mau taata no te nātura ei mau ìte matamua no te fānauraa o ta na tamaiti. I roto i te rahu e fānauhia ai te tamaiti a te Atua, na te mau taata no te rahu e fārii matamua ia na i to na haereraa mai i te ao nei.

Eiaha e mataù inaha hoì e parau maitaì ta ù e hopoi mai ia òutou nei, o te riro ia ei òàðaraa no te taata atoà.

Te parau maitaì ta te veà a te Atua i faaara i te mau taata tiaì ànimara, e parau tei faaòre i te mataù o teie mau taata. Ua tatara teie parau ia rātou i mua i te faanahoraa i haamauhia e te taata. I taua tau ra, te vai ra te mau taata i faanahohia no te mau òhipa a te Atua. Te haamoriraa, na te mau tahuà e haapaò. Te tatararaa i te auraa o te ture, e òhipa te reira na te mau pāpaì parau e te mau fāritea. Te auraa, aita te Atua i māiti i te taata tei faanahohia e te taata no te faaara i te haereraa mai o ta na tamaiti. Eiaha ia te mau taata tiàraa e huruê i te reira faanahoraa

a te Atua. No te mea e tiàmāraa te reira no te Atua i te māiti i te taata o ta na i hinaaro.

E parau òaòà atoà ta te veà o te Atua i faaara i te mau taata tiaì ànimara no te mea ua faatupu te reira parau i roto ia rātou i te hinaaro e horo i Peterehema no te hiò i te tupuraa o taua parau maitaì ra. Ta te veà o te Atua i haapāpū ia rātou i te parauraa e : Teie hoì te tapaò e ìte ai òutou ia na : e ìte òutou i taua tamaiti ra i te vai-noa-raa i roto i ta te puua vairaa māa, ua vehihia i te àhu. Te auraa, mea ravaì maitaì te māramarama o teie parau maitaì tei faaarahia i teie mau taata.

Teie parau maitaì a te Atua, e faatupu o na i te maitaì i te feiā i faaarahia i taua parau ra. Ua fānaò te mau taata tiaì ànimara i taua parau maitaì ra. E te feiā atoà e fārii i taua parau maitaì, e fānaò atoà i taua maitaì ra no te mea èere te parau noa terā e fāriihia ra te ôpuaraa faaora a te Atua atoà ta te parau e mau ra terā e fārii-atoà-hia ra.

No reira, a fārii anaè i teie parau maitaì no te ôpuaraa faaora a te Atua tei faaarahia e te veà a te Atua i te mau taata tiaì ànimara. A fārii anaè i teie parau maitaì tei fāriihia e teie ùtuafare e tei faaitoito ia tātou ia nā reira atoà tātou te mau ùtuafare no teie mahana. A fārii anaè i teie parau maitaì no te ôpuaraa faaora a te Atua i na roto mai i ta na tamaiti here.

Ia haamaitaìhia te Atua o ta na Parau. Ia ora nā.

Jean, Tehaapapa a TEURURAI òrometua

Mahana pae 31 no titema 2004
Pô matahiti

Taioraa : Ruta 12, 35-40 (37)

« E ao to te reira mau tavini, i te roohiaraa mai e to ratou fatu, te ara ra. »

E riro paha tatou i te maere i te maitiraahia te hoê irava mai teie te huru no ta tatou pureraa no teie pô matahiti oia hoi no teie pô hopeà no teie matahiti 2004 e ô atu ai tatou i roto i te matahiti 2005.

Eiaha râ tatou e maere no te mea tae anaè i te mau taimè hopeà no te matahiti i orahia mai e ana, ua mataro te Etaretia i te feruri i te mau tumu parau mai teie o ta tatou e farerei nei i teie pô, o te faahiti ra i te parau no te hoiraa mai o to na Fatu, ia haamanaò te Etaretia i te faufaa o taua tumu parau ra no te Fatu o ta na e tavini ra.

No reira i ravehia mai ai teie nei irava no ta tatou pureraa hopeà roa i teie matahiti.

Te na ô ra Ietu i ta na mau pipi : *« E ao to te reira mau tavini i te roohiaraa mai e to ratou fatu, te ara ra. »* (ir.37) oia hoi e tano te tano o tana mau tavini ra, i te taeraa mai to ratou fatu, e itehia e ana e, te ara ra.

Eaha te auraa no taua parau ra : *« E ara. »* i roto i te manaò o Ietu. O teie râ anei e, eiaha ratou e taoto e aore ia e taotooto i te taimè e rohirohi ai ratou i te raveraa i te ohipa.

“E ere“! O teie râ, i roto i to ratou oraraa, i terâ mahana e i terâ mahana, a tiai noa ai ratou i te mahana no te hoiraa mai o to ratou Fatu, ia ite noa to ratou mata i te mataitai e i te mataitai i te mau maitai o ta te Atua e horoà noa nei na ratou i te mau mahana atoà.

« *E ara !* » Oia hoi i roto i to ratou oraraa, i terā hora e i terā hora, a tiai noa ai ratou i te taeraa mai o to ratou Fatu, ia ite ĩa ratou e, eita ratou e parauhia e, te ara ra ratou mai te peu e, aita ratou e faāohipa ra ia ratou no te hinaaro e no te mau òhipa a te Atua i te ao nei.

« *E ara !* » Oia hoi i roto i to ratou oraraa, i terā matahiti e i terā matahiti a tiai noa ai ratou i te hoiraa mai o to ratou Fatu ia rave ĩa to ratou rima i te ohipa a to ratou i te vahi tei reira to ratou oraraa.

« *E ara !* » Oia hoi i roto i to ratou oraraa, i terā hepetoma e i terā hepetoma, ia haere ratou e farerei i te feia e parahi moèmoè noa ra e tei hinaaro i ta te Atua tauturu na roto atu ia ratou.

« *E ara !* » Oia hoi i roto i to ratou oraraa, ia faaite ratou i te feia atoà o ta ratou e farerei i nià i to ratou eà i te parau o to te Atua aroha i te taata, i tono mai ai o ĩa i ta na Tamaiti fanau tahi i te ao nei i te pō no Noera.

« *E ara !* » Oia hoi i roto i toūoraraa, i terā mahana e i terā taime, ia ite au i te faataa ia ù no te hinaaro o te Atua.

E mea na roto i te ohiparaa no te Atua i te ao nei e itehia ai e, te ara ra te Etaretia.

Ahiri e, te parau nei Ietu i ta na mau pipi e : « *E ao to te reira mau tavini, i te roohiaraa mai e to ratou fatu, te ara ra* » E tapaò ĩa e, te vai ra te hoê manaò i roto i te Etaretiao te tĳàturi ra e, e parauhia o ĩa e, te ara ra noa atu e, te tapaò ra to na mata, te tapiri ra i to na tarià e te mamû ra to na vaha i mua i te tupuraa o te hoê mau ohipa piò i roto i te fenua noa atu e, ua vareà o ĩa i te taòto.

Te hoê taata e taoto ra, eere anei i te hoê taata ua faaea atoà to na rima i te rave i te ohipa. E ere anei i te hoê taata aita to na mata e ite faahou ra i te ohipa e tupu ra. E ere anei i te hoê taata aita to na tarià e faahou ra i te parau e parauhia ra. E ere anei i te hoê taata o tei faaea to na avae i te haere e to na aau i te feruri.

I hinaaro ai Ietu i te haamanaò i ta na mau pipi i te auraa mau no terâ parau : « *E ara !* »

Oia ĩa. I roto i teie nei ao o ta tatou e ora nei te ara nei te taata i nià iho i te hoê mea e aore ĩa i nià iho i te hoê taata i herehia e ana.

Te ara nei te metua tane e aore ĩa te metua vahine i nià i ta raua tamarii i maihia.

Te ara nei te faèhau i nià i te pupu e faaeaea ra.

Te ara nei te metua ia ore te tamarii ia ere i te maa.

Te ara nei te taata no te mea te ohipa o ta na e hiò ra, e mea faufaa roa no na e no te mea ua riro roa to na aau i te here ia na.

O te titauraa ĩa a te Fatu i ta na Etaretia e vai ra i ô nei, i Tahiti nei e i te mau motu : Te araraa.

No te mea e faaite te araraa a te Etaretia i te taata i te taeraa mai e i te tupuraa o te hoê ohipa faufaa roa e tiaihau ra. E no te Atua, no te mea te ara ra tatou, e tapaò te reira no to tatou hinaaro mau ia na. E hiò mai te Atua ia tatou i roto i to tatou oraraa i te araraa, e ite mai o ĩa e, eita e tià ia tatou ia ora mai te peu e, aita o ĩa. E mai te peu e, te ara nei tatou, e ere ĩa no te mea ua faahepo mai te Atua ia ara, no te mea râ e ohipa tumu na te tavini te parau no te araraa no te tia i te taime e hoi mai ai to na fatu.

No reira, te parau no te araraa no te Etaretia, e ere ĩa i te hoê parau maere, e ohipa tumu râ na na.

I te mau taime atoà, ia ara noa ĩa te Etaretia no te taeraa mai o to na Fatu, ia ite o ĩa e, te parau o to na hoiraa mai, e parau faufaa noa ĩa no te Etaretia.

Ia tae mai te hoê taata tiàraa teitei ì ò tatou e e hou aè to na taeraa mai , e faaitehia te mahana e te hora o to na taeraa mai ia tià i te nunaa ia faaineine ia na no tana taeraa mai. I roto i to te Fatu hinaaro, eere te reira te hohoà no te araraa. E au ra to na haereà mai mai te haereà mai o te eiâ o te ore hoi e faaara mai i

te taata fare i te hora e te mahana e haere mai ai o ĩa. Ta na râ e hinaaro nei i ta na Etaretia, ia ite ĩa e ia haamanaò ta na Etaretia, ia ite ĩa e ia haamanaò ta na Etaretia e, i te mau mahana atoà, i te mau avaè atoà i te mau matahiti atoà, oia hoi i te mau taimè atoà, e tià noa i te Fatu i te hoi mai, i te hora i ore i tiàturihia e tatou.

O vai tei titauhia e te Fatu no te ara. O vai ta te Fatu e hinaaro ra e, ia tae mai o ĩa, e itehia e ana te ara noa ra. O oe ĩa, o vau, o outou, o tatou oia hoi o te feia atoà tei ite i to te Fatu here ia ratou.

O ratou o ta te Fatu e parau ra i ô nei : « *E ao to te reira mau tavini, i te roohiaraa mai e to ratou fatu, te ara ra.* »

O tatou o tei tià mai i teie pô matahiti, i teie pô hopeà no teie matahiti 2004, teie ta te Fatu e parau nei : « *E faaitoito, e ara e e ao to outou, ia tae atu vau, e itehia atu e au, te ara noa ra. E rave atoà vau no na i te ohipa mai tei ravehia e te fatu fare no to na mau tavini.* »

Jacques, Teraì a IHORAI òrometua

Mahana māa 01 no Tenuare 2005

Taiòraa: Òhipa 4/1-12

Faaitoitoraa: Òhipa 4/7

No vai te mana e te iòa i tià ai ta ôrua i rave nei ?

Maeva e manava i to tātou fārereiraa i teie mahana matamua no te matahiti 2005 tā tē here e te aroha o te Atua i faatomo mai ia tātou. Ia haamaitaìhia te Atua te Fatu no te tau, e tano ai ia parau e, aita to te taata e parau i rapae aè i to te Atua. Te ora nei hoì tātou i roto i te tau a te Atua mā te fānaò i to na mau maitaì atoà.

Mai te mea e ua tià i te Atua i te iriti i mua ia tātou te tahi tau âpī, na fea rā ia tātou i te haafaufaa i te reira. Eita ānei te mau òhipa i orahia mai na e tātou e tauturu ia tātou i te faanaho faahou i to tātou parau i teie mahana, e ia tià hoì ia tātou ia haapāpū faahou i te rēni òhipa ta tātou e rave atu, mai te uiui hoì e, e aha rā te tītauraa e tiaìhia mai ra ia tātou. Tei hea mau na tātou i te vairaa ?

I te penetetote matamua a fārii ai te mau apotetoro i te Vārua Maitaì, ua ìtehia te tahi tauraa rahi i roto ia rātou. Ua òre to rātou mau mataùraa e mau taiāraa, ua roaa ia rātou te hoê itoito âpī e te hoê puai âpī, e ua pāutuutu faahou mai to rātou hīroà faaroo.

Te reira atoà ia te mahana i âvari ai rātou i te tau âpī i iritihia i mua ia rātou. Ua tae i te tau eita e tano faahou ia rātou ia pārahi moèmoè noa, e ia māmū noa. I te mau vāhi atoà e i te mau taima atoà, e mea tītauhia ia rātou ia faaìte i te mau taata atoà i te parau maitaì no te hau o te Atua.

Inaha hoì ua ora mai na hoì rātou i pihai iho i te Fatu, ua faaineinehia rātou, ua haapiihia rātou, ua haapaarihia rātou, e ua riro mau na hoì rātou atoà ei mau ìte no te mau parau atoà e te mau òhipa atoà i ravehia mai na e te Fatu.

Mai ta te Fatu i haapaò pāpū mai i ta na tāviniraa, i te haafatataraa i te taata i roto i to na mau àti, mau hepoheporaa, mau mai; ia nā reira atoà te mau apotetoro. I mua i te tupuraa no te òhipa piò e te parau tià òre, eita rātou e tāpō noa i to rātou mau mata, eita atoà e faaea tarià turi noa; e faaitoito ra rātou i te tià no te parau.

Ia riro atoà te òhipa haapiiraa i te taata ei òhipa tumu na rātou. Te auraa, e ìmi rātou i te mau rāveà e tātara mai te taata mai roto mai i te mau haapōuriraa e te mau faahahiraa a te mau pāpai parau, te mau tahuà, te mau faritea tei tiàturi e tei ia rātou anaè ra te parau mau, te parau tià; e ia na roto te taata i ta rātou mau faanahoraa e roaa ai te ora.

Eiaha rā ia moèhia i te mau apotetoro e e haafifihia ihoa rātou i roto i ta rātou mau òhipa. Mai ta te ra mau taata i enemi noa na i te Fatu, to rātou atoà ia huru i nià ia rātou. E tāpaò faaite e e àroraa tuutuu òre teie e tupu noa nei i rotopū i te ìno e te maitai. Eita ia e tià ia rātou ia vai iho noa i te ìno ia tupu noa na.

Mai ta Petero rāua o Ioane e faaruru ra i teie taime. I to rāua faaoraraa i te mai o te taata, ua riro te reira ei faahaparaa na te mau faatere o te faaroo âti Iuta ia rāua, i ui ai rātou e: *No vai te mana e te iàa i tià ai ta ôrua i rave nei?* Mai te huru atu ra e, te òhipa faaoraraa mai, eere i te òhipa na rāua; e òhipa rā te reira na te mau tahuà, o rātou anaè te tano e rave i teie tāpura òhipa.

Te mea faahiahia rā, ua ìte teie mau faatere faaroo âti Iuta e, te vai ra te tahi mea ê atu e vai ra i roto i teie na apotetoro. Aita rāua i rave noa i ta rāua òhipa na roto noa i to rāua iho puai e to rāua iho mana. Òia mau, ua riro noa a apotetoro ei mauhaa òhipa noa i roto i te rima o te Fatu no te faatupu i to na hinaaro.

Te huru mau te reira no te taata tei pāpū e tei hea to na tiàraa, no te pae ò ia o te Metia, eita ia ò ia e vî, eita ò ia e ôtohe. Noa atu e tuuhia i mua i te haavâraa a te mau faatere faaroo âti Iuta, aita rāua i huna i te tumu tei reira to rāua paparaa i ta rāua tāviniraa. Te òhipa nei rāua ma te mana e te iàa o te Metia.

E aha ia te huru no ta tātou tāviniraa i teie mahana ? I mua i te àti e te teimaha o te oraraa o te taata, aita ānei ta tātou e parau ? I mua i te tupu-ūàna-raa no te parau tià òre e te rahi o te mau òhipa piò i roto i to tātou fenua, e ia au i te tiàturiraa ta tātou e mau ra no to tātou tītauraa, e māmū ānei tātou, e àore ra e tāpoìpoì ānei tātou i te reira mau òhipa ? Eita ānei hoì tātou e riro i taua taime ra mai te tahi mau taata tei fārii i te tupuraa no te ìno i roto i to tātou fenua.

E tau âpī teie i mua ia tātou, e tau no te faaìteraa. E haere anaè i mua i roto i te tītauraa a te Fatu ma te itoito e te puai o te Fatu.

Ia maitaì i teie matahiti âpī.

Amene.

Taùhere HAMBLIN òrometua

“E Aroha te Atua”

Ètārētia Porotetani Māōhi

Église Protestante Māōhi

Papeete i te, 14 no fepuare 2005

VEÀ ÒROMETUA

I te mau taeà e tuahine òrometua,
te mau tiàtono o te Tuhaa VI,

E hoa ino mā e, ia ora na roa i te aroha o te Atua.

Terā mai ta tātou Veà òrometua no te ômuaraa o teie matahiti âpi 2005. Ua faaineinehia mai te reira e te mau taeà òrometua ei tautururaa ia tātou e rave atu i te faaitoitoraa i te mau ôroà i muri nei.

Te haamanaōhia atu nei tātou e, no te pureraa i te Faraite poheraa, e haapaeraa-māa ta tatou, o tē haamata mai i te 08h00 i te poi poi e tae atu i te 02h00 i te taharaa mahana. No reira, ia faaineine-māite ia tātou no taua mahana ra, no to tātou tiāturi i te faufaa o ta tātou àroraa no te tupuraa o te aroha e te here, te hau e te parautià i o tatou nei e i roto i teie nei ao.

Ia horoà mai te Fatu o te Ètārētia i te itoito e te òàà ia tātou no te tāviniraa i ta na òhipa. A fārii mai te tapaò no te aroha e ia haamaitai mai te Atua ia tātou i te ômuaraa o teie matahiti.

Taioraa Pipiria: Ruta 20/27-40

E hoa ìno mā e, ia maitaì roa i te aroha o te Atua i teie nei mahana haamanaòraa i to te mau mitionare peretāne taeraa mai i nià i to tātou fenua. I haere mai hoì rātou i o tātou nei, e âfaì mai i te Parau no te Here o te Atua i to te ao nei, nā roto i ta na Tamaiti. No to rātou tiàturi i taua Parau-faaora ra, ua tià ia rātou ia âmui i to rātou pūai e to rātou itoito e to rātou faaroo ia upootià terā manaò, e haere i te mau hopeà o te fenua, e faaite i te aroha fāito-òre o te Atua.

No reira, e tuhaa ta tātou i teie mahana, te haamanaòraa i te mau òhipa i ravehia e rātou, to rātou faaroo e to rātou itoito. E tano atoà rā ia tātou ia ui e, no hea mai teie pūai e teie faaroo i tūraì mai ia rātou i to tātou mau pae fenua ? no te hinaaro ānei e haru i te fenua, no te hinaaro ānei e ia rahi te taata i roto i ta rātou Ètārētia e aore ia no te faaroo i te faaueraa a te Fatu, no te tiàturiraa i te ora mure-òre. Te mea pāpū ia taiòhia to rātou parau, te vai mau ra ia te hinaaro i roto ia rātou ia fānaò atoà te tahi atu mau nūnaa i teie Parau i fāriihia e rātou e o ta rātou e ìte nei e, ua riro ia ei Parau tei faatià i te taata, e tei faatiāmā ia na i roto i to na oraraa. Te vai atoà ra rā, te tiàturiraa marumetia i mauhia i te roaraa o te âai o te Ètārētia, oia hoì te tiàturiraa i nià i te parau o te ora mure-òre e te tiàfaahouraa.

Hau atu i te 200 matahiti i muri, e tano ia haamaitaìhia te Atua i te mea, ua riro mau ta na Parau ei Parau faatiāmā i te taata i nià i to tātou fenua e i roto i teie nei ao, òre noa atu ai te reira e tae i nià i te fāito e hinaarohia e tātou. I teie matahiti, ua pūpūhia te mau òhipa o te ôroà no te 05 no māti i roto i te rima o te feiā âpī. Nā roto i te reira faaotiraa, ua hinaaro te Ètārētia e faaitoito i te feiā âpī i te raveraa i ta rātou tuhaa no te faaite i te hinaaro o te Atua i nià i to tātou fenua e i roto i to tātou nūnaa. E faufaa pāpū to te tuhaa a te feiā âpī i roto i te Ètārētia i teie mahana. Tei te Ètārētia rā te ìteraa i te reira i roto ia na iho. Eiaha mai te tahi noa pupu e faaineinehia no te mono i te feiā paari, ia ìte-mau-hia rā te feiā âpī, i teie nei ā, ei mau mero pāpū no te patu i te Ètārētia e no te faaite i te hinaaro o te Atua i nià i to tātou fenua.

I te tau o te Fatu, te ìte nei tātou e, aita te parau o te tiàfaahouraa i riro noa na ei parau fāriihia e te tātou o te nūnaa. I te mea e, ua riro te tiàfaahouraa ei parau àimārōhia i rotopū i te mau arataì o te faaroo. Mai

te mea te tuàti mau ra te mau ~~vāritoa i te tiàfaahouraa~~ ~~vāritoa i te tiàfaahouraa~~, te ìte nei tātou 698 ère ia i te manaò o te mau tātutea tei pātoì i teie huru tiàturiraa. No te faatià i ta rātou hiðraa, ua tītau te mau tātutea ia Ietu ia horoà i to na manaò i nià i teie parau ia au i te tahi parapore ta rātou e faatià nei ia na. Oia hoì, te parau o te hoê vahine tei faaipoipo i nā taeà e 7 ia au i ta rātou ture faaroo.

I ô mai i te pahonora ta te Fatu i horoà i teie mau tatutea no te haapāpū i te tanoraa o teie tiàturiraa i nià i te tiàfaahouraa, te ìte nei tātou e, ua riro noa te parau o te vahine ei faatiàraa i te tahi huru hiðraa i te oraraa nūnaa nā roto i te tiàraa o te vahine. No reira, e piti parau faufaa roa e tià ia tātou ia tapeà mai ei parau arataìraa ia tātou i teie ôroà 05 no māti 2005.

Nā mua roa, e aha te auraa no tātou i teie mahana, te parau o te tiàfaahouraa ? i roto i te mau manaò ta Ietu i tuu atu i mua i te mau tatutea, te haapāpū ra o ia, o Mōte iho tei haapāpū i te reira tiàturiraa nā roto i ta na fāìraa i mua i te Atua, e Atua o ia no te Aperahama, Itaata no Iatopa. Te auraa, pohe noa atu ai rātou, te ora nei rā i pīhaì iho i te Atua, no te mea e Atua o ia no te feiā ora.

I teie tau ta tātou e tià nei, nā roto i te nuuraa o te mau rāveà àravahi a te taata, eita e òre e te paruparu nei te tiàturiraa i te tiàfaahouraa. Eiaha rā tātou e haaparuparu i te mea, te tiàfaahouraa e ère ia i te tahi noa hiðraa-manaò nā te taata faaroo. Ua riro mau rā ei parau tapu nā te Atua i te to te ao nei. Eiaha hoì ia moèhia ia tātou e no te tiàfaahouraa i noaa ai i te mau ìte matamua o te Metia te itoito no te faaìte i to na parau e àti aè teie nei ao noa atu te mau hamani-ìno-raa i ravehia i nià ia rātou. No te tiàfaahouraa i tae mai ai te mau mitionare matamua i te fenua nei noa atu te atea e te rāveà òre i roto i to rātou rima. No te tiàturi i te tiàfaahouraa i vai noa mai ai te Ètārētia i roto i teie nei ao noa atu te mau hamani-ìno-raa e tupu noa nei i roto i teie nei ao.

Te fifi o te mau tatutea, to rātou ia hinaaroraa e faaau i te oraraa i muri mai i te tiàfaahouraa i te oraraa e orahia nei i teie mahana i te fenua nei. Oia hoì, te hinaaroraa e faanaho i te tahi mea e ère i ta te taata i ta te Atua rā. Mai te mea te haapāpū ra Ietu i te parau o te tiàfaahouraa, te haapāpū atoà mai ra o ia e tei te Atua ra te faanahoraa o te ora mure-òre. No reira, e mea tià ia faaea noa ta tātou hiðraa i te parau no te tiàfaahouraa i nià noa i teie parau tapu, e tià faahou tātou ia tae i te tahi mahana ia au i te hinaaro o te Atua. E ère rā i te tuhaa nā tātou te faanahoraa i te huru o te reira oraraa.

Te parau rā tei hau roa atu te òàà, teie ia, no te feiā atoà i fārii i te ôpuaraa faaora a te Atua nā roto i ta na Tamaiti, *oia hoì, no tei faaroo i te Tamaiti*, e parau oti te tiàfaahouraa. Te auraa, tiaì noa atu ai rātou i te

tupuraa no te tiàfaahouraa, ua riro rā te reira, ei parau ta to rātou faaroo i haapāpū i roto ia rātou. E tei to rātou tāāmuraahia, e aore ra niuraahia i nià i te reira parau to rātou faaite-itoito-raa i te hinaaro o to rātou Fatu i teie mahana. Ta ù atoà ia e tiàturi nei no teie feiā âpī i âmui mai i teie mahana tei niu i to rātou faaroo, ta rātou faaiteraa i nià i teie haapāpūraa ta te Fatu i horoà mai ia tātou e „i haere mai o ia i roto i teie nei ao ia òre ia pohe tei faaroo ia na, ia noaa rā te ora mure-òre“.

Te piti o te parau e tano ia tapeàhia mai i roto i teie nei taiòraa nā tātou no teie mahana, o te huru ia o te faaòhiparaahia e te mau tatutea te tiàraa o te vahine ei faatiàraa i to rātou manaò i mua ia Ietu. E au ra, te hinaaro atoà ra te mau tatutea i te tuu i teie huru faanahoraa i matarohia e rātou no te vahine i te vāhi e nā te Atua e faanaho. E mea pāpū e i roto i te mea i matarohia e rātou, aita atu to te vahine e parau maoti rā, ia fānau i te tamarii. Òre noa atu ai o ia e hinaaro i te taeaè e aore ia i te mau taeaè o ta na tāne faaipoipo matamua. Te auraa, te moèhia nei ia rātou te tahi tuhaa rahi o te parau o te vahine i roto i te ôpuaraa faaora a te Atua.

I teie mahana, e tano e faaau i te parau o te vahine i te parau o teie feiā âpī e haaputuputu nei no te faaite i to rātou faaroo e i ta rātou tiàturiraa no to rātou ananahiraa. Mai te mea nā rātou e amo nei i te mau tapura òhipa i teie matahiti, e ère ia no te faatià noa i terā hiòraa e, e nūnaa teie tē tano ia àtuàtuhia no te mono ia tātou, te feiā paari, e ère atoà hoì no te faatià i terā manaò e, nā roto i te feiā âpī e ùnaùna ai te òhipa a te Ètārētia. E mea maitaì ia ìte e ia fārii tātou to te Ètārētia e to te huifaaroo tāàtoà, e mau mero teie tē tià ia òhipa e ia faaòhipahia i roto i te Ètārētia ia au i to rātou huru taata âpī no te mea aita i taa ê ta te Fatu parauraa ia rātou e ia tātou. Aita vau e tiàturi nei e, te ora mure-òre e te tiàfaahouraa, e parau te reira tei faaherehere-noa-hia no te taata paari e no te mau ruhiruhia. E parau rā no te tāàtoà o te nūnaa o te Atua, mai te tamarii e tae atu i te taata paari, e parau no te feiā atoà i hinaaro i te Atua. No reira, ia riro te parau o te feiā âpī i teie ôroà 05 no māti, ei parau tei ìriti i te tahi hioraa âpī i roto i te Ètārētia. Mai te mea te parau rahi i tupu i te 05 no māti 1797, o te faaâpīraahia ia te tiàturiraa o te mau tupuna, e ère atu ra i te tiàturiraa i te mau atua ôfaì e tiàturiraa rā i te Atua o te Metia, te tumu no te ora, te faaâpīraahia ta rātou hiòraa i to rātou ao, te tiàturi nei au e aita te reira faaâpīraa i hope atu ra, e eita o ia e hope. E ère ānei te reira te pii-tāmau-raa a te Parau a te Atua, ia faaâpī noa te Ètārētia ia na i te mau taime atoà.

Āpiria
Ia haamaitāi mai te Atua ia ōtōu āloa nā, nā roto i te here o to tātou
Yea òrometua EPM 700
Fatu, te Metia ra ia Ietu.

Taarii MARAEA òrometua

Taioraa : Mataio, 21/ 1- 11

Hotana, ia ora o ia o tei haere mai ma te ìdā o te Fatu

Tena atu te āroha o te apooraa rahi amui e te apooraa faatere : E hoa ino mā ē, te faatāuāroha ia rahi roa ino, i te Metua i te āo ra, i te Tamaiti, e i te Varua moà, te faatauāroha atoà ia outou e te mau tavini o te Fatu, tei tuù hia i nià ia outou te mau tià raa rau, mai tei papetitohia e tāe noa'tu tei haapii, tei tiatono tei orometua, tei peretiteni, te mau tiàraa rau atoà i roto i te mau tomite rau atoà o te mau paroita atoà o te Etaretia porotetani maòhi nei. Ia àano te aroha o te Atua ia tātou nei e tià'i.

Tāe roa mai i teie nei, te parau noa hia nei teie nei mahana haamanaò raa i te tomo raa no te Fatu i roto i te oire no Ierutarema, e, e tapati no te mau àmaa.

Aita anei hoi e parau ê atu, e tià ia parau hia no teie nei oroà haamanaò raa, i to te Fatu tomo raa i roto i teie oire moà, e oire hoi tei moà, no te Fatu no te mau mea atoà, te Atua o te ora, no te mea, ua faanaho hia teie oire e te arii ra o Davita, ei vahi e rahi roa ai tona Atua i mua i te aro o te mau nunaa atoà e haati nei i te fenua Iteraera, e to ratou atoà hoi, mau arii haamori itoro.

Te hio atura te manaò, i te ohipa e tupu nei, i te taima no te tomo raa, e te mau faanaho raa atoà e tupu nei, ia āu i teie huru tāe raa no Ietu i te ùputa no teie oire, e ere hoi a tahi nei o ia a haere āi i Ierutarema, a tahi nei ra o ia a tomo ai na teie uputa te mairi hia tona ioa te ùputa i nehenehe, e vahi ihoa teie, tei riro ei haere raa no te taata i te mahana tapati no ta ratou farereiraa i te Atua o te ora, i taua tāu ra. E ùputa atoà ra teie tei tohu hia, e naù nei te Mesia i te tomo no te faafariu i te taata i nià i te Fatu o te ora.

Te naò nei teie parau raa, ta te hio raa manaò e hio atura, e, e tià ia parau hia ē, tapati no to te arenio tomo raa i roto pū i te mau luto, e mau luto hoi tei faariro i te ture ei maa e ì ì hoi to ratou mau tino e te puāi hoi no te àro i te opūa raa faaora a te Atua o te ora i to teie nei āo. Te àhu nei ra hoi teie mau luto i te àhu, feruri maitai hia e ratou e àhu māitai i te hio raa atu te mata taata e te turatura hoi mai te huru e, e feia haapāe hia no te faatupu i te māitai anaè, e, inaha hoi te ohipa e tupu nei ta teie mau tino i roto i teie mau aahu hio raa maitai e rave nei, e mau mea anaè ia e

āteā roa'i te Atua i te taata, ei reira ia ratou e riro mai ai ei atua no te taata nei, teie hoi aahu ua faanaho hia ia e te ture, ei àhu no te tavini i te Atua, ei reira te Atua e riro ai ei faahinaarora na te mau taata atoà, ia roaa ia ratou te ora mure ore. Ua taiò àè nei tātou i te mau peu i rave hia, e tei faanahohia e te feia atoà tei amui atu no te tiaì i te tomo raa mai no te Mesia o tei tohu hia tei faanaho hia e te ture e te mau perofeta.

Te ite noa ra ia taou ē, mai te mau rau ère tamara, e te tahi mau àmaa raau ua àmūi atoà hia mai ia te mau àhu tei àhu hia e te taata nei i nià i te èà tià, e tei taataa hia, e te asini ta te Fatu iho i pāiūma i nià iho .

Te faaāra noa maira, teie ohipa ia tātou i te faufaa ore o te mau faanaho raa atoà ta te aau taata nei e faanaho nei i nià i tona ahu noa'tu eaha te faanaho raa, moà noa'tu te moà raa, haapāe noa'tu te haapāe raa.

Te faahotana raa i te Fatu i roto i to tatou ora raa, e ohipa ia te reira e faanaho i roto i to tatou Faroo i te Mesia, ma to tatou aau atoà, to tatou manaò atoà, to tatou varua atoà, ma to tatou pūai atoà, e ia hope, e te aroha i te tūāro, ia riro o ia ei taata e tupu i roto i te Atua o te ora. E te reira ra, aita roa'tu ia ta te faanahoraa taata i reira, rau noa'tu te rauraa; haamanoa noa tatou ē, ua tuù hia te reira mau atoà i raro àè i te asini tei āmo i te Fatu i te taima no to Ietu tomo raa i Ierutarema.

Te mā o te tino e te aau atoà, o te mea noa ia e titau hia mai ra ia tatou no te faarii raa atu i te tomo raa mai te Fatu i roto pū ia tatou; ia ore ta tatou pii ia tāui, mai tei ite hia i Ierutarema, tei tāui roa te faahotana raa, i te faatataūro raa.

Mai te mea te iriti nei te faahotana raa i teie hepetoma moà, no teie matahiti, ua ite ihoā ia tatou ē, eaha te ohipa ta tatou e rave i teie hepetoma ta tatou e ora atu, teie ra, ère noa ia te haamanoa raa noa, i te mau ohipa i tupu i nià i to tatou Fatu, mea maitai atoà ra teie hepetoma moà ia riro atoà no tatou ei hepetoma haapapu roa raa i to tatou iho apee raa i te Fatu, ma te ite maitai raa ia tatou iho te tahi e te tahi, ma te tuù i te hiti i te mau mea tei faaātēatēa ia tatou.

Te faahotana raa, e tupu raa te reira no te òàòà no te aau taata nei, no te mea te ohipa e tupu nei te pahono ra ia i te tahi ohipa tana e tiaì noa nei. Te òàòà nei te taata te tupu nei tana i hinaaro, mea maitai atoà tatou ia ite ē, te hinaaro atoà nei te Fatu i te òàòà i te ite raa ē, te tupu atoà nei i ô nei ia tatou te mea tana i poroi mai ia tatou oia hoi, ia ite te mau taata atoà i te papuraa no to tatou tià raa pipi mau nana: na roto ia i to tatou here raa tatou te tahi i te tahi, e ia faahinaaro te mau taata atoà i te fatu no te ora, o tatou àè te tumu.

Mai te mea e, te faaāra nei to Ietu tomo raa i Ierutarema i te hope raa no
te tahi tāu, te faaāra atoà mai nei ra hoi te reira i te haamataraa no te tahi
tāu àpi, te tāu no te tupu hope roa raa te òpūaraa Faaora a te Atua o te
Ora i to te āo. E taua tau ra tei reira ia tatou te ohipa raa i teie nei; no te
pororaa i tana evaneria, e ia faahotana te mau taata atoà i te Fatu no te
rahi o te ohipa, ta tatou e haa nei ia àmui mai te taàtoà raa i te ùputa no te
oire moà no te faahotana i te Fatu no te tiàfaahouraa e haere mai nei. *Ia
ora roa ino i te Fatu.*

Teauè òrometua

Taioraa Pipiria : Evaneria a Ruta 22/63-71

“O te Tamaiti mau anei oe a te Atua” (irava 70)

E hoa here mā e, ia ora na i te farereiraa i te aroha o te Atua.

Ua tapeahia Ietu, e ua riro oia mai te tahi pepe hurio, mataitàiraa, faainoinoraa, faaooraa, e aita i ravai noa i reira, ua tairi e aore ra ua tupai roà, te auraa ua rave atoà to ratou rima. Ua ò te manaò i roto i teie mau taata, o Ietu tei parau-atoà-hia te Metia, o rātou te fatu i to na parau i teie nei, te auraa, tei ia rātou te mana, e tià ia ratou ia rave i te òhipa o ta rātou e hinaaro. Te mau òhipa atoà ta rātou e rave i nià ia Ietu ua riro ia ei raveà no te haaparuparu i te Tamaiti a te Atua.

Te ui nei rātou ia Ietu *“O te Tamaiti mau ānei oe na te Atua.”* I mua i teie parau, eere ia i te parau maitai, e parau faaino ra, i te mea hoi e, eere no roto mai i to rātou aau. Te feia e haava nei eere ia i te tahi mau taata ê atu, no roto hoi i te nunaa a te Atua, o te parauhia te nunaa maitihia, o rātou tei maitihia no te afai i e parau maitai a te Atua i te fenua nei.

Inaha e òhipa ê roa ta rātou e rave nei. O rātou hoi tera e tiai ra i te hoê faaora. Ia hio anaè tātou i te òhipa e tupu ra, e tià ia tātou ia parau e : ua moè to rātou feruriraa, ua moè to rātou hiroà, te auraa ua pô to rātou mata.

I mua i tera uiraa a teie nei mau haava teie te reo o Ietu : *“Na outou iho e parau nei”*, te auraa ua ite rātou o vai teie taata e tia nei i mua ia rātou. Aita ta rātou parau i hape, o Ietu e tamaiti mau o ia na te Atua.

Na roto i te rave-ino-raa, tairiraa, poàraraa, e mau tapaò anaè ia no te faaite i te opuaraa ora a te Atua. Ua faatia te Atua ia rave te taata e aore ra ia faatupu te taata i ta na opuaraa. Tera taata ta rātou e rave ino nei, o te Tamaiti mau o ia na te Atua, e te vaira te mahana i reira te taata e tuu ai i to na turi i mua i te Tamaiti a te Atua.

No tātou, i mua i te mau ati no Ietu, to na mau uiui, to na mau pohe, eaha te mea e tia ia tātou ia rave : maori ra i te tiaturi papu na roto i te faaroo, e te parauraa e, o Ietu te Tamaiti a te Atua, ia riro tera parau ei faîraa faaroo na tatou. Ia ora na.

Natupuai òrometua

Taiòraa: Ruta 23:1-12

“[...] ua tonono atu ra ia na ia Herota ra” (Ruta 23: 7 vh)

“[...] faahoì atu ra ia na ia Pirato ra” (Ruta 23:11 vh)

Aita hoê aè faatere, Roma ānei, āti Iuta ānei , i ìte hoê aè hape ta Ietu i rave. Imi noa atu ra na vai e haavā ia na. Āfaì atu i te tahi faatere ra, faahoì mai : aita e taa faahou e aha te faaotiraa e rave.

E hoa here mā, tei mua tātou i teie nei parau, i teie taimē faufaa i roto i te ôpuaraa faaora a te Atua. Ia ora tātou i te fārereiraa i roto i te aroha o te Atua. Ia haamaitāhia te Atua te tumu no to tātou fārereiraa i roto i teie nei hepetoma moà tapaðhia no teie matahiti. Tē fārerei nei tātou nā roto i teie nei ôroà òaða e te faufaa no te òhipa maere ia tei tupu, oia hoì, te Tià-faahou-raa o Ietu.

E haamanaò noa na tātou e, i roto i te faanahoraa oraraa, eita e tià i te āti Iuta ia haapohe ia Ietu, no te mea aita e mana i horoàhia i roto ia rātou no te faautuà ia Ietu. Tei roto ia Pirato te raverā teie huru faaotiraa no te mea o ia te faatere no Iutea i te tau o Ietu. E mea tià rā ia na ia rave i te mau tītorotorāa i nià i te mau parau i parihia ai Ietu. I roto rā i te tupuraa òhipa, aita roa atu o Pirato i rave maitā i ta na tuhaa

Te ìte nei tātou i roto i tā tātou taiòraa, aita te mau faatere e taa ra nā hea i te haavā ia Ietu. Ua pāpū i nā faatere e, aita e tumu pāpū e tano e faaòhipa no te haavā ia Ietu. A hiò na rā tātou i te òhipa e tupu ra. Ua āfaihia o Ietu i mua i te aro o Pirato e te parau nei o ia: *“Aore roa e hara i itea e au i teie nei taata.”* (ìrava 4 vh)

E aha ta Pirato òhipa i rave. Ua faaue e arataì ia Ietu ia Herota ra. Ta Herota òhipa i rave, te vahavaharaa ia i te Fatu hou a faahoì atu ai ia Pirato ra. Aita i tià i nā faatere e faaoti i te parau o Ietu.

Te ìte ra tātou i te paruparu o na faatere nā mua roa i mua i te nūnaa, a piti, i mua ia Ietu: hinaaro atu ai te tahi nā te tahi faatere e rave i te faaotiraa.

Oia mau, ua tiàturi o Pirato i te parau a te taata, a te feiā rahi ma te òre e ìmi e aha mau na te òhipa ìno tā Ietu i rave. Te hape noa ta teie mau taata i ìte e ua rave Ietu, to na ia parauraa o te arii o ia o te āti Iuta. Ua manaò te feiā rahi na roto i teie faahitiraa, e rave òiòi noa o Pirato i te faaotiraa e haapohe ia Ietu. Aita rā, ua āfaì o ia ia Ietu i mua ia Herota. Aita o Pirato

e ìte ra nā hea, no te mea aita ta Ietu e hara. I mua ia Herota, aita Ietu i parau, ua faaea māmū noa o ia. Ua papū ia Ietu e pau te taimē i te ìmiraa i te ora no na, ua ìte o ia e aha to na hoperaa. E ìmi ihoā te taata i te rāveà ia pohe o ia.

A hiò na rā tātou i te òhipa e tupu ra. Ua paruparu teie nā faatere i mua i te mā o Ietu. Eere faahou nā raua e faaoti, na te nūnaa, ua ìte atoà ia tātou i te reira. Te faaite noa mai ra nā faatere e piti e, aita tā raua e parau. Eiaha rā tātou e manaò e aita ta Pirato e o Herota tuhaa i roto i te pohe o Ietu. Oia, ua ìmi rā i te rāveà e faahoì i te hopoià nā mua roa i nià i te tahi faatere, e au i te huiraa popo teie òhipa. Inaha, te ìte nei tātou te faaotiraa hopeà, tei roto ia i te nūnaa tei turaihia ia faaoti e faatatauro ia Ietu.

E haamanaò rā tātou e, no Ietu ihoā te parau i roto i teie nei taiòraa, tā teie feiā rahi, te mau Faritea, te mau Tuneteri e hinaaro ra e haavā hou a faatatauro ai ia na. No tō rātou ìteraa, te pee ra te taata ia Ietu, to te nūnaa haamataraa i te tiàturi i te parau a Ietu teie mau tià i riri ai. Aita atu rāveà, te āfaraa i mua i te ture, i mua te faatere Roma. E hopoià rahi ta Pirato no te mea aita Ietu i hara, no reira o ia i faahoì ai i te faaotiraa hopeà i roto i te nūnaa. I roto i to tātou oraraa, ua matau tātou ia haere tātou i mua i te haavā, te vai ra to tātou paruru. O Ietu anaè teie i mua ia Pirato, i mua ia Herota, e te parahi māmū noa ra o ia. E aha paì ta na e parau.

Te faaite noa mai ra teie taiòraa ia tātou i te ìno o te taata. Aita hoè aè tei haere na muri ia Ietu no te turu ia na i roto i to na fifi. Ua faaruèhia e ta na iho mau pipi; faaruèhia e te mau arataì o te nūnaa na roto ia i ta rātou ôpuaraa e haapohe pauroa rātou ia Ietu. E tano e parau, ua faaruèhia e Pirato no te mea aita o i a i māramarama, aita e pāpū ra nā hea e haavā ia Ietu.

Tē riro nei teie parau tā tātou, ei haamanaò-faahou-raa i to tātou huru. Tō tātou ìno i nià ia Ietu tei tonohia mai e te Atua no te faaora i to te ao, Tō tātou tapōraa i to tātou mata i mua i te àti ta na i fārerei. Tō tātou ìmiraa i te rāveà eiaha te hopoià e topa i nià ia tātou. Ua tupu rā te ôpuaraa a te Atua, ua faaora o ia i to te ao. Tē tītau nei teie parau ia tātou ia haapāpū tātou i tā tātou faaotiraa, e pee ānei i te Fatu aore ia, haere i te āfaraa, faaruè atu ai o na anaè. Ua māiti tātou i te pee ia Ietu nā roto i tā tātou "E", ia tāpeà tātou i tā tātou parau e tae noa atu i te taimē e hoì faahou mai ai te Fatu. Ia haapāpū faahou tātou tei hea roa to tātou parahiraa, i pihai iho aore ia i te ātea ê i te vāhi i reira Ietu te tiàraa. E haamanaò tātou i te parau a Pirato : " *Aore roa e hara i itea e au i teie nei taata.* "

(irava 4 vh). No reira o ia i pohe ai, no te mea aita ta na e hara, mea mā. E
Aba atu ā ia tātou, e hia ia to tātou pōhēraa no te rahi no tā tātou māu
hara, ua oti rā te reira i te tamā i tei hara òre...

Ia tauturu mai ā te Fatu i roto i tā tātou huru haamanaòraa i te òhipa
maere e te nehenehe mau ta na i rave no tātou. Ia maitaì noa i roto i teie
hepetoma e orahia ra e tātou. IA ORA NA

Poetini vahine

Taioraa Ruta èvaneria : 23/13-25

Tei te toru tātou o te pō, to tātou âmuiraa mai i roto i te mau pureraa no teie hepetoma haamanaò faahou ai tātou i te mau mauui no Ietu. Tei mua noa ā tātou i te Tiripuna, faaterehia e te tāvana hau o Pirato. No to Ietu fāïraa o ia te Arii o te Metia, ua faahapahia o ia, e ua tāpeàhia e te mau tahuà rarahi, e tei te nūnaa i te òpuaraa no te haapohe ia na.

Inaha, o te faatere o te hau Rōma anaè te tià e horoà i te utuà no te ora aore ra no te pohe. Te tumu ia o Ietu i arataïhia mai ai i mua i te aro o Pirato. Ia au i ta na mau uiuiraa, oia hoì te mau tumu i faahapahia ai Ietu e i mua hoì i te mau pāhonoraa tei horoàhia ia Pirato, ua tià roa ia na i te ui roa ia Ietu.

Te pāhonoraa a Ietu e te manaò hoì o Pirato, aore roa e hara i ìtehia i nià ia Ietu. Te auraa, eita e tano ia na te pohe, e tano rā i te tahi taata ê atu, taua taata ra, tei maïrihia to na idà o Parapa, e òrure hau, ua taparahi na i te taata.

Ia au i te peu a te Âti-Iuta, mea tītauhia i te mau taime no te ôroà pāta, ia faadhèhia te utuà a te tahi taata, te auraa ia faaorahia taua taata ra. Ta Pirato ia e faadhīpa ra i teie taime no te ui atu i te nūnaa Âti Iuta : "O vai ta òutou e hinaaro ia tuu vau i roto i nā taata too piti nei, o Ietu aore ra o Parapa"

Te hinaaro rahi o te nūnaa i taua taime ra, o Ietu ia. Ua pūai roa ta rātou piiraa, ta rātou tuōraa. Terā faahōtanaraa ta te nūnaa i te taime a tomo mai ai Ietu i Ierutarema, ua tau i teie nei. Eere i te faahōtana faahouraa, o te faatātaurora rā. Inaha, te na ô nei to rātou reo : "E faatātauro atu, e faatatauro atu." E riri iti rahi to te nūnaa, i to rātou taa òre anei, aore ra i te arataïraa ānei a te mau faatere o te fenua i terā tau tei faaturori i to rātou feruriraa.

Tei hea roa te mau pipi, tei hea roa te feiā maì tei faaorahia, tei hea roa te mau ôovi tei tāmāhia, tei hea roa te mau piriòì tei haere faahou, tei hea roa te mau turi tei faaroo faahou, tei hea roa te mau matapō tei ìte faahou, tei hea roa nā taata e 5000 tei faaàmu temeiohia, tei hea roa rātou i teie taime e hinaaro ai paha Ietu i ta rātou fāïraa. Aita, aita roa rātou i faarohia, aita rātou e ìtehia ra. Te auraa o Ietu anaè i to na pae, aita e

taata no te tauturu ia na. Aita e taata i tià mai i nià no te àro i terā
òpuaraa a te nūnaa. Ia haapohēna Ietu. Vai Òrometua EPM 709

Ua tiàhia to rātou hinaaro. "Ua tuu mai ra Pirato i taua taata ra, no te
òrure hau e te taparahi taata i tāpeàhia ai, i ta rātou i ani ra, ua tuu mai ra
rā ia Ietu ia rātou, ia rave rātou i ta rātou i hinaaro ra.(25)

Tehuiarii òrometua

Taiòraa : Ruta 23, 32-49

Te mau mero no te Etārētia Porotetani Māðhi, ia ora na i te aroha o te Atua i teie Faraite Moà i roto i ta tātou haapaeraa māa. E taime haamanaòraa na tātou i te huru no te pohe o te Tamaiti a te taata i nià i te tatauro. E taime atoà rā te reira to te taata faaiteraa i to na ino hopeà i mua i te ôpuaraa faaora a te Atua na roto ia Ietu (Mātaio 21, 33-46).

I mua i teie huru tupuraa òhipa i *“Teranio”* te ìte ra tātou i te rauraa no te huru o te taata i mua ia Ietu. Te vai ra te haùti ra (ir. 34 vh), te tahitohito ra (ir. 35-39) te vai ra te fāi ra i to rātou faaroo (ir. 40 ; 47), e te vai ra tei tià noa i te ātea ê e te hiò-noa-raa i taua òhipa ra (ir. 48-49).

I mua rā i terā rauraa no te huru o taua mau taata ra, te pinaìnaì ra te reo o Ietu : *“E taù Metua e faaore mai i ta rūtou hara, aore hoi rūtou i ìte i ta rūtou e rave nei”*.

Aue ia reo iti i te maere e, i te mea e, mea varavara roa te itehia teie huru i roto i te taata o na terā e hamani-ino-hia ra. No te mea, te mea pinepine e ìtehia nei i roto i to tātou oraraa, e reo tahoohoo te faaroohia mai roto mai i terā taata e hamani-ino-hia. Te auraa e haapiiraa e e titauraa rahi ta te Fatu ia tātou i teie nei mahana, i mua i teie parau no te faaoreraa hara. Haamanaò atoà tātou e i roto i te pure ta te Fatu i haapii te nā ô nei ia to na reo : E faaòre mai i ta mātou hara mai ia mātou i faaòre nei i tei hara ia mātou nei.

Te uiraa, e aha te huru no te oraraahia teie parau i roto i to tātou oraraa. E aha te ohipa e au ia tatou ia rave, ia òre te pure ia riro noa ei pure, e ia òre atoà tātou ia riro ei mau taata haavarevare i mua i te Atua. Ei haapotora noa i teie manaò, Ietu, aita o ia e faaue nei i te taata e rave i te tahi mea, tei òre o ia i na mua i te rave.

“E taù Metua, e faaore mai i ta ratou hara, aore hoi ratou i ìte i te ohipa o ta ratou e rave ra”.

E reo maere mau ā teie i te mea, tei roto i teie parau to Ietu haapāpū raa i te aroha mau o te Atua i te taata. Eere no terā mea ua fārii te Atua ia patitihia ta na Tamaiti i nià i te tatauro, no terā rā manaò e, eita te huru ino o te taata e faataui i te huru o te Atua.

« *Faaòre mai i ta rātou hara...* » te auraa, ino noa atu ā te taata i to na hōraa, te here rā e te aroha o te Atua i te taata eita ia e tauī, ua vai noa ia mai te matahurahura mai o teie nei ao e, a tau a hiti noa atu.

Te reo pinepine ia o te pāpaī taramo i te fāīraa i te mau mahana atoà i roto i ta na mau pehepehe, i te haapāpūraa e : « *E tià to na aroha i te vai-maite-raa* ».

No reira, i mua i teie ohipa riàrià mau i ravehia i nià i te Tamaiti a te taata, e i mua i teie reo no te haèhaa e te here o ta na e ani nei i to na Metua, to tatou Metua, te titauhia nei tatou ia tutonu e ia rave atoà i ta tatou faaotiraa te taata tatai tahi, tei hea oe i mua i teie huru tupuraa ohipa. Tei roto anei oe i tera mau taata i faahitihia i nià mai, e aore ia, e faariro atoà oe ia oe ei faurao no tera reo no te haèhaa, te here e te aroha o te Atua i te taata. Te here e te aroha, te mana anaè te reira no te tatararaa i te fifi o to tatou nunaa i teie mahana.

Ia itoito e ia matai ta tatou haapae meta, ia ora na.

Tahiarii òrometua

Taioraa Pipiria: Ruta Ev. 23/50-56

E hoa here mā e, i muri aè i to tātou taio-noa-raa e to tātou oraraa i te mau parau atoà i papaihia no te faaite i te mau àti e te pohe no to tātou Fatu o Ietu-Mētia, e hou atoà tātou e ora ai i te parau no to na tiàraa mai, mai te pohe mai. Tei mua tātou i te parau no to Iotefa haapaòraa i te tino pohe o Ietu. No taua òhipa ra e ta na i rave i tae roa ai tātou i te uiuiraa e, i roto paì i to tātou oraraa faaroo, to tātou oraraa tāvini i te Atua i roto i te nūnaa, e aha mau na paì te òhipa i òre i ravehia e tātou no Ietu, a riro atu ai te reira òhipa, ei tapaò ìtehia e te mata taata no te faaìteraa i to tātou here mau i to tātou Fatu.

O vai teie taata o Iotefa. Aita ihoa paha tātou e hape i te parauraa e, i roto i te pipiria, aita i rahi roa te parau o teie taata. E au e, tei ò nei noa te faahitiraahia te parau no Iotefa e taata no Arimataio. Oia hoì, tei te poheraa o Ietu, parauhia ai to na, no te mea na na i rave i te tino pohe o Ietu no te hopoi e tanu i roto i te menema.

Ua parau-atoà-hia e taata maitaì teie, e taata parautià. Oia hoì e taata o tē òre e fārii i te parau tià-ore, e taata o tei haapeàpeà i to na àau e tei patoì ùàna i te àifaito òre i roto i te oraraa o te taata. Te taata parautià o te tahi ia taata o tei faariro i te au e te tano ei òhipa tumu na na i roto i to na oraraa. Aita te taata parautià e fārii i te hamani-ìno, te haamāuiui, te faaòto i te tahi pae na roto i te òhipa tano òre i ravehia i nià ia rātou. Aita te taata parau-tià e fārii ia taumiumi noa hia te taata i raro. Aita te taata parautià e fārii ia tāvirihiā, e ia totovahia te taata.

Te taata parau-tià o te tahi atoà ia taata o tei faaite ùàna e tei poro i te Atua o tei faatupu noa i te maitaì, te Hau i roto i te oraraa o te taata. Te taata parau-tià o te tahi ia taata o tei fāi i roto i to na oraraa taatoà i te parau no te hoê Atua o tei vāhi roa i te moana o to tātou mau fifi ia vai manina noa te haerea o te oraraa o te taatoàraa o ta na mau tamarii.

No reira i roto i to tātou nei taiòraa no teie pō, te ìte ra tātou i te huru o teie taata o Iotefa, i te òreraa e fārii i te faaotiraa i ravehia e te àpooraa tuneteri no Ietu. E te faaite atoà hia ra e, aore o ia i àmui i roto i te mau òhipa iino i ravehia e te taata no te Tamaiti a te Atua. Te haapapu noa mai ra te reira huru to Iotefa ia tātou i te tanoraa mau, e te auraa mau o to na iho parau, e taata parau-tià teie.

E uiui raa noa na tātou. Na hea paì te hoê taata e riro ai ei taata parau-tià mai te mea e ìte noa hia o ia i roto i te fēia faatupu i te ìno, te peàpeà, te haamauiui e te taparahi taata. Na hea te hoê taata e riro ai ei taata parautià mai te mea o te taumiumi noa ta na i te taata rii. Na hea te hoê e riro ai taata parautià mai te mea, o ia te tumu i tupu uàna roa ai te àifaito-òre i roto i te oraraa o te taata.

E hoa here mā e, i mua i te parau no Iotefa, e i mua hoì i te titauroa a te Atua i te taata no te mau tau e no te mau vāhi atoà, e tano paha no tātou i teie pō ia uiui noa e, mea na hea ta tātou huru oraraa e ta tātou huru faaòhiparaa i te parautià i roto i to tātou nūnaa i teie mahana. Te ìte maramarama noa nei hoì tātou i roto i teie nei ao i te uànararaa no te òhipa parautià-òre o tei haafifi roa i te oraraa o te fēia riirii o terā e terā nūnaa. Te ìte noa ra tātou i te mau mahana atoà i te tupu-tamau-raa o te parautià-òre i roto i to tātou fēnua na roto i te faaère-roa-raahia te tahi pae to te nūnaa i ta rātou iho mau faufaa e te tute-ê-raahia ia rātou i te hiti o te oraraa vaamatainaa. Ahiri te vaivai rii noa ra te taata parautià no te tià, e no te parau, aita e òre e òtohe te parautià-òre i mua i te puai o te parautià. Ahiri te vaivai rii noa ra te taata parautià i nià i to tātou fēnua i teie mahana no te àro e no te patoì i te àifaito òre, aita e òre, e iti rii te ārea e vai ra i roto i te fēia taoà rahi e te fēia riirii.

E hoa here mā e, ua pohe to tātou Fatu i nià i te raau tārava no to na faatupuraa i te hinaaro o te Atua Mētua i te ao nei. Ua pohe to tātou Fatu o Ietu-Mētua no te Paraumau e te Parautià. Ua riro rā te reira ei tapàò hapapūraa mai ia tātou i te tanoraa mau o te mea ta Itaia e na ò ra e, *Mai te ohi āpī ra hoì o ia i te tupuraa i mua ia rūtou, e mai te aa i te repo marō ra, aita o na huru e te nehenehe ia haapàò atu tūtou ia na, aita hoì o na e hohoà e hinaaro atu ai tūtou ia na.* Oia mau, eere ihoa te Parau-Mau e te Parautià i te mea faahinaarohia e te taata o te ao nei. Eere atoà te taata o te ao nei i te mea haapàò maitaì i te Parau-Mau e te Parautià.

Eere no te mea ua rave o Iotefa i te tino pohe o Ietu i parauhia ai o ia e taata parautià. O te reira rā to na huru i roto i to na oraraa, e te riro nei te òhipa ta na i rave, ei tapàò ìtehia e te mata taata no te haapapūraa i te rahi o to na here i to na Fatu, te taata parautià aè o te ao nei.

E aha te òhipa o tei òre ā tātou i rave no te faaiteraa i to tātou here i te Atua. Aita tātou e parau faahouhia i teie pō e haere e tii te tino pohe o Ietu mai nià mai i te raau tārava, e hopoi atu ai e tanu faahou. Aita atoà e parauhia nei, e haavare taì i te haamanaòraa e, ua pohe faahou Ietu i nanahi ra. Te faaitē noa mai ra te huru o Iotefa ia tātou, e te faaitoito atoà

mai ra te Fatu ia tātou ia riro tātou ei mauhaa no te faatià faahouraa, e te faatupu faahouraa i te parau mau e te parautià i nià i to tātou fēnua e i roto i to tātou nūnaa.

E aha te faufaa no tātou i te haamanaò noa, e i te òhipa i oti a 2000 matahiti i teie nei, mai te mea, eita e tià ia tātou ia fārii i te hinaaro o te Fatu ia riro to tātou nūnaa e to tātou fenua ei vāhi e hotu ùmu noa ai te Parau-Mau e te Parautià ia vai noa mai te Ora a te Atua i nià i teie fenua e i roto i to na nūnaa, a Tau a Hiti noa atu. Ia Ora Na !

Faatura òrometua

Taiðraa Ruta 24/1-12

Irava 6vr, 8vm "A haamanaò i ta na i parau mai,, Ua manaò iho ra ratou i taua parau na na ra".

Ia ora na i teie tapati haamanaðraa i te tiàfaahouraa o Ietu no Natareta. I teie mahana, te tuu-faahou-hia nei tatou i mua i te parau àro no te upootiàraa te ora i mua i te pohe. O te haafanau i te Tiaitururaa o te Taata i roto i te ahoaho, te hepohepo e te mihi.

E au rii ia te reira mai te òhipa i tupu na i roto i te mau vahine i tapapa na i te menema vairaa ia Ietu i haapohehia i nià i te tatauro.

E haamanaðraa noa ra na ratou i te peu âti-luta no tei pohe ra. E ua manaò a e rave i te reira i te mahana matamua o te hepetoma.

E haamanaðraa noa ra te reira na teie mau vahine i te hoê taata pohe o Ietu to na iða. E ua manaò a ia na no te mea e Rapi huru taa ê o ia i rotopu ia vetahi atu. E manaònaò a hoì ratou i te huru no to na rave-inoraa-hia e te taata, e te nunaa e to na mau aratai.

Atià noa atu e, ua riro te pohe tatauro ei hopeà ìno no te tuàti-òre-raa i rotopu i te Taata. E haapaò ihoa ra i te tuhaa hunaraa pera taata pohe i te menema. Maa vahi iti e, e riro ei tapaò haamanaò i te feia ora, e Aito haapohehia te vai ra i taua vahi ra.

Irava 6vr, 8vm "A haamanaò i ta na i parau mai,, Ua manaò iho ra ratou i taua parau na na ra". E tiàororaa e te faaararaa taa ê teie i te mau vahine. O ratou i haafaufaa i te mau hinaaro Taata e te mau peu Nunaa i mua i te haauuiraa a te pohe.

Na na taata àhu ànaana ia haaraa i nià i teie mau vahine, mai roto atu i te ôpu o te menema. E titauroa ta raua ia ratou ia haa eiaha e taòtià i te haamanaò, te manaònaò e te manaò i mua i te pohe e te menema. Ia hiò mau ra na te àanoraa e te hohonuraa o te òhipa.

Oia mau, ìte noa atu a teie mau vahine i te huru o Ietu i te vai-ora-raa e i to na vai-pohe-raa. To na tanoraa mau, e vai a to na parau e, e taata parau rahi o ia. E taata a tei faahiti, tei haapii e tei ora i mua ia ratou e rave rahi parau no te ora e te pohe i te oraraa nei.

No reira, mai te mea aita Ietu e tià tino faahou ra i rotopu i teie mau vahine. Na te mea ra i tamau-âau-hia e ratou e faatiàtià faahou i to na

parau. Inaha, e ôuma farii to ratou i te parau, e i nià i te tahi tuhaa te manaò-raa-hia ta Ietu poroì no te tiàtauhouaa. 716

O te mea ia o ta na taata àhu àanana i hinaaro i te faatupu faahou i roto i te mau vahine a faahiti ai i ta Ietu i parau noa na '*A na ô mai ai ra e, E tuuhia te Tamaiti a te Taata nei i te rima o te feia rave hara, e faatataurohia, e e tià faahou ia tae i te rui toru ra.* (Irava 7)

No reira, a haere noa ai te mau vahine i te menema, e riro noa ratou ei ìte no te òhipa i oti ê na i te ravehia. Noa atu ra te reira, te mea faufaa, ia faatupu teie farereiraa e teie haamanaòraa i te fanauraa no to ratou tiàitururaa mai roto mai i te parau àro a Ietu.

No te mea eere tei te ìte-mata-raa noa, tei te tiàturiraa ra e te feruriraa i te parau a te hoê taata aore ra te hoê auvaha parau. O ta Ietu a i haapapu i na taata i te èà o Emauta '*Aue ia puè taata manaò òre e, e te faaroo taiàta i tei hope i te parauhia mai.* (Irava 25)

Irava 6vr, 8vm "A haamanaò i ta na i parau mai,, Ua manaò iho ra ratou i taua parau na na ra". Ia au i tei ravehia e tei parauhia e na taata àhu àanana, ua tae roa ia i te òhipa i nià i te mau vahine. Eere e, na raua noa te manaòraa na ratou paatoà ra

Hau atoà atu ra i te reira, eere atu ra e, na na taata àhu àanaa noa te haamanaòraa i te parau. Na te mau vahine atoà ra e hoì i rotopu i te mau taeàè e te mau tuahine o te òire no te haamanaò i te feia haamoè ôhie aore ra o tei maere ôhie i te parau e te òhipa.

Teie parau e teie òhipa o te au ia haamanaò-tamau-hia, inaha i te matahurahuraraa ra i te purorora mai e te parareraa i roto i tera fenua, tera nunaa e tera taata. A ìte tena a faaroo e a feruri, a ìte tena a àmu e a horomii, a ìte tena a hinaaro e a faairi ei maitaì.

Ei parau e ei òhipa faatupu ora e te faahau parautià, no te àro i te mau ôpuaraa faatupu ìno e te pohe. Ia paruruhia te taata e te rahu taatoà, o na tuhaa no te ôpuaraa ora e te hinaaro tauì òre o te Atua. I teie a oraraa, ia araihia e ia tinaihia te mau tumu haafifi ora.

I titauhia ai te mau tavini faatiàmahia o tei ora mau i te reira na roto i te faaroo e te faaoraraa a te Atua i te mau tau e i te mau vahi atoà. Ia ìte maite ratou i ta ratou tuhaa i pihaì iho i ta te Atua arataìraa e ta na tiaìraa i te taata e te rahu o to na hau maitaì roa.

No tera mau vahine e tera na taata àhu àanaa, ua rave ratou i te mau tuhaa faarooraa e te faaìteraa faaroo i to ratou tau. Ua faaâpihia te reira i

te menema, te hoê vahi manaò-òre-hia e tupu faahou ai te ORA. Te mea
atoà e, e fanau a te tiaitururaa va òre òre EPM 717

I te mau vahi ta te mau tavini o te Atua e haere, mea maità e, na te
haamanaò, na te manaònaò e na te manaò e turaì i te tahi e te tahi. Ia
arataì-mau-hia ra te tahi e te tahi i ô mai i te ta-ôtià-raa a te hinaaro, te
hiroà, te peu, te ture e te faanahoraa o tei haapohe.

I teie hepetoma moà i faanahohia e te Etaretia maru-metia na te ao taatoà
nei, no te haamanaò i to te hui taata faaroo i te parau o Ietu no Nataretia.
Ia haaferurihia tatou e te parau no te matararaa te menema e te òreraa te
taata pohe e vai faahou i to na vairaa.

Ore noa atu a tatou e ìte mata atoà mai te mau vahine i te mea i tupu mau
na. Mai ia ratou atoà ra, ia ìte tatou i te tutonu e te tauà i te mau parau e
te mau tapaò no te tiàfaahouraa e te tiaitururaa. O tei riro ei pororaa na te
taata i maìti-tiàma-hia e te Atua ora mau

Ia faaitoitohia tatou i roto i to tatou titau-raa-hia e te Atua. Ia tià a no te
hoì i te huru e te hohoà mau o to na taata e to na tavini. Ia faahinaaro a
tatou i te reira mai te Arii Tu Pomare 2 i papaì na i te matahiti 1812 e,
*“Teie to ù hinaaro e te Atua, ia faahinarohia ta ù àau i te parau maità, ia
faariàriàhia i te parau ìno.”* (J. Nicole,105)

Taoàhere òrometua

Taioraa : Mataio 28:16-20

“Haere atu ra te mau pipi tino ahuru ma hoe ra i Tarirea, i te hoe moua ta Ietu i parau mai ia ratou ra. » ir. 16

I roto i te àai no te heivaraa Māðhi, e teðteðraa na te Māðhi i te faateniteni i to na fenua ma te parau e, *a amo i te roo o te fenua, a hiò i to mouà*. Ia atea i te fenua, vaitaha noa mai te mouà, ia moè te fenua, mo è atoà te mouà. Ia tere mai te pahi e ìmi i te tahi fenua, te òhipa matamua ta rātou e ìte, terā ia puu mouà, faaìteraa e, e fenua, e fenua. Te auraa, a hiò i te mouà, a hiò i te ora e na roto mai i te vāhi teitei o te fenua. Mai te peu, te hiò ra te Māðhi i te mouà mai te tahi tāpaò no te mana, te pūai, te ora, aita atoà paha i atea roa i te manaò Ati Iuta i te faariroraa i te mouà ei vāhi fārereiraa i te Atua e te mau tupuna. E aha pahi te tahi tumu i hinaaro ai te taata e àè i te mau mouà. No te faaìte ānei e rahi aè ihoā o na i te mouà, e aore ra e teðteðraa na na to na mouà. E rave rahi taata i paìuma i te mau mouà teitei roa ae, ua pohe te tahi pae, e ua tāpae te tahi pae, e aha ra te tumu pāpū i turaì ia rātou.

Aita ānei teie paìumuraa i nià i te mouà mai te tahi haafatataraa atu i te Atua. Eita e òre te vai ra terā manaò no te pārahi fatataraa i pihaì iho i te mau rahu a te Atua, te faarooraa i te reo e te heeuri o te natura. Mai te mea ra e, i roto i te rahi e te aano, te nehenehe e te māmū o te rahu a te Atua, te vai ra te tahi tūàtiraa fatata e te Atua.

I roto i te mau papaì moà, ua riro te mouà ei vāhi moà, te tahi vāhi e tupu ai te fārereiraa e te Atua. I nià i te mouà Horepa, ua fārerei atoà na Mote e te Atua, ua tāuàparau e ua faaìte mai te Atua i to na iða ia Mote. I roto i te Faufaa Apī, ua àfai Ietu ia Petero, Iatopo e o Ioane i nià i te hoè mouà teitei, e i reira to te Atua haapāpūraa i ta na ôpuaraa faaora i te taata na roto i ta na tamaiti here. E òhipa pinepine ihoā ra na Ietu i te haere i nià i te mouà, no te faaatea ia na i te taata, i te peu a te taata, no te hoì i roto i te hana metua, te Atua rahu nui. Mai ta te Taramo hoì e pehepehe ra, « E hiò ānei ta ù mata i te mau àivi ? E noaa ānei te tauturu ia ù i reira ? No ô ia Iehova ra te tauturu ia ù, tei hāmani i te mau raì e te fenua. » E mai ta Ietu i rave noa na, ua î faahou o ia i te tahi pūai taaê, no te puði faahou i nià i te òhipa i anihia ia na ia faatupu.

Te reira rii atoà paha te tumu, i muri aè i to Ietu fāriiraa i to na pohe e to na ūa-faahou-raa, i tītau ai o ia i ta na mau pipi ia fārerei ratou i nià i te hoê mouà i Tarirea. Aita atoà te mau pipi i maere i te mea te ìteraa rātou i to rātou Fatu, te haamori-atoà-raa rātou ia na. E mai te peu noa atu, e fārerei atoà atu tātou i to tātou mau tupuna pohepohe i nià i te mouà, aita ānei te reira e faaite mai ra, e fārereiraa teie e te Atua, mai terā rii atoà paì ta tātou i ìte no Ietu i nià i te mouà no te faahuruêraa, te fāraa mai te mau tupuna, Mote e o Eria.

Ia hiò anaè hia te òhipa e tupu ra i nià i teie mouà, aita ānei te mau pipi e moemoea ra i teie fāraa mai o to rātou Fatu, e aita ānei teie òhipa e riro atoà ra ei faahaparaa i ta rātou tiàturiraa. Na fea te hoê o to rātou i pohe i ìte-faahou-hia ai ua ora. Eita e òre ua tapetepete te faaroo o te mau pipi i te reira taime. Te mea pāpū ra, ua tītau Ietu i ta na mau pipi no te haere mai e faaroo i te tahi parau e tauturu ia rātou i roto i to rātou oraraa i raro nei. Eiaha rātou ia manaò e, te moèraa Ietu, eita ia rātou e faaroo faahou e aore ia e ìte faahou i to rātou i pohe na. I haapāpū ai Ietu « *e inaha tei pihai-atoà-iho vau ia òutou e tae noa atu i te hopeà o teie nei ao.* »

No reira, i mua i terā tītauraa ta te Fatu ia rātou i nià i te mouà, te riro ra terā peu no te paìumaraa mai te tahi âfairaa i ta na iho mau pipi ia fatata atu i te Atua. Teie fārereiraa to rātou i nià i teie mouà, eere noa ia i te tahi fārereiraa e to rātou arataì, ta rātou i matau maitaì a ora noa ai rātou rātou iho. E fārereiraa ra i roto te Atua e te taata, te Atua e ta na ôpuaraa no te taata. E faaueraa ta Ietu no rātou i teie taime, e faaitoito-faahou-raa ia rātou ia faatupu i te mau parau atoà, te mau haapiiraa atoà i roaa ia rātou i te mau taime a ora noa ai rātou i pihai iho ia na.

No Ietu, òre noa atu ai ta na mau pipi e maramarama te òhipa ta rātou e ìte ra, e òre noa atoà atu rātou e haroàroà ra i te faaueraa a te Fatu ia rātou, eere te reira i te parau fifi, tei maramarama e tei òre i maramarama, terā te faaueraa a Ietu ia rātou, a haere i te mau vāhi atoà, a faaite i te parau maitaì a te Atua i to te ao. Aita atu e òhipa e anihia ra ia rātou, mai te tauturuhia e te Vārua Maitaì, ia faaoti i te òhipa i horoàhia i roto ia rātou. Te taata noa atu e fariu mai e e fārii i te mau haapiiraa atoà, a maìri atu i te iòa o te Toru Tahì. Te papetitoraa e aore ra te taumiraa te taata i roto i te iòa o te Atua, e fāiraa te reira tei hinaaro i te pee i to na Fatu.

Aita teie faaueraa na te Fatu i tau i hoê iti noa aè. E tano ā tātou e fārerei i te Atua i nià i te mouà, e aore i te mau vāhi atoa ta tātou i hinaaro. Te mana noa ra terā tītauraa ta te Fatu ia tātou ia haere e faaite i te parau maitai a te Atua e ia faaitoito i to tātou mau taata ia tapeà i te euhe ta ratou i fāi i mua i te aro o te Fatu. Noa atu to tātou mau âau ètaèta, to tātou faaroo òore i to tātou Atua, te tiaì noa mai ra te Atua ia hoì tātou ia na ra, ia paìuma atoà tātou i nià i teie mouà no te fārereiraa.

Te mahana revaraa o te Fatu ta tātou e haamanaò ra, e mahana te reira e òre ai tātou e ìte mata faahou ia na, e e haapāpū-atoa-raa e, ua hoì te Atua io na iho. Te vāhi faufaa ra o ta tātou e tapeà, maori ra, terā ia reo to Ietu e parau ra e, « Eita vau e vaiho òtare noa ia òutou... » Te auraa ra, e au ihoā ia e aita o na i reva. Na te Vārua ra, tei na roto mai i ta na mau parau, ta na mau haapiiraa, ta na mau poroì e tauturu te taata i te ora-faahou-raa i to na faaroo. Aita ānei teie revaraa no te Fatu e riro atoà ra mai te tahi tītauraa na Ietu, e reva atoà anaè na pihaì iho ia na, haere i te vāhi i reira e noaa ai te ora, fārerei i te mau tupuna, fāreirei i te Atua, no te mea, e parau hoê ta rātou e hinaaro nei i te faaite mai.

Ia ora na

Manaèna òrometua

“E Aroha te Atua”

Ètārētia Porotetani Māōhi

Église Protestante Māōhi

Papeete i te, 03 no eperera 2006

REÇU LE
05 AVR. 2006

VEÀ ÒROMETUA

I te mau taeaè e tuahine òrometua,
te mau tiàtono o te Tuhaa VI,

E hoa ino mā e, ia ora na roa i te aroha o te Atua.

Terā mai ta tātou Veà òrometua no te ômuaraa o teie matahiti âpi 2006. Ua faaineinehia mai te reira e te mau taeaè òrometua ei tautururaa ia tātou e rave atu i te faaitoitoraa i te mau ôroà i muri nei.

Te haamanaōhia atu nei tātou e, no te pureraa i te Faraite poheraa, e haapaeraa-māa ta tātou, o tē haamata mai i te 08h00 i te poipoi e tae atu i te 02h00 i te taharaa mahana. No reira, ia faaineine-māite ia tātou no taua mahana ra, no to tātou tiāturi i te faufaa o ta tātou àroraa no te tupuraa o te aroha e te here, te hau e te parautiā i o tātou nei e i roto i teie nei ao.

Ia horoà mai te Fatu o te Ètārētia i te itoito e te òaòa ia tātou no te tāviniraa i ta na òhipa. A fārii mai te tapaò no te aroha e ia haamaitā mai te Atua ia tātou i te ômuaraa o teie matahiti.

Te Perititani o te Ètārētia,
Te Perititani
Taarii MARAEA òrometua

TAPATI NO TE MAU AMAA.
Tapati 09 Eperera 2006.

TAIORAA : Ioane 12/12 - 19.

Irava faaitoito : 15 v.h : « ... *Te haere mai ra to Arii, te parahi ra i nià i te fanauà atini* ».

E hoa here ma e,
 Ia haamaitahia te Atua, i teie mahana taa ê e te parau rahi no tatou te hui faaroo Maru-Metia, i te mea e, o te mahana teie e iriti ai tatou i te « Hepetoma Moà », haamanaoraa na tatou i te mau taima rii hopeà o tei orahia e Ietu, te Tamaiti a te Atua, i roto i te mauui, te oto, te peàpeà, te àti, o tei aratai roa Ia na i roto i To na pohe riàrià rahi i nià i te Tatauro.

E mai te mau matahiti atoà, te iriti nei tatou i teie hepetoma, na roto i te parau no to te Fatu tomo hanahanaraa i roto i te ôire moà no Ierutarema. Tei roto te nunaa Ati-Iuta, i te faaineineraa ia na no te Oroà Pata. E Oroà o tei haamanao i te ohipa rahi nehenehe o ta to ratou Atua i rave i to ratou hui-tupuna, *To na iritiraa mai ia ratou mai roto mai i te titiraa i Aifiti*. E âmui mai to te fenua taatoà e tae noa atu i tei purara i te mau fenua êê, i Ierutarema no taua Oroà ra, no te haamaitai e te haamauruuru i te Atua.

Tei Petania o Ietu i te reira mau mahana, e tei roto i teie nei ôire no Petania to Ietu faatupuraa i te tahi tapao taa ê, tei maerehia e te mau taata atoà. To na ia faatiàraa mai ia Rataro mai roto mai i te pohe. E temeio rahi nehenehe teie o ta te Fatu i rave, e temeio o tei ore a i itehia aè nei, e ua parare teie parau e àti noa aè te mau ôire atoà. E ia haere mai o Ietu i Ierutarema no teie ôroà, e ia faaroo hoi te taata o tei âmui mai i Ierutarema e te haere mai nei O ia, e rave rahi o ratou tei horo atu i rapae i te ôire no te farerei atu Ia na, no te ite e no te hio Ia na. E i roto i te reira huru o ta te taata i faaite mai, e i mua hoi i te temeio nehenehe o ta Ietu i rave na, o ta te taatoàraa i ite e i faaroo, e tià ia parauhia e, ua ô atoà te manao e te hinaaro i roto i te taata e te nahoà rahi e, *e farii poupou Ia na, e faateitei, e haamaitai e e faahotana Ia na*. O ta tatou ia e faaroo nei i to ratou reo pii i roto i te irava 13 o tei na ô mai e : « Hotana, ia ora na te Arii o Iteraera o tei haere mai ma te ioa o te Fatu ». E te reira reo pii i to ratou, ua âpitihi ia e ratou i te tahi peu o ta ratou i rave, maori ra, te ôfatiraa i te âmaa tamara, no te taraperape anei, no te tahirihi, ei faaiteraa i to ratou oaoa, to ratou mauruuru Ia na, e aore ia, no te tuu anei e no te vauvau i nià i te èà-tià e haerehia ra e Ietu, ei tapao no te faaite e, te farii poupou nei e te farii hanahana nei ratou Ia na.

E a tupu noa ai te mau faanahoraa atoà a te taata No na, e a haere noa mai ai Ietu i Ierutarema, te haapapu ra o Ioane e : « *E ite atu ra Ietu i te hoê atini pinia, parahi iho ra O ia i nià iho...* ». E hoa here ma, teie nei ohipa o tei ravehia e Ietu i nià i teie èà no Ierutarema, ua faatupu ia i te tahi parau o tei tohuhia na e te perofeta Tetaria 9/9 : « *Eiaha e matau, e te tamahine a Tiona ; a hio na, te haere mai ra to Arii, te parahi ra i nià iho i te fanauà atini* ».

Oia mau, e hoa here ma, i mua i te mau mea atoà o tei faanahohia e te ravehia ra e te taata no te faateitei Ia na, teie Ietu e hinaaro nei a i te faaite e te haapapu ia ratou paatoà i To na hinaaro rahi e te hoê roa, i te faahaehaa Ia na iho i mua i te

titauraa a Tei tonon mai Ia na i te ao nei, no te faatupu hope roa i te Hinaaro o To na Metua i te rai ra.

Teie ra ohipa o tei ravehia e Ietu, oia hoi, To na raveraa i te pinia atini ei faurao No na no te tomo i Ierutarema, aita ia i maramaramahia e Ta na iho mau pipi. Eita atoà e ore e, ua huru ê e ua au ore atoà ratou i teie ohipa i ravehia e Ietu. No te aha O ia i ore i farii noa ai i te mau mea atoà i faanahohia e teie nahoà rahi o tei haere mai e faahotana Ia na. Teie ra, mai te mea, e ua na reira o Ietu, e tumu ia :

- A tahi, no te faatupu ia i te mau parau o tei tohuhia No na.
- A piti, no te faaite ia e, i haere mai ai O ia i Ierutarema, èere ia no te âmui noa mai i roto i teie ôroà Pata, ia au i To na tiàraa Ati-Iuta, te ôroà tei haamanao i to te Atua faaoraraa i To na nunaa mai roto mai i te titiraa i Aifiti. Ua hinaaro ra Ietu i te faaite e te haapapu e, na roto i To na tomoraa i Ierutarema i nià i te tua o te pinia atini, ua ineine *O ia i te iriti e i te âvari i te Pata âpi*, tapao no to te Atua hinaaro *i te iriti mai i te taata e to te ao atoà nei mai roto mai i te titiraa o te hara*. E te reira, tei roto ia i teie nei ôire no Ierutarema e i te roaraa no teie hepetoma parau rahi o ta te Fatu e ora atu i reira, e rave ai e e ora hope roa ai O ia i te reira, na roto ia i To na mau àti, To na mau mauui, To na pohe, e To na hoi Tia-faahouraa Hanahana mai te pohe mai.

Oia mau, e hoa here ma, na roto i To na tomoraa i Ierutarema i nià i te haehaaraa o tua o te pinia atini, te hinaaro noa nei Ietu i te haapapu i te nahoà rahi, tae noa atu i Ta na mau pipi e ia tatou atoà i teie mahana e, te èà mau e tae ai i roto i te hanahana e te teitei, e ôteu mai ia, e e haamata mai hoi mai roto mai i te haehaa. E te haapapu ra o Ioane e, *ia faateiteihia ra Ietu*, ei reira noa te mau pipi i te maramaramaraa i te auraa mau no teie ohipa i ravehia e Ietu (Parahiraa i nià i te pinia atini). Ia ore atoà ra to tatou tiàturiraa ia tutonu noa i nià i te auraa no teie *faateiteiraahia Ietu*, e tei nià ia i te tatauro, tei roto ra i te Hanahana rahi no To na Tià-Faahouraa. Oia hoi, **UA FAATEITEIHIA O IA I ROTO I TE ORA, E TAUA ORA RA, O TE ORA MURE ORE IA.**

O te ora atoà ia o ta tatou e tiàturi nei e ta tatou hoi e titau nei. No te ora tatou, èere tatou no te pohe. No te Fatu o tei Tià-faahou tatou, e tei noa Ia na te Ora Mure Ore. E mea na roto ra O ia i te haehaaraa no To na pohe tatauro i tae ai O ia i roto i te teiteiraa no te Ora Mure Ore.

I parau ai ta tatou parau e : «... te haere mai ra to Arii, te parahi ra i nià iho i te fanauà atini ».

Ia ora na tatou i te Fatu.

Teiva òrometua

Monire 10 no Eperera 2006

Taioraa : (Ioane 10 : 1 – 11)

I roto i teie taioraa, te ora faahou nei tatou i te mau taima hopea, hou o Ietu a tapea hia atu ai.

Muri mai i te mau manao o ta Ietu i faatae atu i mua i to na ra Metua, ua haere atu ra oia e ta na atoa ra mau pipi i roto i te tahi ô.

I roto i te mataio 26 irava 14 e tae atu i te 16 te faaite hia ra te ohipa ta tetahi o te mau pipi o Iuta Tatariota te ioa i rave, to na ia haere raa e farerei i te mau tahua rarahi, no te faaauraa i te tuhaa ia tuu anae oia ia Ietu i roto i to ratou rima.

Ta ratou faaauraa, ahuru moni ario tia i atura o Iuta i te tahi taima tano maitai no te tuuraa ia Ietu i roto i to ratou rima.

Teie te taima tano maitai e te vahi ta Iuta i manao, i roto i teie ô, i te mea e, e vahi matau maitai hia e ana i te mea e, mea pinepine o Ietu e ta na ra mau pipi, o Iuta atoa hoi to roto, i te haere i taua vahi ra.

Haere mai nei te tahi pupu taata tei faataa hia e te mau faritea te mori e te mauhaa i to ratou ra mau rima.

Ua ite hoi o Ietu i te ohipa e tupu nei, i te mea e, i roto i te Ioane 14 irava 21 e tae atu i te 30, teie to na reo i nia i ta na mau pipi, e haavare mai te hoê o outou ia ù, e ua parau atu ra ia Iuta, ta oe e rave ra ia peepee i te rave.

Te iteraa o Ietu ia ratou e o Iuta atoa hoi i rotopu ia ratou i te haereraa mai, nuu atura i mua ia ratou ma te parau atu e, o vai ta outou e imi na. Pahono maira ratou ia na e, o Ietu no Natareta ra. Parau maira Ietu ia ratou e, o vau nei hoi ia.

I to ratou faarooraa ia Ietu i parauraa mai, ua otohe ihora ratou e topa atu ra.

Ua tapiti faahou O Ietu I te parauraa atu ia ratou, o vai ta outou e imi na, tapiti faahou ta ratou pahonora e, o Ietu o Natareta.

O vau nei hoi ia te imi nei outou ia ù, a tuu ia i te toe ia haere.

Rave atu ra o Petero i ta na ra oe, motu roa ae nei te taria o te tavini o te tahua rahi ra ia na. Teie ra te parau a Ietu ia Petero, eiaha vau e, e inu i te aua a te Metua i ho mai na u ra, a fahoi i ta oe i roto i to na vairaa.

Teie ta tatou parau, te tahi noa ra hoi mau tuhaa i tapea hia mai, a tahi, te ite ra ia o Iuta i te vahi i reira e haru ai ia Ietu, aita o Iuta i ite noa i te reira vahi, ua ite atoa ra oia i te huru o Ietu i tupu roa ai to na manao te reira te taima tano no te tuuraa ia Ietu i roto i te rima o te Faritea.

I mua i te ite e te aravihi o te taata i te parau a Ietu te faaite maira teie parau ia tatou e, eiaha te reira ia riro ei ravea no te tairiraa, te vavahiraa e te faahiaraa i te taata. Fatata e, o tatou anae tei ite, o tatou to nia ae i te tahi.

Eiaha te reira ite ia riro atoa ei ravea no te faainoraa e ei haavaraa i te tahi.

Te riro atoa nei te haaporaa ei ravea atoa e amahamaha ai te mau utuafare, fatata e, ta te tahi aorera ta tetahi te ite papuraa ia Ietu. Hoê a hoi Ietu teie e parau hia nei, aita e Ietu rahi e aita e Ietu nainai.

Ia riro te iteraa ei ravea no te faatiaraa e te tautururaa ia tatou iho na mua roa e te mau taata e aua faaati nei ia tatou.

Te piti, ia riro ta tatou imiraa ia Ietu, ei imiraa mau, ia ora mure ore hia tatou. Mea rahi roa ia te tahi mau tumu i teie mahana i imi ai te taata ia Ietu, aita te reira e opani hia nei, a imi i te mea e, teie anae te rave e o oia te rave hopea no o mai i te Metua, e horoa hia nei ia tatou no te faaineine papuraa ia tatou no te patireia o to tatou ra Metua te Atua mana hope.

Te parau hopea, te huru ia o Petero i mua i te ohipa e tupu nei to na manaoraa e ta na faaohiparaa ma te ore e tia i te faaueraa a Ietu.

Ta te reira e haapii maira ia u, te hioraa ia i roto i to u nei oraraa e i mua i te mau ohipa e tupu nei, na Ietu anei hoi teie faaueraa ia u.

Te auraa, te ite hia anei ra hoi te tupuraa o te hinaaro o te Atua i roto i te ohipa o tau e rave nei, e tia i te faaueraa a te Fatu, no te tahi, ua faaue e mai na te Fatu, e te pinepine noa nei tatou i te parau e, ia tia i te Fatu.

Te vai nei te faaueraa a te Fatu ta Ietu i te pae hopea o ta tatou nei taioraa, te uiraa, te faaroo ra anei hoi tatou i ta te Fatu, aore ra te faaroo, te tapea e te faaohipa noa nei tatou i ta tatou iho.

Ia horoa mai to tatou Fatu i te iteraa i ta na tauturu e ta na faaitoitoraa ia tatou.

Ia ora tatou i te Atua mau.

Taaroarii TOOFA orometua

Mahana piti 11 no Eperera 2006

Taòraa Pipiria : Ioane 18/12-27

I roto i teie pene 18 a Ioane, mai te irava 1-14 e te irava 19-24, te tumu parau : To Ietu ia haru-raa-hia e aore ra tapeà-raa-hia. Areà i te irava 15-18 e te irava 25-27, te tumu parau : To Petero ia hunaraa i to na Fatu, o ta tātou ia parau e hiò mai i teie nei.

Hou rā te manaò e tūtōnu atu ai i nià i ta tātou parau, e mata na rā tātou i te horoà rii i te tahi manaò i nià i to Ietu tapeà-raa-hia. E parau teie e faa-toro-tià-hia nei i nià i te Ètārētia i hamani-ino-hia.

Oia mau, i roto i te Faaauraa tahito, ua ìte tātou e i faa-titi-hia na te nūnaa a te Atua i Aifiti e i Papuronia e rave rahi matahiti i te maoro. E te reira òhipa i tupu i nià ia Iteraera, ua himene ia te mau pāpai taramo.

Mai te peu, i teie nei ua tapeà/haru-hia o Ietu, ia ara atoà te Ètārētia e e tupu atoà taua òhipa ra i nià i to na mau mero. Ia vai ara noa te Ètārētia i te òhipa e aore ra i te mau hamani-ino-raa e tupu nei roto i teie nei ao. Inaha, e rave rahi mau fenua i teie mahana i roto i tetamaì, e e rave rahi mau taata e pohe nei i te mahana hoê.

I teie nei rā, e hiò mai tātou i ta tātou tumu parau no teie ahiahi : "To Ietu haru-raa-hia." I to Ietu tiàraa atu i mua i te tahuà ra ia Ana, èere roa o Ietu i te hohoà no te hoê taata tapeàhia, i te mea ua faaite o Ietu i to na manaò i te tahuà mai te hoê taata tiàmā.

Ua ui te tahuà ia Ietu i te mau òhipa o ta na i rave. Aita Ietu i huna, ua faaite rā o ia i te tahuà i te mea e tià o ia i roto i te mau tunato e haapii ai i roto i te parau mau. Te parau nei o ia i te tahuà ma te tiàmā. E riro ihoa i te tahi taime e hau na te manaò o te taata tapeàhiua i to te haava.

Eiaha ia aramoinahia e, i roto i to na mau àti, aita ihoa Ietu i fati noa atu i mua i te feia i pari mai e aore ra i haava mai, maori rā i mua anaè i to na metua i te ao ra, aita rā i mua i te mana o te taata. Aita hoê noa aè taime i faaruê Ietu i te mana o te Atua, e tae noa atura i to na pohe tatauro. Na roto i to na pohe, ua faa-tià-faa-hou Ietu i te parau tià ia ora te taata.

I mua i te mau parau a Ietu i nià i te tahuà, aita te tahi teuteu i mauruuru, e ua tãiri mai ra ia na. E mea fifi mau te taata i mua i te parau tià a te Atua. Aita Ietu i horo atu i te tahi pae, ua parau rā o ia e : "Mai te mea e ua hape ta ù parau, a faaite mai ta ù hape."

Mai te mea tei roto Ietu i te rima o te taata, e tapaò te reira e, ua ineine o ia i te faatupu i te hinaaro o to na metua. Aita Ietu i huna i te hinaaro o te Atua ia na. E terā mau parau ta Ietu i faaite i te tahuà, e hohoà ia mai te tahi fãiraa faaroo. Ua riro te reira ei moihaa na Ietu no te pahonora a te feia i faautuà mai ia na.

E aha te huru o to tātou faaroo ? E moihaa anei te faaroo i roto i to tātou rima no te patoi e aore ra no faaite i te ìno. E mau maru metia tātou, te auraa e feia tātou tei fãi i to tātou faaroo i mua i te taata e i mua atoà i te Atua.

Terā te òhipa tumu a te Ètārētia, o te faaite i te parau mau e te parau tià a te Atua, i te vahie te reira to te Atua tuuraa ia na. Mai ia Ietu i faaite i te parau mau a te Atua i mua ia Ana, no te mea aita te tahuà i fãrii ia taua parau mau ra, ua māmū Ietu. Na roto i to na tapeà-raa-hia i reira to tātou iteraa atu e e taata tiàmā mau Ietu.

Te piti o te tumu parau o ta tātou e hiò mai : To Petero ia hunaraa i to na Fatu. Oia mau, o Petero tei parau na e : "E pohe vau e o òe atoà , e òre roa vau e huna ia òe..."Te auraa, ua ineine o ia i te pohe no to na Fatu. E parau terā na te hoê aito.

E mea rahi te tahi mau tapaò tei faaite mai i to na huru. I te taime i haruhia ai Ietu i roto i te ò, ua tãiri o ia i te tarià o te hoê faaèhau. Ua âpee o ia i te mau vahi o ta Ietu i haere e i te mau vahi o ta Ietu i haapii e tae roa atura i roto i te aumoa o te tahuà ra o Ana. Ua âmui atoà o Petero i te âparauraa a te feia i putuputu mai i roto i te âua o te aoraì o te tahuà.

Teie rā i mua i te mau parau a te mau taata i ìte ia Petero, i reira, ua tauì to na manaò. Terā tiàraa aito to na, ua morohi ia, te auraa, ua tauì ta na parau, ua huna o ia i to na Fatu. Terā parau ta na i faahiti : "E pohe vau no to ù Fatu" i teie nei, aita o ia i mataro faahou i teie taata.

I mua i terā òhipa ta Petero i rave, ua òto o ia i te haamā, i te mea e, ua totoā o ia i to na Fatu. E mea rahi roa te tahi mau hiòraa i faaitehia mai ia tātou. A hiò na ia Mote, ua rave atoà o ia i te tiàraa aito ma te taparahi i te taata Aifiti, e aha ta tātou i ìte i muri aè, ua tonohia o na e tià i te nanā e 40 matahiti i roto i te metepara. Na reira atoà o Tauro (Pauro), ua haamou o ia i te mau maru metia i Ierutarema, areà i nià i te eà no Tamateto, ua hià o ia.

Te ìte ra tātou i to rātou paruparu. Terā atoà to tātou huru. I mua i te mau òhipa a te Atua, e apū na tātou i nià iho, e i muri mai, e faaruê tātou, e tauì tātou i te tahi èà ê atu.

Te òhipa ta Petero i rave, o to na iho pohe ta na i rave. E haamata te pohe i te taime tātou e parau ai e : "éere o vau, o mea mā rā." Èere ia vau terā e hinaaro e pohe no to ù Fatu, o to ù Fatu rā terā e horoà maira i te ora no ù, na roto i to na pohe tatauro.

Oia mau, i mua i te òhipoa ta Petero i rave, o tātou atoà terā. Aita rā Ietu i faaruê ia Petero, e teie to na reo i nià ia Petero : "A faaamu i ta ù mau arenio..." I nià i to tātou faaroo e patu ai Ietu i ta na Ètārētia. Ia ora na !

Natupuàì òrometua

Mahana toru 12 no Eperera 2006

TAIORAA: Ioane 18/28-40.

IRAVA FAAITOTORAA :Ioane 18/30vh

« AHIRI OIA ,E ERE I TE TAATA HARA,EITA MATOU E TUU ATU IA'NA IA OE RA ».

AROHARAA...

I muri ae i to Ietu faateiteiraa hia e te nunaa,i muri i to Iuta haavareraa hia e Petero,i teie mana , tei te toru ia no te mahana tatou, i teie ahiahi.Ua haru hia o Ietu e te mau ati-Iuta, ua haava ratou ia'na, e i roto i ta ratou hiðraa: e taata hara teie , e, mea tià ia faautuà hia.Taitai atura, ratou ia Ietu i te tavana rahi Roma oia hoi o Pirato e faaterera i taua fenua ra; no te mea tei ia'na te mana hope, no te faaotiraa. Teie ra te reo o Pirato:

"I PARI MAI OUTOU I TEIE TAATA I TE AHA."

Teie te parau a te mau Ati-Iuta: *"AHIRI OIA ,E ERE I TE TAATA HARA RA, EITA MATOU E TUU ATU IA'NA IA OE RA,"*

Tei roto te tavana rahi i te i te titorotoro raa i te parau mau, te parau e tano ai te hau Roma ia horoà i ta'na faautuàraa. Te parau e aore ra te ohipa ta Ietu i rave e tano ai te ture Roma ia taìri ia'na.

I mua i te pahonora a te mau ati Iuta.Aita o Pirato e papu ra,i te hapa i ravehia e Ietu.Teie to'na reo *"A RAVE MAORI OUTOU, A HAAVA IANA I TA OUTOU MAU TURE"*. E teie te reo o te ati-Iuta *"EITA E AU I TA MATOU TURE IA TAPARAHI MATOU I TE TAATA"*. Te papu ra ia tatou i onei; tei hea to ratou manao i te vairaa, e, eaha te ohipa ta ratou e titaura, oia hoi te utuà pohe.

O vai teie mau Ati-Iuta? Te parauhiara i roto i te irava 28 *"UA ARATAI ATURA RATOU IA IETU I TE HAAVARAA , MAI TE FARE MAI O KAIAFA RA : E AITA TE ATI-IUTA I TOMO I ROTO I TE HAAVARAA O TE VIIVII RATOU, E O TEI ORE HOI RATOU O TE AMU I TE PATA RA"*.

Tera mai ia to ratou huru:peàpeà rahi to ratou,ia viivii ratou ia tomo io te etene,peàpeà rahi to ratouia ore ia faarii i te pata.Aita ra ratoue peàpeà ra i te opuaraa haapohe ia Ietu:te hoè taata hara ore.

Te auraa,ia ma noa to ratou rapaeraa,ia faarii noa ratou ite pata: ta ratou ia oroà :oihoi Te uaina,te faraoa faahopue-ore hia e te miti papaa.Are ta manao ino e vai ra i roto i te aau:oihoi te haapoheraa i te taata, e ere ia i te mea peàpeà.

Inaha hoi,te oroà pata,e oroa faatiama raa; mai te mea te hinaaro nei tatou ia ma to tatou rapaeraa,ia haapao papu i ta tatou mau faanahoraa no te haamoriraa. Te titau atoà hia ra tatou ia ma to tatou to rotoaraa oiahoi to tatou aau;o te mea faufaa roa ae ia.

I mua i tei huru, o te mau Ati-Iuta, ua peàpeà o Pirato, aita tona manao e topa ra. Ua fariu atura i nià ia Ietu, na'o atura: *"O TE ARII OE NO TE ATI-IUTA"*. Te pahono ra o Ietu i te nao raa ia haapoto tatou i te manao: *"NO OE ANEI TENA MANAO E AORE RA NO TE TAHI"*. Teie te reo o Pirato; Na o oe nunaa e te mau tauà i tuu mai ia oè i roto i toù rima.

I mua i teie huru pahono raa, te ite ra tatou e, aita o Pirato e ite i te hara e tano ai te ture e haapohe ia Ietu. Manao aera oia e, te raveà e ora Ietu ia tuu hia i mua i te nunaa Ati-Iuta, na ratou ia e faaora ia Ietu. Ua ite ra tatou e ua maïti te nunaa ia Parapa te taata eia.

No reira , no tatou i teie pò, na roto i te huru o te mau Ati-Iuta i mua i te titaaraa a te Atua. Te faaite noa maira i to tatou huru i te rahi o te taima e atea ai tatou i te hinaaro o te Atua. Te auraa te haapohe noa nei tatou ia Ietu i te mau mahana atoà .

No reira ia riro teie parau na tatou no teie po, ei tauturu raa ia tatou i roto i ta tatou mau taviniraa e to tatou faaroo. E ara ia tatou i te haava noa ia i te taata a haava faahou a tatou i to tatou Fatu

Iaorana

Hitiura òrometua.

Mahana pae 14 no Eperera 2006
Faraitē poheraa

Ioane 19/16 vh-30

I teie mahana haamanaò ai tātou i to te Fatu, te Tamaiti fānau tahi a te Atua, pūpūraa ia na iho no te faaora ia tātou i te pohe, no te tāmā i ta tātou hara e ia riro hoì e feiā faatiāmāhia i mua i te Atua.

Ia ora na òutou atoà na i āmui mai teie taima pureraa no te tomo i roto i te haapaeraa tei faaauhia na tātou i te mau matahiti atoà. Ta tātou tiàturiraa, no te aroha rahi o te Atua ia tātou i horoà mai ai o ia i ta na Tamaiti. No reira, ia haamanaò ia tātou e ua faaère to tātou Fatu ia na iho i to na ora, ia ora tātou.

Nā roto i te haapaeraa ta tātou e ora atu i teie mahana, te tuu nei tātou i to tātou manaò, to tātou àau e to tātou pūai no te hiò i to tātou Fatu, te Metia ra ia Ietu, tei fārii ia tuuhia o ia i nià i te tātauro. Te vahi i faataahia no te taata hara, no te taata i rave i te tahi mea tano òre.

Nā roto i terā huru i to te Fatu, ua fārii o ia i te amo i te utuà i faaauhia no tātou. Ua fārii i te haamā e te faaòò a te taata, o ia te « *Arii o te āti Iuta* » ia au i te pāpāraa a Pirato, tei òre e ìte e nahea rā te faaora ia na iho. E ère e no te mea aita ta na e rāveà, e ère atoà e no te mea e hinaaro faaahaaha to na i mua i te pohe, e aore ia i mua i te aro o te taata.

No te mea rā, ua ìte o ia e, aita atu e rāveà e upootià ai o ia i nià i te mana o te pohe, i nià i te mana o te ìno, maoti rā, te haereraa nā roto i taua pohe ra.

O te hoê teie o te mau parau àro o te Evaneria, ta te Tamaiti a te Atua i hinaaro i te faaite mai ia tātou. No reira, teie mahana ta tātou e parau nei te faraitrē poheraa, e aore ia e faritē moà, e ère ia no te faahanahana i te pohe o te Fatu, e aore ia i te upootiàraa o te pohe. E ère atoà hoì no te mea noa o te hoê teie mahana o te hepetoma moà, i haamoàhia ai teie faraitē. E mahana rā teie, e haamanaò ai to te Etārētia i te faaroo o te Fatu i te ôpuaraa faaora a to na Metua. Te mahana teie i haapāpū ai te Tamaiti i to na Metua i te huru o to na faaroo tei òre i nounou i to na parau, tei òre i nounou i te tapeà i to na ora e i to na hanahana, tei faataa rā i to na tātoàraa no te hinaaro o to na Metua.

I nehenehe ai ia Pauro ia parau e, « *ua tiàhia tātou i te faaroo, e hau to tātou i te Atua ra* ». Te auraa, maoti te faaroo o te Tamaiti i matara ai te ùputa o te ora ia tātou te taata nei. Nā te faaroo o te Metia i faatiāfaahou ia tātou i mua i te Atua. E nā te faaroo o te Metia i faahau ia tātou e te Atua, i nehenehe faahou ai ia tupu te hoê faaauraa āpī i rotopū i te tātou e te Atua.

Teie Tamaiti ta tātou e Parau nei, te Tamaiti a te Atua teie to na ìda e to na tiàraa tei pāpāhia e Pirato e tei faatupu i te ìnoìno i roto i te mau aratai faaroo āti Iuta. Tei te irava 17 ia e te nā ô ra :

« *O Ietu i Natareta, te arii o te āti Iuta ra* ».

Ta Pirato teie pāpāraa i nià i te tahi àpi rāau i pātitihiā i nià aè i te upoo o te Fatu. Aita o Ioane e haapāpū ra e, te tiàturi ra ānei o Pirato i teie parau, ta na i pāpāi. Aita atoà o ia e haapāpū ra e, ua ìte ānei o ia i te auraa no te reira Parau e e aha ta na e

faatupu i roto i te fēuriraa e te tiaturiraa o te taata. I roto ānei i te mau āti Iuta, i roto ānei i te mau ètene. Tei pāpū noa, aita roa o ia i hinaaro i te faataui i te mea ta na i pāpai. Noa atu te aniraa a te mau Tahuà i tià atu i mua ia na, teie to na reo, « tei pāpaihia, ua pāpaihia ia ».

Te ìte atoà nei tātou e, e pāpaiāraa teie tei òre roa i mauruuruahia e te mau Tahuà no te mea, te haapāpū noa ra teie parau i te tiaturiraa e vai ra i roto i te tahi pae o te nūnaa e "*te Arii mau teie o te āti Iuta*", o ta rātou hoì i àro noa na. Mai te mea, ua upootià ta rātou ôpuaraa e tuu ia Ietu i te pohe, te tumu mau rā o ta rātou ôpuaraa, aita ia i manuia. No reira, ua rahi aè to rātou peàpeà i te mea i pāpaihia e Pirato, i te ìno ta rātou i rave, te turaa ia Ietu i te pohe.

E no te mea, te rahi ra te taata i te haere mai e hiò i te òhipa e tupu ra, te rahi atoà ra ia te taata e ìte ra e e taiò ra i te mea i pāpaihia. Hau roa atu, e toru reo i faaòhipahia, te auraa e ère atu ra te āti Iuta anaè terā e taiò ra, te mau ètene atoà rā i tae mai i Ierutarema. Te auraa, to te ao tātòtoà terā e taiò ra i te i te mea i pāpaihia. Te ao tātòtoà terā e ara ra i te òhipa i ravehia e te mau āti Iuta, te òhipa i ravehia e Pirato e te òhipa i ravehia e te Fatu iho.

No reira, òre noa atu ai Pirato e ìte i te auraa o te òhipa o ta na i rave, te riro nei ta na pāpaiāraa i nià i teie àpi rāau mai te tahi faaàteraa Evaneria i te āti Iuta e i te mau ètene i tae mai i Ierutarema e no tātou hoì i teie mahana. Te riro nei o ia, te taata i faoti e tuu ia Ietu i te pohe, ei ìte matamua no te faaite i to te ao i te tiàraa mau o Ietu « *O Ietu i Nataretā, te arii o te āti Iuta ra* ». Te haapāpū atoà ra te reira parau i te mea i himenehia e to Ierutarema i te mahana a tomo ai Ietu i roto i te òire.

E mea tià atoà rā e i teie mahana ia haamanaò tātou i teie parau ta Pirato i pāpai tei haapāpū mai ia tātou, o vai teie ta tātou e parau nei, no hea mai o ia e te tumu o to na pohe. Te Fatu ta tātou e parau nei, o Ietu ia. To na auraa, "*te faaora nei te Atua*". Nā roto i te mea ta na e ora ra i roto i ta tātou parau, te haapāpū noa ra i te auraa ta te reira ìda e faaite ra. E mea nā roto ia na, e mea nā roto i teie ìda to te Atua hinaaroraa e haafātata mai ia na ia tātou e e parau mai ia tātou. Te parau àro o teie huru tupuraa òhipa i te mea ia, ua tuu-roa-hia teie haapāpūraa i nià i te hohoà o te faautuàraa i te utuà pohe, oia hoì *te tatauro*. Te vāhi tei òre e hinaarohia e tātou i te haere, tei vāhi o te ìno e aita to na e fāito. I reira to te Ietu piiraa mai ia tātou no te ora e no te ora mure, eiaha rā no te pohe.

Te haapāpū atoà ra teie parau e no Nataretā o ia. Te auraa, no te tahi tuhaa fenua pāpū maitai i Paretetina. E ère no te fenua nei, e ère no Marite, no Farāni e aore ia no te tahi fenua ê atu. I ô to te Atua hinaaroraa i te haamanaò faahou i te taata i to na Parau nā roto i te tahi nūnaa, te nūnaa āti Iuta ia. E parau mau roa ia hiò tātou i teie mahana i te rahiraa o te mau fifi e tupu nei i teie mau pae fenua, aita ia faaite mai ra i te tahi hohoà e au i te ôpuaraa faaora a te Atua. Eiaha rā ia moèhia ia tātou, teie huru ìno i to te taata e aore ia i to te tahi nūnaa, e ère ia te Atua te tumu. I nā reira atoà na te mau nūnaa marumetia e te nā reira noa nei i teie mahana. Eiaha atoà e manaò e, tei rāpae tātou i te reira huru ìno. Eiaha hoì e manaò e, matara tātou i te reira ôpape o te ìno mai te peu e tātòtià noa ta tātou hiòraa i nià ia tātou e i to tātou parau.

I te Tamaiti rā a te Atua, ia *Ietu i Nataretā, te arii o te āti Iuta* e noaa ai te ora, e ìte ai tātou i te èa e tae atu ai i te Atua ra. Mai ta te Fatu iho i parau atu ia Toma i hinaaro i te ìte i te èa e tae ai i te Metua ra, "*o Vau te Èa, te Parau mau e te Ora*".

No reira, e te mau taeaè e tuahine, i teie mahana haapaeraa na tātou o te tahi ia parau e au ia tātou ia haamanaò faahou mai te peu ua moèhia e aore ia ia haapāpū mai te peu aita e pāpū faahou ra. O Ietu i Natareta te Tumu o to tātou ora.

IA ORA NA !

Taarii òrometua

Mahana mǎa 15 no êperera 2006

Taiòraa : Ioane 19,31-42.

Porò : Ioane 19,36-37 « I tupu ai hoì teie nei mau peu, ia tià te parau i pāpaihia ra e, E òre te hoê ivi o na e ôfatihia. E tē nā ô mai ra hoì te hoê maa parau i pāpaihia ra e, E hiò rātou i ta rātou i pātia ra ».

E hoa ìno mǎ,

E piti tau tuhaa rarahi ta tātou e hiò mai i roto i teie taiòraa na tātou no teie mahana :

A tahi : Te ârēnio o te Pāta e te arii tei pātiahia (19,31-37) :

Hou aè e i muri aè i te poheraa o Ietu, e no te tātara i te auraa no te tupuraa o teie òhipa ta tātou e ìte nei i roto i teie taiòraa na tātou no teie mahana, ua hōroà te mau èvaneria hiò-âmui i te tahi mau tǎpad mǎere, tei riro mai te tahi « haamanaòraa » i te huru no te pohe o te Tamaiti a te Atua : e ìtehia te pōuri taòtaò ; e haapōurihia te mahana ; e mahae te pāruru o te hiero, e i roto i te èvaneria a Mǎtaio, e tupu te tahi âueueraa fenua. Aita teie mau parau e ìtehia ra i roto i te èvaneria a Ioane. Te hōroà noa nei o Ioane i te tahi parau, tǎ na iho i fatu, no te tātara i te mau òhipa i tupu i muri mai i te pohe o Ietu (ìrava 31-33).

Tae roa mai i teie taimē nei, e au ra e, te faatià noa ra o Ioane i te mau òhipa i ravehia e te mau faèhau i nià i nǎ taata i faatataurohia e o Ietu, i muri aè i to rātou poheraa. E no te mea hoì, te ineine roa mai ra te Ôroà Pāta, e aita hoì e taata e haapaehia i nià i te tatauro, e no te faadiòdi i to rātou pohe, ua ôfatihia te âvae o nǎ taata rave parau ìno i faatataurohia i pīhai iho ia Ietu. Te haamanaò atoà mai ra rǎ teie parau i to Ietu tuuraahia e te mau âti-Iuta ia Pirato ra, no te mea, e taata ôrure hau teie. E tià roa hoì ia Pirato ia haapae noa i teie mau tino pohe i nià i te tatauro, ei faaturoriraa i te manaò o te nūnaa, mai tei rave-pinepine-noa-hia na e te Hau Rōma, i roto i te tahi fenua tei haruhia e rātou. Aita rǎ te reira òhipa i tupu, e ua hinaaro o Ioane e faaìte e, na roto i to na pohe, te haamanaò noa mai ra te reira i te manahope o Ietu no te pūpū i to na ora ei faora i to te ao (cf. 10,18).

E i te taimē i pātia ai te hoê faèhau i te àoào o Ietu, ua tahe mai te toto e te pape, ei haapāpūraa e ua pohe mau Ietu. Ua rave rǎ o Ioane i teie nǎ parau ho te « toto e te pape », tei faaòhipahia e te mau metua o te faaroo no terǎ ra tau, ei tǎpad faaìteraa i te mau maru-metia i te auraa mau no te pohe o Ietu. Te pape tei tahe mai mai roto i te àoào o Ietu, tē faatoro noa te reira i nià i te parau no te pāpetitoraa, tei tātara i te parau no te tahi « fǎnau-faahou-raa » o te taata faaroo (hiò i te 3,5). Ârēa te parau no te toto, e tǎpad ia no te èufari, o tē òre i faaea i te faaàmu i te ora âpī ta te Atua i faaineine no te taata (hiò i te 6,54.56.63). Teie te tahi o te mau parau tei turu i ta Ioane hiòraa i te parau no te iho-metia o Ietu.

Terǎ manaò e hōroàhia ra i te ìrava 35, e parau teie no te pipi herehia e Ietu, tei pǎrahi i te tumu o te tatauro e tei ìte mata i te parau no te pohe o Ietu e te auraa o te reira

pohe no te tiàturiraa o te taata. No Ioane, te haamanaò noa mai ra o ia e, no te haafānau i te tiàturiraa i roto i te taata, e na roto ihoā ia i te tahi fāiraa faaroo a te tahi taata tei « ìte » i te tupuraa o te reira òhipa. Te haamanaò noa mai ra teie parau i te tahi parau tei faahitihia i roto i te 1,34 : « Ìte atu ra hoì au, e teie tā ù parau, o te Tamaiti ia o ia na te Atua ». Te auraa, e haere āpīpiti noa te « ìte » e te « faaìteraa », e taua faaìteraa ra, ua òmua-ê-hia mai na te reira e te Atua iho (5,32.37). O te òhipa ia i ravehia e te pipi herehia, mai tei fāi-atoà-hia e Ioane Pāpetito, te ìte matamua i to Ietu riroraa ei ārēnio a te Atua (hiò atoà i te 10,41). Te riro atoà ra teie mau faaìteraa mai te tahi tupuraa no te Parau i pāpaihia no te Metia : « I tupu ai hoì teie nei mau peu, ia tià te parau i pāpaihia ra e, E òre te hoē ivi o na e òfatihia. E tē nā ò mai ra hoì te hoē maa parau i pāpaihia ra e, E hiò rātou i ta rātou i pātia ra » (Hiò i te Taramo 34,21).

Ua hinaaro atoà rā o Ioane e haamanaò faahou na roto i teie manaò i te parau no te « ārēnio o te Pāta », o tē haapadhia to na parau i roto i te faanahoraa òroà o te Pāta : « to na mau ivi, eiaha roa atu òutou e òfati i te reira » (Ètoto 12,46). E te parau no te pātiaraahia te àòò o Ietu, te haamanaò atoà ra o Ioane i te tahi parau i faahitihia e Tētāria : « E nā ù e ninii atu i nià te ùtuafare o Tāvita, e i nià atoà i te mau taata no Ierutarēma, i te vārua aroha e te ani ; e na rātou e hiò atu i ta rātou i pātia ra, tei òto i te Tamaiti hoē nō na ra, e mauui rahi to rātou ia na, mai tei mauui i ta na matahiapora » (Tētāria 12,10). E mai te peu e, na te tahi faèhau rōma i pātia i te àòò o Ietu, te faaara ātea noa mai ra te reira i te tuuraahia te parau no te pohe o Ietu i mua i te aro o te mau ètene. Ua riro atoà rā te reira mai te tahi haamataraa no te pororaahia te hau arii o Ietu i te mau taata atoà, tei haapāpū mai i te fāiraa faaroo a te raatira hānere : « teie taata, o te Tamaiti mau teie a te Atua » (Mātaio 27,54).

A piti : To Ietu haapouraahia mai nià mai i te tatauro e to na tuuraahia i roto i te menema (19,38-42) :

Teie tuhaa hopeà no teie parau no te mau àti o Ietu, « to na haapouraahia mai nià mai i te tatauro e to na tuuraahia i roto i te menema », te haamanaò faahou mai Ioane ra ia tātou i te parau no to Ietu faateiteiraahia i nià i te tatauro (19,16 vr–18), e tē hōroà faahou nei o ia i te tahi mau hiòraa āpī i nià i teie tumu parau. Teie parau o Iotēfa no Ārīmātaio, tei ìtehia to na parau i roto i te mau èvaneria hiò-āmui, ua faarirohia o ia e Ioane mai te hoē o te mau pipi a Ietu (i roto i te èvaneria a Ruta e ta Māreto, ua riro ia o ia ei mero no te tahi Āpooraa – eita e òre, te Āpooraa a te Tūnēteri). Te haapāpū ra o Ioane e, e pipi teie tei haere huna mai ia Pirato ra no te ani i te tino o Ietu, no te mea, te vai ra to na mataù i te àti-Iuta. Te ìte atoà ra rā i ò nei i to Pirato fāriiraa i te aniraa a Iotēfa, āreà i te ìrava 31, aita o ia i fārii i te piti o te aniraa a te mau àti-Iuta.

I muri mai, ua haere atoà mai o Nītōtemo i te ruì, mai te òhipa atoà tā na i rave i roto i te tere fārerei ia Ietu i te 3,1s, no to na atoà hoì mataù i te àti-Iuta. Ua āpiti atu o Nītōtemo ia Iotēfa, no te faatae i to rāua tāpaò aroha hopeà ia Ietu. E te moni rahi hoì no teie rāau noànoà (ua rahi atu i ta Māria no Pētānia – 12,7) ta Nītōtemo i faaineine no te miri i te tino o Ietu, te faaite noa mai ra te reira i te tiàraa arii o Ietu. O te pohe anaè no te tahi taata tiàraa teitei, tē tano ia faanahohia te tahi òhipa mai teie te huru, ia au i te peu no te miriraa tino i roto i te nūnaa àti-Iuta. Terā faanahoraa no te hueraa i te tino pohe o te tahi taata i roto i te āpoo, ia au i te huru utuà e tano ia na, aita te reira i ravehia i nià ia Ietu. Ua tuuhia te tino o Ietu i roto i te menema, mai te tahi

taata tiàraa teitei ra te huru. Te huru e te òhipa i ravehia e Iotēfa e o Nitōtemo, ua riro ia mai te pure a te feiā faaroo i mua i te Ârēnio i taparahihia (Âpōtarupo 5,8-12).

E teie parau no te « ô » e faahitihia ra i te mau ìrava hopeà no teie taiòraa (ìrava 41-42), te haamanaò noa mai ra te reira i te parau no te « rāau o te ora tanuraahia i rōpū i te ô » (Tēnete 2,9). No Ioane, ia riro te parau no te tatauro o te Metia « ei puna no te ora e no te pohe-òre no te feiā faaroo », mai te tahi pape e hōroà i te ora i te feiā atoà tei poiā, ia au i te hohoà o te pape tei tahe mai mai roto mai i te àòda o te Tamaiti a te Atua. Ua riro mau hoi teie huru hiòraa ei haapāpūraa i te fāira faaroo a Ioane : « e hōroà te Tamaiti a te Atua i te ora », teie Tamaiti tei tuuhia i roto i te tahi menema aore e taata i vaihohia i roto, eere i te mea ātea roa i te vāhi e haapaò ai te âti-Iuta i te parau no te Pāta, no te mea, e mahana faaneheneheraa, e no te mea hoi, tē fātata roa mai ra te taime e haapaò ai te nūnaa âti-Iuta i te parau no teie « ôroà haamanaòraa no te Pāta ».

Julien Iotua MAHAA

Te tahi faatoro manaò (chiasme) no te tauturu i te feruriraa :

A. To Ietu faateiteiraahia i nià i te tatauro (16 vr–18)

B. Pirato e te mau âti-Iuta. Te tāpaò o te arii (19–22)

C. Te pereue & te tupuraa o te parau i pāpaihia (23–24)

X. Te metua vahine & te pipi herehia (25–27)

C'. Te poheraa o Ietu & te tupuraa o te parau i pāpaihia (28–30)

B'. Pirato e te mau âti-Iuta. Te ârēnio o te Pāta & te arii tei pātiahia (31–37)

A'. To Ietu haapouraahia mai nià mai i te tatauro & to na tuuraahia i roto i te menema (38–42)

Tāpati 16 no Eperera 2006
Tapati tiàfaahouraa

Taiòraa: Ioane 20/1-10

Faaitoitoraa: Ioane 20/8 vh... ìte iho ra ò ia, e faaroo atu ra.

E hoa here mā e, te aroha ia rahi.

I teie mahana e ora ai te ètārētia i roto i te parau no te ôroà pāta. Tātarahia mai roto mai i te faatitīraa, e arataihia i roto i te faatiāmāraa. Tātarahia mai roto mai i te pohe, e arataihia i roto i te ora. Teie ia te auraa matamua ta te tuatua o te pāta āti luta e horoà ra.

Āreà rā te pāta teretetano, e ôroà ia tei haamanaò mai i te òhipa rahi i ravehia e te Fatu no te faatiāmā i te taata i te hopoià rahi teimaha o te hara. Ua upotià te Fatu i nià i te pohe, aita i tià i te menema i te horomii ia na. Eere ānei ia i te tahi parau òada no te hui faaroo maru metia i te faarooraa e ua tià faahou mai te Fatu mai te pohe mai. Aita te mau parau tohu i haavare, ua hope pau roa rā i te tupu. I teie mahana to te Atua faaiteraa i ta na rāveà mana no te haafaufaa òre i te mau ôpuaraa ìno atoà i ôpuahia no ta na Tamaiti. No reira, teie mau te temeio tei rahi i te faahiahia no te oraraa o te ètārētia.

E parau mau roa, eere i te mea òhie no Maria e te mau pipi i teie mahana matamua o te hepetoma i mua i te parau no teie menema e aita e taata faahou to roto. Aita hoì rātou i ineine no te farii e ua tià faahou mai ò ia mai te pohe mai, noa atu ia ta te Fatu faaara atearaa ia rātou i to na parau i roto i te ôpuaraa faaora a te Atua. I mua i te parau rahi riarià o te pohe i te faraite moà ra, ua morohi e ua paruparu roa te tiàturiraa e te faaroo. No reira, e rau te uiuiraa e te mau hamaniraa manaò e tupu mai. Hoè roa rā parau pāpū i teie taime, ua matara te hoè ao āpī no te farereiraa te taata i te Atua. Ua tupu te hau i rotopu i te taata hara e te Atua.

Mai ia Maria e te mau pipi i taua poipoi ra, ua riro rātou atoà ei mau ìte matamua roa no te tià fahouraa o te Fatu mai te pohe mai. Tei mua i to rātou mau mata te mau tāpaò atoà tei haapāpū mai i te reira. E tuhaa rahi teie i horoàhia ia rātou, tei ta rātou atoà ia faaiteraa i muri aè e pāpū ai te vairaa o teie parau no te tià faahouraa. A riro atu ai te parau no te tià faahouraa ei papa i reira e haamauhia ai te faaroo tumu o te ètārētia maru metia e tae noa atu i te ètārētia porotetani mādhī.

E ôroà òada rahi teie no tātou, inaha hoì, teie anaè to tātou faaora. Na roto hoì ia na e tupu atoà ai to tātou tià faahouraa ia tae i te tau mau ra. Te tāmāu noa nei te Fatu i te heheu i te parau no ta na faadreraa hara e ta na haamaitāraa i te taata. Te rahi noa nei ta te Fatu faaitoitoraa ia tātou i mua i te fifi e te àti ta tātou e farerei atoà i roto i to tātou oraraa. Ia òre tātou ia haaparuparu e ia òre ia turori; ia tāpeà maite ra i to tātou faaroo e tae noa atu i te hopeà. Ia upotià noa te maitā i nià i te ìno, e te ora i nià i te pohe.

Amene.

Taùhere òrometua

To Ietu raveraahia atu i nià i te raì
(25 no mē 2006)

Māreto 16, 15-20 (irava 19).

Te Òhipa 1, 1-11

“ E oti aè ra ta te Fatu parauraa mai ia rātou, ravehia mai ra o ia i nià i te raì, pārahi atu ra i te rima àtau o te Atua ra. ”

I te mau matahiti atoà, te haamanaò nei tātou i te mau Ôroà a te Ètārētia nei, ei haamauruururaa i te Atua i te mau òhipa atoà i ravehia e ana no tātou na roto i ta na Tamaiti òtahi ia Ietu.

No reira, i teie mahana, te haamanaò atoà nei tātou i te hoê no taua mau Ôroà ra oia hoì te Ôroà o to Ietu raveraahia atu i nià i te raì. E mahana peàpeà e e mahana òàà taua mahana ra no te mau pipi.

E mahana peàpeà no te mea e mahana e òre ai te mau pipi e ìte-mata faahou ia Ietu, i muri aè i nā matahiti e toru e e maha àhuru (40) mahana.

E mahana òàà atoà rā no te mea e mahana e faahanahana ai te Metua i te Tamaiti ei Arii faatere i teie nei ao.

“ E oti aè ra ta te Fatu parauraa mai ia rātou, ravehia mai ra o ia i nià i te raì, pārahi atu ra i te rima àtau o te Atua ra. ”

Eere e, a tahi roa ra òhipa mai teie a tupu ai i raro aè i teie nei raì. Ua ìtehia te reira i nià ia Èria (2 Arii 2, 11). I ò nei, e taaèraa ia no te hoê taata (o Ietu), i na reira ai te Atua i te faaìteraa mai ia na i te taata. E taaèraa no te hoê taata tei tiàfaahou mai mai te pohe mai i te mahana matamua o te hepetoma (dimanche).

E maha àhuru mahana (40) i muri aè i to na tiàfaahouraa mai mai te pohe mai to Ietu raveraahia i nià i te raì. Teie te auraa aita Ietu i faaea òhipa òre noa i muri aè i to na tiàfaahouraa mai mai te pohe mai.

Ua haere mai rā o ia e faaìte ia na i ta na mau pipi i te mahana i tiàfaahou mai ai o ia mai te pohe mai, ia faaroo rātou i te parau o to na tiàfaahouraa o ta na i faaara onono ia rātou. Te haamanaò ra tātou na reira i te parau o Māria i Mātātara mā, te parau o Pētero e o Ioane tei horo i nià i te menema i taua poi poi, te parau o nā pipi i haere i Èmauta e te parau atoà hoì o Toma...

E nā hea hoì e tià ai ia rātou ia haere e poro i te parau òàà no te tiàfaahouraa o to rātou Fatu oia hoì no te hoê ao àpī o te amohia e te parau no te ora, mai te peu e, aita rātou iho i faaroo i taua parau ra. I ìte na rātou i taua parau ra, i teie nei rā, ua faaroo rātou i taua parau ra.

E no te mea, eita Ietu e faaea tino noa mai i pihai iho ia rātou, te òtoòto nei to rātou àau. E nā hea atu ai i teie i mua i te òhipa pororaa èvaneria e tiaì mai ra ia rātou. Eita ànei rātou e vai òtare noa ia taaè to rātou Fatu ia rātou.

Te pāhonora : eita. Aita Ietu i mātau i te faaruè i te taata i hoahia e ana. Ua mātau paha tātou, eiaha rā Ietu. I parau ai Ietu ia rātou : « *Eita vau e vaiiho òtare noa ia òutou, e hoì mai ā vau ia òutou nei.* » (Ioane 14, 18).

I nià i te mouà i Òriveta to Ietu horoàraa i ta na mau pipi, i to na mau hoa, i te hoê mau poroi hopeà o ta tātou i faaroo aè nei i te taiòraa e : *“Eiaha rātou e faaruè ia Ierutarema, ia tià rā rātou i ta te Metua i poroi mai, e o ta na iho i faaara ia rātou.”* (Te Òhipa 1,4), oia hoì te parau no te haereà mai o te Vārua moà i nià ia rātou.

Eere te parau o to na taaêraa ia rātou, i ta na mau pipi, i te hopeàraa no te hoê tau, i te haamataraa rā no te hoê tau âpī, e titauhia ai rātou *“ia riro ei ìte no te aroha o te Atua i rotopū i te feiā e ora ra i Ierutarema, i Iutea, i Tāmāria e tae noa atu i te hopeà o te fenua ra.”* oia hoì i ô tātou nei.

“E te parau noa ra o ia i taua mau parau nei, e te hiò noa mai ra rātou ia na, ravehia atu ra o ia i nià, e vēhia mai ra o ia e te ata, moè atu ra o ia i to rātou mata. E tei to rātou tiàtonu-maite-raa i nià i te raì i te peeraa atu o ia i nià ra, inaha, te tià noa mai ra e toopiti puè taata i pihaì iho ia rātou ma te àhu teatea ; o tei parau mai ia ia rātou e, E te mau taata o Tarirea nei, e aha òutou i tià noa ai e i tiàtonu mārō ai i nià i te raì ra. O Ietu nei ā, tei ravehia aè nei i nià i te raì, e hoì mai ia mai te reira atoà ra, mai ta òutou i ìte atu ia na i te revaraa atu i nià i te raì ra.” (Te Òhipa 1, 9-11).

Hoì mai ra rātou i Ierutarema, eiaha ma te peàpeà, ma te òada rā no te mea te ora ra to rātou Fatu i pihaì iho i te Atua no te òhipa e o rātou, e no te ara i nià ia rātou. E no te mea ua ìte rātou e, e hoì mai ā o ia i te hoê mahana.

E i roto i te fare i nohohia e rātou to rātou tiaìraa ma te pure i ta te Fatu i poroi mai ia rātou oia hoì te Vārua moà.

No reira te tau o te Ietu raveraahia atu i nià i te raì, e tau ia no te tiàturiraa i te parau i poroihia mai. No te mea na Ietu te parau e te poroi, na tātou rā te tiàturiraa i te poroi i parauhia e aore ia te òreraa e tiàturi.

Terai a IHORAI